

naša luč

1979

9

Predavatelj (Sergij Pahor, na letošnji „Dragi“ na Opčinah pri Trstu, v začetku septembra) je dovolj kritično pokazal na politične razmere sedanjega trenutka Slovencev v Jugoslaviji, ki jih pogojuje totalna oblast partije in politično nezanimanje večine prebivalstva, ki se ob dobrem življenjskem standardu zadovolji, da partija za vse misli in ukrepa. Partija vidi konkurenta svoji absolutni oblasti samo v Cerkvi. Od tod zadnji napadi in polemike zaradi Rodetovega predavanja in izjava nadškofa Pogačnika.

KATOLIŠKI GLAS, Gori-ca-Trst, 6. septembra 1979, str. 1.

Italijanski državni predsednik socialist Pertini je pri obisku v ZRN v drugi polovici septembra med drugim dejal: „Med vsemi družbenimi ureditvami je demokracija najtežja, ker mora ščititi tudi pravice tistih, ki se bojujejo proti njej. Diktature nam nudijo urejeno podobo: nikjer nobenega protesta, nikjer nobene vstaje. A v njih vlada red ječ, mir pokopaljšč. Jaz bom dajal vedno pred najpopolnejšo diktaturo prednost še tako nepopolni demokraciji. Demokracijo moramo briniti. Svoboda je dragocena in neodtujljiva dobrina: brez nje življenje ni vredno življenja.“

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 20. sept. 1979, str. 3.

kaj pa doma počnò?

PREVEČ NESREČ — V Beogradu je bila seja, na kateri so spreporovili o varnosti, ker so vse pogostejše nesreče v javnem prometu, vse več je požarov, nesreč pri delu in drugih pojavov, ki terjajo vse več življenj in povzročajo veliko gmotno škodo.

NAJBOLJŠI KOVINARJI — Tretjega srečanja kovinarjev, ki je bilo v Celju, se je udeležilo 205 tekmovalcev. Po mnenju komisije je najboljšje mesto med orodjarji dosegel Marjan Vidic iz „Litostroja“, najboljši brusilec je bil Viktor Frangež iz TAM Maribor, med strugarji je zmagal Jože Kotnik iz železarne Ravne, najboljši rezkalec je bil Boštjan Luter in najboljši plamenski varilec Vinko Ferk, oba iz ravenske železarne, med ročnimi varilci pa se je najbolje odrezal Anton Tišov iz jeseniške železarne.

TRI ZLATE ZA RADENSKO — Na letošnjem mednarodnem ocenjevanju piv in brezalkoholnih pijač „Monde selection“ v Parizu so podelili tri zlate kolajne za mineralno vodo in deite. To je letos že drugo visoko priznanje Radenski za kakovost njenih izdelkov.

VODE MANJKA — Preskrba z vodo na Primorskem je iz dneva v dan slabša. Vsi rezervarji rižanskega vodovoda se čez noč toliko napolnijo, da hujših omejitev ni, vendar pa je potrebno skrajno varčevanje. Na Krasu pa vodo dovažajo s cisternami.

OHRANJEVANJE PODRAVSKIH OBIČAJEV — Kulturna skupnost iz Radelj ob Dravi pripravlja likovno srečanje Pohorje-Kozjak. Srečanje traja vse leto. Namen tega srečanja je, da v podobi ohranjajo podravske običaje.

„SREDOZEMSKÉ IGRE“ — Na nedavnih „Sredozemskih igrah“, ki so bile v Splitu in okoliških mestih, je bila po številu medalj prva Jugoslavija, osvojila je 56 zlatih, 38 srebrnih in 33 bronastih odličij. Druga je bila Francija in tretja Italija. Najboljši posameznik na igrah je bil kranjski plavalec Borut Petrič, ki je osvojil tri zlate in dve srebrni medalji.

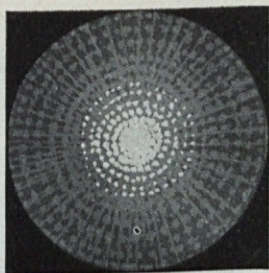
VEROUK ZA PRIZADETE OTROKE — Na teološki fakulteti v Ljubljani se je zbralo nekaj nad 150 duhovnikov in veroučiteljev na tečaj, na katerem so obravnavali osrednje vprašanje, kako skrbeti za versko vzgojo prizadetih otrok.

POMEMBNE NAJDBE — Na Hrušici nad Colom že nekaj časa poteka arheološko proučevanje ostalin rimske postaje ad pirum. Med drugim so tu odkrili novce Galijena, Klavdija Gotskega, Avrelijana in Proba, vladarjev ob koncu 3. stoletja. Nepričakovano pa so letos odkrili tudi najdbe, ki sodijo verjetno v čas Atilovega prehoda in požiga leta 452. Daleč najdragocenejši predmet zadnjih izkopavanj pa je lončenina staroslovanskega obdobja karantanske Slovenije, uvrščena časovno v 9. stoletje.

POČASTITEV SLOMŠKA — Na predvečer obletnice smrti prvega mariborskega škofa Antona Martina Slomška so se v mariborski stolnici zbrali cerkveni pevci iz Maribora in bližnje okolice. To je bilo srečanje v pesmi in molitvi za Slomškovo proglasitev za blaženega. Med slovesnostjo so se spomnili še enega velikega slovenskega moža v zgodovini slovenske Cerkve, misijonarja škofa Baraga.

(dalje na strani 2)

Naslovna stran: Domačija v PREVALAH pri Hinjah v Suhi krajini.

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 28
november 1979

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	5 angl. f.
Avstrija	120 šil.
Belgija	280 belg. fr.
Francija	40 fran. fr.
Italija	8000 ital. lir
Švica	18 švic. fr.
Nizozemska	19 niz. gld.
Nemčija	18 n. mark
Švedska	40 šv. kron
Avstralija	8 av. dol.
Kanada	12 kan. dol.
USA	10 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštlin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

v okviru

Ko je v začetku oktobra govoril papež na sedežu Organizacije združenih narodov v New Yorku, je dvorana tako močno in navdušeno zaploskala, kot se ni doslej to še pri nikomer drugem zgodilo. To ploskanje je začudljivo ne le kot doslej enkratni pojav, marveč tudi z neke druge plati: papež je govoril brez ovinkov, z resnico ni varčeval, tako da so kasneje poročila ugotavljala enoglasno, da je bil govor dosti neprijeten. In so mu kljub temu ploskali. Kaj se niso čutili prizadete? Na primer predstavniki rdečih totalitarizmov ali zastopniki vojaških diktatur ali smetana bogatih dežel. Ali so se naslovniki papeževih opominov zadovoljili z njegovim uspelim nastopom in se ne bo v njihovih deželah tudi poslej nič spremenilo?

Papež ni ostal pri splošnih ugotovitvah in načelih, ampak je jasno in glasno povedal, kaj vse je treba razumeti pod človekovimi pravicami in človekovim dostojanstvom: na primer pravico do svobodnega izražanja resnice, do svobodne vzgoje in kulture, do svobode vesti in vere, do lastnine, dela in pravične plače, do političnega sodelovanja, do izbire kraja bivanja. „Sleherno teptanje človekovih pravic ogroža mir,“ je dejal. In če se je potem spoprijel s pogosto „izpovedovano voljo po miru“ ter istočasno tekmo v oboroževanju in ožigosal „strahotno neenakost“ med pretirano bogatimi in nečloveško revnimi ljudstvi — kateri blok, katera fronta, katera stranka na celem svetu bi lahko zamahnila z roko, kot da nje papež ni imel v mislih, kot da ona ne sedi na zatožni klopi?

Če bi papeževe zahteve izmenjali v še manjši drobiž, bi dobile te še bolj konkretna imena: na primer pravica vseh, ne le režimske stranke, do dostopa v dnevno časopisje, radio in TV; pravica do svetovnonazorsko neopredeljene šole; pravica vseh članov neke družbe do vseh služb in mest v njej (tudi poslanskih, ministrskih, predsedniškega); pa še prej pravica občanov do svobodnih volitev, kjer bi si lahko brez slehernih pritiskov izbral sebi primerno družbeno ureditev in popolnoma svobodno izvolili svoje predstavnike, ne da bi jim bilo prvo in drugo vsiljeno od zgoraj; enaka pravica vseh do trdnega gospodarskega položaja, brez ozira, ali pripadajo režimski stranki ali pa od režima nenaklonjeni verski družbi. In tako dalje.

Ni bilo brati ali čuti, da bi kdo papežu zaradi njegovega nastopa očital vmešavanje v politiko: nasprotno, svetovno mnenje je prepričano, da je s svojimi zahtevami papež stopal po Kristusovih stopinjah. Kristusova Cerkev mora ohraniti svoje mesto v družbi: biti mora vest družbe, kot je bil njen Gospod. Vest konkretne družbe s konkretnimi pojavi. Vsak kristjan mora biti takšna vest. Kaj čudnega, če je zaradi tega nekaterim družbam posebno neprijeten?

med vrstami

Z izrezki iz domačih ter tujih časopisov in revij skušamo prikazati resnično podobo časa. Izbor komentarjev skuša biti čimbolj tehnen. Za njih utemeljenost ne odgovarjamo.

NEUE ZÜRCHER ZEITUNG:

NADZORSTVO TISKA V JUGOSLAVIJI

Če smo kdaj prej lahko rekli, da uživa tisk oziroma družbena občila sploh v Jugoslaviji več svobode kot v ostalih evropskih državah, kjer so na oblasti komunisti, ni to danes več tako nedvoumno. Primerjava s Poljsko in Madžarsko ne govori več v prid Jugoslaviji. Res ni nikakršne odkrite cenzure, tudi nastavljenih cenzorjev ni, je pa partijski pritisk, ki se stalno veča. Ta se kaže prvič v okviru samoupravljanja, drugič v večji dolžnosti partijcev, da odločno zastopajo partijske koristi, in tretjič v ukrepih, ki jih je treba pod geslom o „kolektivnem vodstvu“ in „proti načinu poklicnih poslancev“ še določiti.

Položaj časnikarjev pri množičnih občilih, vključno založbah, je danes še bolj zapleten kot pred nekaj leti. Neki znani bivši urednik, ki je že pred vojno delal pri komunističnem tisku, je pred kratkim poročal o določenem primeru vmešavanja partije v uredniške posle v „starih časih“ in izjavil: „Jasno, da takšen pritisk obstaja ... a danes v bolj premeteni obliki.“

O stopnji premetenosti bi se bilo morda moč prepričati. Nobenega dvoma pa ni, da stoji partija danes pred izbiro, da na eni plati

VAČE pri Litiji so silovito najdišče starin.

(nadaljevanje z ovitka)

BELTINCI — Tu so izdali drugo številko „Poročevalca“ — glasila krajanov. V glasilu je moč najti zanimivosti o delu in načrtih tega kraja, dalje obširen zapis o Obrtnem podjetju „Komuna“ Beltinci, zapis o kulturni dediščini Kulturnega društva Beltinci in še kaj.

BOHINJ — V Bohinju prireditelji turističnih prireditev letos nimajo sreče. Mokra je bila prva kmečka ohcet, kresno noč so morali odpovedati, zaradi dežja pa so morali preložiti tudi „kravji bal“.

CELJE — Celjski zavod za spomeniško varstvo je ponovno pričel z deli na gradu. Ko bodo končana arheološka izkopavanja, bodo z injiciranjem cementa in po potrebi še z vezmi utrdili del obrambnega zidu. Pri tem bodo uredili še polkrožni obrambni stolp pred vhodom v notranjo grajsko dvorano. Do konca bodo uredili tudi razgledišče, ki bo ponovno odprto za obiskovalce.

CERKNICA — Tu so obhajali 10-letnico združenja obrtnikov. Ob tej priložnosti so svečano razvili društveni prapor, nato je bilo športno srečanje obrtniških ekip iz Ilirske Bistrice, Postojne, Logatca, Vrhnike in Cerknice.

DEKANI — Kolektiv „Lame“ Dekani je obhajal 25-letnico samorastniške poti. Iz neznatne obrtne delavnice z nekaj deset zaposlenimi se je v poltretjem desetletju razvila močna delovna skupnost z nad 600 zaposlenih, ki si je s svojim izvirnim proizvodnim načrtom utrla pot na tuja tržišča, doma pa velja kot največja tovarna pohištvenega okovja.

GORNJA RADGONA — Gornjeradgonski gasilski oktet praznuje letos dvajseto obletnico obstoja. Pod vodstvom Vlade Trdine nastopa v sedanjih sestavi že polnih deset let. Ob jubileju so pripravili koncert.

GOZD — Hribovsko vasico Gozd pod Kriško goro so Nemci pred tridesetimi leti do tal požgali. Ob praznovanju obletnice so odprli v Gozdu novo zavetišče za planince.

ILIRSKA BISTRICA — Obrat novogoriškega „Cicibana“ že nekaj časa dela v prostorih „Plutala“. Ker bi radi obrat razširili, so začeli obnavljati dosedanja dom v bližnjih Jelšanah. Ob koncu leta naj bi bila dela končana in takrat bo obrat predvidoma zaposloval že sto delavcev.

KOPER — V vodnjaku na Prešernovem trgu so Koprčani zajemali vodo več kot tristo let; po izgraditvi koprškega vodovoda pa je vodnjak le še turistična znamenitost. Žal pa Koprčani slabo skrbijo zanj, saj so se v njem nekaj let nabirale samo smeti.

KOPER — Mešani pevski zbor „Obala“ se je vrnil z gostovanj v Bosanskem Broduču in Kladovu. Pod vodstvom dirigenta Šlosarja pa je kot gost nastopil tudi na tekmovanju pevskih zborov v Negotinu in zasedel prvo mesto.

KOSTANJEVICA OB KRKI — Tri leta je štiristo metrov dolga kraška jama pri Kostanjevici privabljala številne obiskovalce. Prav toliko let pa ogled prelepe kapniške jame s črnim rovom ni več mogoč. Stopnice, ograja in električna napeljava so dotrajani ter je obisk postal nevaren. Toda pri kostanjeviškem jamarskem društvu so začeli ponovno usposabljanje jama in upajo, da bo spomladi spet odprta za obiskovalce.

KRŠKO — Valovi Save, gozd in obris jedrske elektrarne: to je likovna rešitev novega grba občine Krško. Grb bo v sredini zastave, ki bo sicer rdeče-zelene barve.

LESIČNO — Ta kraj na Kozjanskem se je zadnja leta hitreje razvijal. Uspešni so bili tudi letos, ko so zacelili večino potresnih ran, dokončali vaški dom, v katerem so poleg telovadnice in pošte še prostori za druga društva. Dobili so tudi asfaltirano povezavo preko Virštanj — namreč obsoveljsko magistralo.

MARIBOR — Učiteljski pevski zbor Slovenije „Emil Adamič“, ki ga sestavljajo pevci iz cele Slovenije, bo prihodnje leto obhajal 55-letni jubilej. Okrog 70-članski pevski zbor ima sedež v Ljubljani, pevske vaje pa v glavnem v Celju. Člani zbora pa vodijo v svojih krajih še okrog 95 različnih zborov.

MOZELJ — Mladi v Mozlju pri Kočevju gradijo igrišče za odbojko, košarko in tenis. Pripravljalna dela so pri kraju, tako da bodo igrišča kmalu dobila asfaltno prevleko. V Mozlju, v tej priljubljeni izletniški točki, ki je od Kočevja oddaljena deset kilometrov, že imajo avtomatsko kegljišče in trim-stezo, zato prihaja vedno več obiskovalcev.

NEGOVA — V letošnjem poletju je bilo ob Negovskem jezeru mnogo kopalcev, sedaj pa v njem namakajo trnke ribiči. Vsi pa se pritožujejo, ker ni v bližini gostinskega obrata. Vendar bo tudi v tem pogledu kmalu bolje, saj gradi ob jezeru zasebnik Ivan Kramberger lep gostinski prostor.

POKLJUKA — Po dveh letih so delavci kranjskega cestnega podjetja in vojniki usposobili za promet cesto od Zatirnika do Rudnega polja. Ker je cesta lepo speljana, pričakujejo, da si bo prišlo ogledat slikovito planoto odslej veliko več turistov kot doslej.

POLHOV GRADEC — Med ljubitelji narave, ki so se pred kratkim odpravili po izletniških poteh Polhograjskih Dolomitov, je bilo veliko lovcev. Udeležili so se slavlja 50-članske Lovski družine „Polhov Gradec“, ki je pri svoji koči v Gabršah med Tošcem in Grmado razvila svoj prapor. Ta lovska družina gospodari s 4.390 ha bogatega lovišča, na katerem lahko trenutno naštejejo 240 glav srnjadi, 40 gamsov, 50 muflonov, 10 divjih prašičev in celo nekaj velikih petelinov ter ruševcev.

PTUJ — Ob gradnji hidrocentrale SD II na Dravi so razkopali tudi ptujski park. No, park sedaj že dobiva nekdanjo podobo. V teh dneh asfaltirajo poti in pripravljajo površine, da jih bodo prihodnje leto zasadili z zelenjem.

(dalje na strani 10)

ne spravlja v nevarnost podobe samoupravljanja v socialistični družbi kot „najbolj demokratične družbene ureditve na svetu“, da pa na drugi strani prestreza javne pritožbe, ki jih je vedno več in ki prihajajo prav od samoupravljalcev. Položaj partije kot tiste, ki je na vseh področjih „vodilna sila“, se ne sme zagugati. Očitno ima ta zahteva prednost pred „demokracijo“.

Obveščenost je eden od razglašenih temeljev samoupravne ureditve: ta predvideva poročanje in izražanje stališč do družbenih vprašanj. Oboje je v mnogih primerih tako zavozlano, da je pred tem groza samega tiska, pristojni funkcionarji se pa branijo pred javnostjo zavzemati stališča. Če se javna občila kljub temu kdaj lotijo vročega železa, jih partija ošteje z „lovci na senzacije“ in s „slabo obveščenimi“. Ti partiji odgovarjajo, da jim lahko le ona odpomore iz tega z drugačno obveščevalno usmerjenostjo.

Partija zahteva, da naj samoupravna telesa, ki že nekaj let opravljajo določene vrste notranje nadzorstvo, zastopajo partijsko linijo v močnejši meri; poleg tega hoče, da zasedajo vodilna mesta

(dalje na strani 10)

UPOR STALINIZMU

Prvi je (na letošnji Dragi) govoril prof. France Vodnik, odgovorni urednik mariborskega Znamenja... Mimorede je še omenil OF kot edino pravilno organizacijo. Bila da je celo prva v Evropi, ki je vse sile združila v narodnoosvobodilno vojsko... Vendar: če je bilo dovoljeno upreti se Stalinu 1948, zakaj zanikati katoličanom pravico upora proti stalinizmu v dobi 1941—45?

SVOBODNA SLOVENIJA, Buenos Aires, 27. sept. 1979, stran 1.

za vsak dan

Smrt.

Tudi ta je sestavni del našega življenja. Že kot ljudje moramo gledati na smrt kot na nekaj pozitivnega.

Še bolj kot kristjani. Zato po novem koledarju praznujemo godeve svetnikov na njihov smrtni dan, ki je rojstni dan za nebese.

S smrtjo se šele prične tisto pravo življenje, zaradi katerega smo bili ustvarjeni. Zato z vero prežarjeni ljudje hrepene po tem trenutku. „Želim biti razvezan in živeti s Kristusom,“ je klical sv. Pavel in za njim milijoni.

Četudi je smrt „kazen za greh“, ne sme biti v meni nič strahu, nič potrnosti. Nekaj velikega, odločujočega se bo zgodilo tisti dan, ko bom prestopil prag večnosti. Ni važno, kdaj, važno je, kako.

Kristus nas je posvaril: „Bodite pripravljeni!“

Sestavni del moje večerne molitve mora biti misel na smrt. Boljše povedano: misel na vstop v večnost.

Takrat ne bo važno, kaj sem imel, kaj sem bil. Važno bo samo eno: ali sem z ljubeznijo vzel vsak svoj dan in ga v ljubezni preživel, ali sem napolnil svoj čas z dobrimi deli, sem notranje bogat?

In če se o tem sprašujem večer za večerom, potem bom „smrtno uro“ tolikokrat preživel, da mi bo že nekaj tako domačega kot vsak moj dan, vsaka ura. Nanjo bom pripravljen.

In če pristavim: „Sveta Marija, prosí za nas... ob naši smrtni uril“, kaj ni potem vseeno, če se jutraj več ne zbudim?

Preveč človeškega, premalo krščanskega je v naših poslavljanjih. „Na zemlji se ne vidimo več.“ Kaj zato! Imamo pred seboj celo večnost.

Smemo dati duška človeškim čustvom. Saj je tudi Kristus pred Lazarjevim grobom zadržel. A na dnu srca mora biti mir in pre-danost.

Čim več smo jih izgubili, čim več jih imamo v večnosti, tem lažje bo tudi naše slovo. Če nas je res vezala iskrena ljubezen, nas veže neugnano hrepenenje, da se spet srečamo.

Sila vere!

Zadnja stran človeške zgodovine bo na poslednji dan izpisana in od tedaj bo samo večnost. Ta veličastna misel je zasajena v sredo evangelija.

Kristjanovo življenje je ožarjeno z zarjo sodnega dne. Takrat bo dokončano vse. In razgrnjena bo človeška zgodovina „vesoljni radovednosti“. Tudi moja mala zgodovina. Ta dan je upanje trpe-čih, pričakovanje oblatenih, hrepenenje slabotnih, radost pravič-nih, slavlje svetnikov. Pridi, Gospod Jezus!

Franco Sodja

pisma

ALI VERUJEJO POGANSKI NARODI V POSMRTHO ŽIVLJENJE?

Zanima me, kako je s splošnim prepričanjem ljudi o posmrtnem življenju: ali verujemo v to, da bomo po smrti dalje živeli, le kristjani ali pa so o tem prepričani tudi poganski narodi?

Misli o posmrtnem življenju se pojavljajo pri vseh narodih, četudi včasih v zgrešenih predstavah. Na poseben način se razodevajo te misli pri nekaterih globokih mislecih poganskih narodov. Četudi so imeli poganski narodi na skrajnem Vzhodu že davno svoje modrijane, so vendar dosegli najvišjo raven grški misleci, kakor je sploh grška kultura zavladala nad vsem starim rimskim svetom. Nekateri grški misleci so imeli že dokaj čiste pojme o Bogu, stvarstvu in človeški naravi. Platon (umrl l. 347 pr. Kr.) in še bolj Aristotel (umrl l. 321 pr. Kr.) sta že spoznala, da je misleči duh v človeku nesnoven, v svojem bivanju neodvisen od telesa in zato po svoji naravi neumrljiv.

Sicer je pa splošno prepričanje ljudi o posmrtnem življenju za človeka, ki veruje v Boga, že vnaprej nujno: Bog hoče, da bi vsi ljudje prišli v nebese, zato mora dajati vsem odraslim tudi potrebno spoznanje, da imajo svoj večni cilj onstran groba pri njem.

„POGANSKI“ DOKAZI ZA ŽIVLJENJE PO SMRTI

Kristjani verujemo, da bomo po smrti dalje živeli, ker nam je o tem govoril Kristus. Pogani pa Kristusa ne poznajo ali pa

in pisma

vsaj vanj ne verujejo. Na kaj se oni opirajo pri svojem pričakovanju življenja po smrti?

Pogani se opirajo v svojem pričakovanju življenja po smrti na razum.

Razum človeku pove, da so v njem, v človeku, pojavi zavesti samega sebe, ki so nesnovni; npr. zavedam se, da sem jaz prav tisti, ki sem bil pred desetimi, dvajsetimi, tridesetimi leti, čeprav je bila snov mojega telesa takrat čisto druga kot danes, saj se v sedmih letih vsa telesna snov prenovi. Ker te zavesti samega sebe snov ni zmožna, mora biti v meni še nekaj drugega poleg telesa, nekaj nesnovnega, nekaj duhovnega, duša. Če je pa duša sposobna svojih dejanj, je tudi v bivanju samostojna: ne potrebuje telesa za svoje bivanje. Telesna smrt ne uniči duše.

Isto mi pove moja svobodna volja. Vsak človek ve, da je svoboden, da se npr. lahko odloči v tem trenutku za to, da bere knjigo, ali da gre v kino, ali da leže ali da počne kaj drugega. V svetu snovi pa ni svobode: narava deluje v enakih okoliščinah vedno enako, brez izjem in zanesljivo. Torej je nujno v človeku duh, duša, ki je — kot smo že prej videli — tudi nujno neumrljiva.

KRISTUS O POSMRTNEM ŽIVLJENJU

Kristus je velikokrat in jasno govoril o življenju vsakega človeka po smrti. To je jasno. Zanima me pa, kako bi bil videti Kristusov nauk o življenju po smrti v kratki, skrčeni obliki?

Morda bi bilo boljše kot o Kristusovem nauku o posmrtnem življenju govoriti o tem, kar nam pove o tem vse božje razodetje.

Božje razodetje nam nudi o življenju slehernega človeka po smrti največjo gotovost. Res so izraziti svetopisemski podatki o neumrljivosti človeške duše bolj skromni, a to je umevno, saj meri vse božje razodetje na končno blaženost človeka, ki bo živel vekomaj. Krščanstvo je v svojem bistvu in v svoji celotnosti usmerjeno na posmrtno, večno življenje. Saj je prišel božji Sin prav zato v vidni podobi na svet, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje. Na večno posmrtno življenje vsakega človeka meri ves krščanski verski in npravstveni nauk, tja merijo vsa sredstva človekovega posvečenja, tja vse javno in zasebno bogočastje, tja vsa duhovna oblast Cerkve. Ko bi posmrtnega večnega življenja ne bilo, bi bilo krščanstvo, ki je toliko narodov kulturno dvignilo, ena sama velika nespamet, usmerjena v večni nič. A krščanstvo ni puhla nespamet, marveč nadnaravna in znanstveno izpričana božja ustanova.

Tako je pač naše življenje: srečavanje in poslavljanje.

Kjer so prijateljske vezi poglne na globoko, ostanejo tudi po slovesu. Tudi takrat, če se kdo poslovi na pot v večnost. Prav do tja seže prijateljstvo, ker je stekano iz božje ljubezni.

Zato nobeno slovo ni konec poti, ampak samo nadaljevanje. Vedno so odprta še vsa pota do novih srečanj. Prav gotovo pa do srečanj na pragu večnosti.

Sleherno slovo je torej prežarjeno z upanjem na novo snidenje.

kvas zemlje

● Redno jesensko zasedanje so JUGOSLOVANSKI ŠKOFJE večjidel posvetili posebnemu pastirskemu pismu o spoštovanju človeškega življenja že pred rojstvom. Število nasilnih prekinitev nosečnosti, splavov, je zadnja leta v Jugoslaviji doseglo zaskrbljujoč obseg. Maršikje je že preseglo število rojstev. Zato so škofje v posebnem pismu, ki bo v kratkem izšlo, razložili svoje poglede na trenutno stanje in močno poudarili božjo zapoved o spoštovanju življenja. Kristjana veže ta zapoved v vesti, čeprav so splavi po obstoječi državni zakonodaji popolnoma v redu.

● Na seji KOORDINACIJSKEGA ODBORA za odnose med samoupravno družbo in vernimi konec septembra v Ljubljani je bilo slišati tudi o nekakšnem zaostrovanju odnosov zlasti med katoliško Cerkvijo in družbo: to naj bi se ka-

zalo predvsem v politizaciji pisanja Družine, v odklonilnih stališčih cerkvenega vodstva in v vedno večji zunajcerkveni dejavnosti zlasti mlajših duhovnikov. Franc Kimovec-Žiga in Tone Fajfar, oba zastopnika režima, sta ugotovila, da sredstva družbenega obveščanja kažejo premalo pozornosti do položaja vernika v „samoupravni“ družbi. Tudi je bilo čuti predlog, naj bi se vendar enkrat odkrito pogovorili o občutku vernih, da so drugorazredni občani.

● **HVALNICA DRUŽINE TRAPP** je naslov slovenskega prevoda knjige, ki jo je napisala o svoji družini Marija von Trapp. Knjiga odkriva dobroto in osrečujočo povezanost družine, ki se je opirala na temelj vere in ljubezni, saj so vsi družinski člani skupaj iskali božjo voljo. Bralca bo knjiga spravila do solz, pa spet do smeha. Knjigo je možno naročiti na slovenskih škoijah.

● **PAPEŽ** je na obisku Irske povedal sodobnemu človeku nekaj važnih resnic: „Nrnvnega zakona, tega čuvarja človekovih pravic, ne moremo tolmačiti po mili volji tega ali onega posameznika ali skupine, niti države in njenih predstavnikov... Materializem najrazličnejših oblik skuša zasvojiti človeka, pod izgovorom svobode ljudi je ne spoštujejo več življenja... Po imenu moramo naštetii sisteme in svetovne nazore, ki so odgovorni za nasilje. Svetovni nazor prevarniških podvigov ne more prinesiti resnične koristi.“

Bog se ne pusti za- smehovati

zgornji stavek stoji v svetem pismu — pa tudi tale: vsi se moramo nekoč prikazati pred Kristusovim sodnim stolom

November je že po umiranju narave in prehodu v zimo tisti mesec, ko se umikamo v hiše, v notranjost, vase. Tudi Cerkev nam s praznikoma Vseh svetih in Vernih duš odpira ta mesec v premišljevanje naše usode in tehtanje našega početja. Naj nam bo zato nekaj vsesvetskih misli v vsakodnevno doživljanje tega meseca.

ZA NEKAJ VELIKEGA SEM BIL ROJEN

1. november — Vsi sveti. Praznik vseh poveljanih. Tudi tistih svetnikov, ki jih ni v nobenem koledarju in ne bodo nikdar njihovi življenjepisi izšli v Življenju svetnikov. Ker že obhajamo praznike razglašenih svetnikov, je prav, da se posebej spomnimo vseh tistih svetnikov, katerih imena so nezna-

Tolažilna je misel, da med njimi slavimo svoje sorodnike, znanke, prijatelje. Saj če so v nebesih — in to upamo — spadajo k njim. Moj oče, moja mati...

Večnost! Kaj je vse naše drobnjarkstvo spričo večnosti? Kako važni se zdimo sami sebi! Pa smo kaplja v morju.

A vendar: za nekaj velikega smo se rodili. V siju večnosti dobiva moje življenje svoj smisel. Vprašanje je le, ali je to veličastno videnje večnosti vedno pred mojimi očmi: ne za strah, ampak da prav izbiram in prav usmerjam svoj korak.

Za svojo večnost živim danes. Vsak dan mi je podarjen v ta namen. S spoštovanjem ga moram vzeti v roke. Če ga preživim za svojo večnost, potem mi smrt ni strahilo, misel na sodbo ni grenka. Večnost je prav tako stvarna kot sedanje življenje.

Zavestno moram te tri stvarnosti vnesti v svoj življenjski program: smrt, sodbo, večnost.

Zato mi mora današnji dan pomeniti ne le tolažbo, ampak tudi moč.

KLJUB VSEMU SEM VESEL

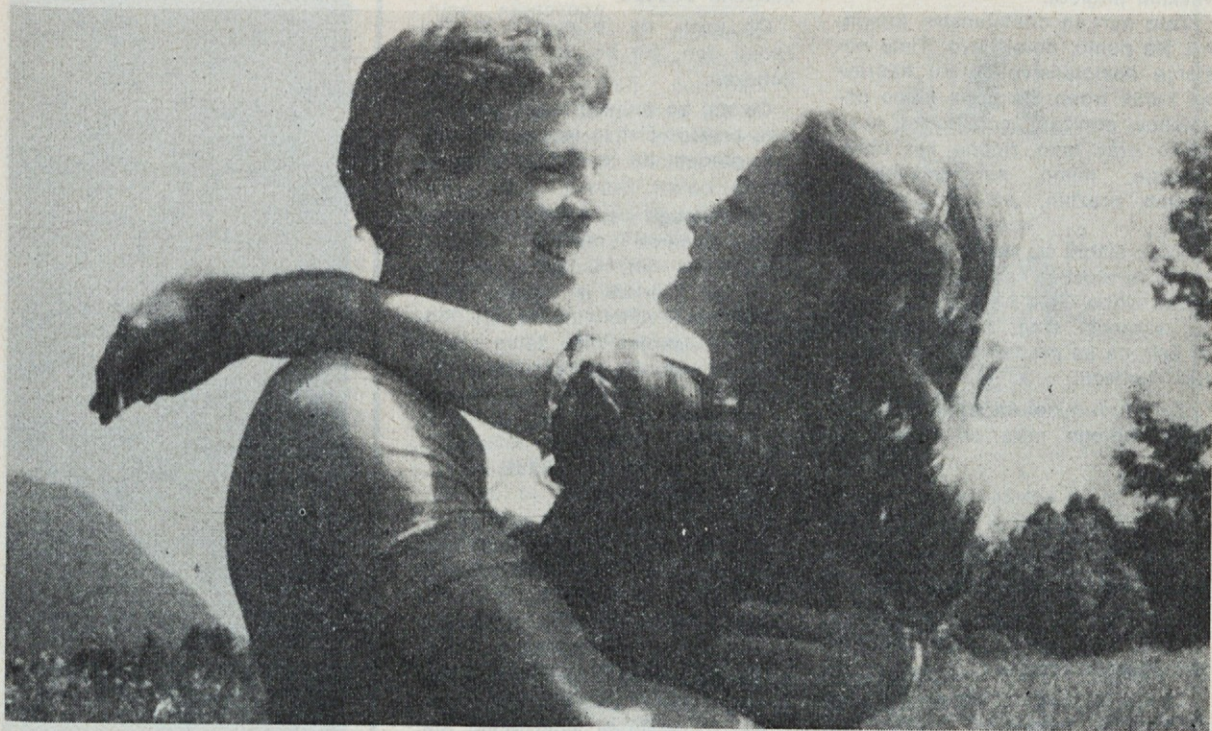
V pogubljenje gre le tisti, ki polnoma zavestno odkloni božjo ljubezen. Pa tudi v poveljčanje v nebesih le tisti, ki je scela presijan z božjim življenjem.

Zato so vice resnično poslednji dokaz božjega usmiljenja.

Naj bogoslovni učenjaki razpravljajo dalje, kako je z vicami, kakšno je trpljenje, koliko časa trajajo, ali se ga drži še kaj časnosti ali pa je že večnost.

Dovolj mi je misel: četudi ne bom dozorel za nebeško slavo, vem, da bom na poti zorenja. Kljub zavesti, da v meni ni zavlada božja ljubezen v polnosti, bom na dnu vendarle vesel, ker bom gotovo gledal svoj cilj — nebese.

Bog sam ve za vse te skrivnosti. To je zame dovolj. Vesel pa bom takrat, če bom imel nekoga, ki bo v svoji molitvi skušal razkleniti po-

slednje vezi, ki mi ne bodo dovoljevale, da se popolnoma vržem v božji objem. Hvala mu že danes!

Moja zdajšnja naloga je, da prosim za tiste, ki čakajo. Čakanje je vedno težko. Da se jim skrajša, to je moja naloga. To je pomen molitve, daritve, žrtve za duše v vicah.

Kako čudovito smo povezani v eno samo družino: tisti v nebesih, v vicah in mi na zemlji. Občestvo svetnikov.

V Bogu smo si blizu, bolj blizu, kot je naša telesna bližina na zemlji. Zato ima misel na svetnike in na duše v vicah nekaj vesoljnega, osrečujočega — saj smo si v pomoč in tolažbo drug drugemu.

LE VEREN ČLOVEK STOJI OB GROBU MIREN

Grobovi pokojnih so pridiga živim: „Pomni človek, da si prahl!“ Morda jutri, morda čez petdeset let, Spričo večnosti — majhna razlika.

Človek brez vere stoji ob grobu nerodno zmeden. Le veren človek lahko sliši tiho pridigo grobov. Kljub bolečemu spominu na pokojne odhaja s pokopališča potolažen in obogaten.

Kako dragocen je obisk: sam sredi grobov. Morda najlepši kraj za premišljevanje.

Nepotrebno zdihovanje: „Čemu živim?“

Vsak človek ima svojo nalogo na zemlji. Ni treba biti na govorniškem odru, ne imenovan na prvih straneh dnevnikov. V tem ni veličina človeka.

Vsak ima svoj svet, ki mu ga je odkazal Bog. Vsak ima svojo pot in svoje poslanstvo. Že to je v božjih načrtih, da živim. Lahko ne bi. In če živim z osnovno molitvijo: „Zgodi se tvoja volja!“, je moje življenje smiselno in bogato.

Morda ne bom vsega globokega smisla na zemlji nikdar dognal. Gotovo pa v večnosti.

Kaj ni to dovolj?

Po ovinkih ali po ravni poti: konec je skupen — Očetov dom, Kri-

stus je prehodil vso pot in nas tam čaka. Vsak je po svoje obdarovan z milostjo in slabostjo. Vsak bo imel v večnosti svoj obraz.

Naša današnja naloga je le ena: stegovati roke k Bogu.

SAMO ENA SKRB: ISKRENOST SRCA

En pomislek moti mnoge: strah pred sodbo.

Razumljiv je strah pred človeško sodbo. Če ti vzamejo dobro ime, boli. In celo sprijazniti se moraš z mislijo, da madeža na zemlji ne bo na zemlji nihče več popolnoma opral.

Tudi to je zdravilno. Saj če bi ljudje vedeli za vse naše tajne grehe in slabosti, bi imeli o nas še slabše mnenje. A merili in cenili bi s človeškimi merili.

Res: Bog je svetost. A je tudi res, da je Bog ljubezen. In njegova veličina se najbolj razodeva v usmiljenju. In Bog vidi tudi tisto, česar ljudje ne morejo videti. On ve, kakšne nas je ustvaril.

On bo sodil po božje, ne s človeškimi pogledi.

Zato mir! In dostojanstvo kristjana. Ne puhlo, domišljavo. Tisto notranje dostojanstvo, ki mi napravi korak trden, da grem mimo posmehov, ponižanj, pomilovanj, ki so lahko prav tako zlobna kot obrekovanja, mimo nerazumevajočih opomb, praznih, „visokih“, zlobnih ljudi.

Vsak slabič bo lažje obstal pred božjo svetostjo kot pa pred človeško zlobo. Zato ne mora biti skrb za iskrenost srca. Saj Bog samo to želi, da se predam njegovi usmiljeni ljubezni.

Zato tudi misel na sodbo ne sme kaliti mojega miru ob misli na smrt.

CISTI RAČUNI

Vsak dober gospodar ima vsak večer jasen pogled v svoj položaj.

Tudi kristjan mora imeti jasen pogled vsak večer, zato večerno spraševanje vesti.

Lahko je urediti z Bogom, če je le srce v nenehnem kesanju — kar je izpoved ljubezni.

Težje je včasih z ljudmi. V vsakem življenju se kaj zaplete, pri najboljši volji. In ni niti vredno brskati, kje je krivda. So ljudje, pred katerimi moraš vedno poklekiniti in prositi odpuščenja. Pa so vsega morda krivi oni. Če ni druge poti, je ta za človeka morda težka, a dragocena.

Največkrat pa so naša navzkrižja in nasprotja le zaplet življenja in moramo biti vedno pripravljeni odpustiti. In če je potrebno, moram poravnati še pred nočjo, pa

četudi je bila le nerodna, nepremišljena beseda.

Ob misli, da je morda to moj zadnji dan, me bo do tega vodila ljubezen.

Če naj bo moje pravilo: zapustiti svoj prostor čist in lep, potem moram gledati, da je čist in lep vsak večer.

Če drugega ne, naj bo vsak del moje večerne molitve prošnja: „Blagoslovi jih, Gospod, vse in vsakogar, kjerkoli je nastalo navzkrižje med njimi in menoj! Odpuščam iskreno in želim vsem iskreno polnost tvojega blagoslova“.

IŠČITE NAJPREJ BOŽJE KRALJESTVO!

Iz tega Kristusovega naročila sledi drugo: „Prinašajte najprej božje kraljestvo!“

Saj je Kristus učencem naročil, naj oznanjajo: „Približalo se je božje kraljestvo.“ To je isto kot sprava z Bogom, življenje v Bogu.

Najprej moramo sami živeti globoko zakramentalno življenje. Mi sami moramo biti v tesnem stiku z Bogom. Kajti ničesar ne morem dati, česar sam nimam. Ni dovolj govoriti o božjem kraljestvu, treba ga je graditi.

In tega današnji človek najbolj potrebuje: notranje ozdravljenje, ki ga prinaša sprava z Bogom. Gre za ozdravljenje v jedru, v globini človeka. Sem ne seže še tako spreten psiholog. Sem seže le on, ki preiskuje „obisti in srca“.

To je naloga vsakogar, ki je krščen. Mi vsi smo Kristonosci, dati moramo Kristusa drugim. To je zares samo naše delo. Nihče drug ga ne bo opravil.

S tem bo pa naš krog tudi zaključen: s tem bomo iskali najprej božje kraljestvo, naši računi bodo čisti, srce iskreno, ob grobovih bomo lahko stali mirni, kljub misli na smrt bomo lahko veseli in živeli bomo v zavesti, da smo tisto veliko, za kar smo bili rojeni, tudi izvršili.

Iz knjige:

Franc Sodja,
TRENUTKI MOLKA,
Buenos Aires 1978

kot da v slovenski zgodovini ni bilo duhovnikov

duhovnikove zasluge za slovenski narod so bile sad njegove neomajne zvestobe Bogu in narodu

Duhovnik katerekoli vere, prav posebej pa menda še katoliški, stoji že od nekdaj v svojevrstnem navzkrižnem ognju. Nekateri njegovo vlogo in delo povečujejo, drugi zaničujejo, a le redki so, ki o duhovniku, njegovem poslanstvu in zgodovinski podobi sodijo stvarno in pravično. Včeraj in danes. Vendar: duhovnika bržčas ne malikujemo več. Zaničujemo pa ga morebiti vedno bolj. V različnih oblikah.

Tako na Slovenskem zadnja desetletja o duhovniku najrajši molčijo. Kot da ga ni, ga nikoli ni bilo. Kot da ta duhovnik ne more storiti za narod nič korist-

nega, ni še nikdar nič koristnega storil. Če že ob kakšni priložnosti le ni mogoče iti mimo njegovega osebnega imena in dela, je treba zamolčati vsaj njegovo duhovništvo. Ne gre, da bi posploševali, toda tisti, ki jim udobje ni zameglilo pogleda, vidijo, da tu nimamo opravka s „posameznimi primeri“, na katere se tako zelo radi in tako zelo neprepričljivo sklicujemo. Zarota molka proti slovenskemu duhovniku, katoliškemu, evangeličanskemu, starokatoliškemu ali kateremu koli drugemu, je ena izmed številnih „taktičnih“ potez v dolgoročno načrtovani „strategiji“, ki hoče iz zavesti sodobnega človeka izbrisati sleherni živo sled vernosti. Duhovnik ni potreben človeku, ni potreben narodu. Kolikor je le mogoče, je treba nanj pozabiti, v spominu nam mora ostati samo njegova srh vzbujajoča postava človeške in narodne iztirjenosti.

Ali ni bilo potrebno, da nekdo spregovori v obrambo slovenskega duhovnika? Nobene resnice ni mogoče za daljšo dobo prikrivati. Tudi resnice o našem duhovniku ne. Tiste resnice, ki se ne boji razgrinjati njegovih človeških in narodnih grehov, resnice, ki ne pozablja njegovih zaslug za človeka in narod. Človek — vernik in umetnik je slovenskemu novomašniku poslal letos na pot nekaj slovenskega krščanskega in človeškega „brašna“. Ponovimol!

Duhovnik mora vzeti nase svojo „odvečnost“. To je njegov prvi blagor, blagor ubogih, ki ga bo varoval pred klerikalno pomembnostjo. Sprijazniti se mora s tem, da ga človek in narod ne potrebuje. Toda ta „odvečnost“ se v primeru, da Bog le je, „prekucne“ v brez-pogojno „potrebnost“ pričevanja za Smisel in Življenje. Prav k temu je bistveno poklican duhovnik, tudi slovenski katoliški duhovnik. Duhovnik v službi človeka, njegove svobode, res-

nice, njegovega dostojanstva. Njegov „poklic“ je potreben, kot so vsi drugi pošteni poklici, pravzaprav najbolj potreben. Duhovnik se lahko brez občutkov manjvrednosti vključi ne samo v sodobno družbo, temveč tudi v slovenski narod. Duhovniki našemu ljudstvu — dodajamo — niso prizadejali samo hudo, tega seveda ni manjkalo, storili so mu tudi veliko dobrega, zanj so storili največ, kar je bilo sploh mogoče storiti: spravili so ga na sonce zgodovine. Slovenski katoliški duhovnik je nositelj najraznovrstnejših prvenstev, odločilnih za nastanek in življenje našega naroda. In jasno je povedano: zgodovina mu je danes odvzela dolžnost, da bi še naprej stregel potrebam časnega. Njegovo področje je sedaj le še Edinopotrebno. Toda te dolžnosti ni mogoče živeti brez kulture, brez izročila, brez dediščine, ki so jo pomagali ustvarjati tudi duhovniki. Krščanstva ni brez kulture. Tu je stičišče Večnega in Časnega. To mora duhovnik tudi danes združevati. Primerno našemu času, ne tako kot včeraj. Duhovniku ni treba več biti politik, gospodar, kuhar, pisatelj, tehnik in še in še. Toda vse te dejavnosti in zavesten spomin nanje mora duhovnik znati vključiti v veselo krščansko oznanilo, ki naj nagovori celega človeka, in ne samo ta ali oni njegov del. Duhovnik naj bo duhovnik, pa kulture duhovnik!

Ta beseda je bila jasna, nedvoumna. Brez kakršnekoli želje po oblasti, brez težnje po kakšni posvečeni oblastveni družbeni ureditvi, brez skritih in nepoštenih lastnih načrtov. Ni razvidno, da bi bilo iz „pisma slovenskemu novomašniku 1979“ mogoče razbrati takšne namene.

Slovenski duhovniki so imeli resnično „izjemen položaj“, toda redkeje v tem, da bi bili premožni in bi njihovo kulturno ustvarjanje uspevalo na žuljih za vsakdanji kruh in solzah

mnogih drugih. Morda bo to res veljalo — po Trdinovo — „za nekatere škofo in višje farje“, ne pa za večino slovenskih duhovnikov, ki so bili bolj ali manj skromni, skromni približno tako, kot je bilo skromno njihovo ljudstvo. Njihov „izjemen položaj“ je bil v tem, da so bili dolga stoletja skoraj edini slovenskega izobraženstva. In ta „izjemen položaj“ je bilo mogoče „izkoristiti“ tako ali drugače. Slovenski duhovnik ga je največkrat izkoristil v dobro svojega naroda. Včasih se mu to tudi ni posrečilo, izbral je napačne načine služnje narodu, toda narodu je hotel navadno služiti brez pridržka. „Izjemen položaj“ slovenskega duhovnika se je nešteto-krat kazal v tem, da se je duhovnik „lahko“ bojeval za duhovne in gmotne dobrine naroda, da je ječal pod velenemskim, italijanskim, madžarskim nacionalizmom, fašizmom, nacizmom in drugimi človeku ter narodu sovražnimi močmi tega sveta. „Izjemen“ položaj našega duhovnika — pogosto kmeta, jetnika, narodnega budite-lja! Duhovnike zasluge za slovenski narod niso zgolj samoumevna posledica njegovega „izjemnega“ položaja, temveč so bile sad njegove neomajne zvestobe Bogu in narodu, plod odločitev, ki so uspevale na (dalje na strani 34)

UNEC leži v zahodnem delu suhe Rakovske uvale blizu Rakeka.

(nadaljevanje s strani 3)

RADENCI — Radenska izvažja že v trinajest držav. Med najpomembnejše uvoznike mineralne vode štejejo Avstrija, ZR Nemčija in ZDA. Povsem nov in obetaven trg predstavljajo letos Združeni arabski emirati.

RADOVLJICA — Konec junija je bilo v radovljiškem gospodarstvu zaposlenih 10.881, v negospodarstvu pa 1279 delavcev. V poprečju je bilo v šestih mesecih zaposlenih 12.161 delavcev, torej 2,2 odstotka več kot v letu poprej. Od vseh zaposlenih je bilo 6335 ali 52,1 odstotka žensk.

RIBNICA — Kmetijska zadruga je odprla trgovino „Zadružnik“, v kateri dobé kmetje in vrtičkarji vse od nadomestnih delov za kmetijske stroje, orodja, krmil in gnojil do žaščitnih sredstev. Odločili so se tudi za prodajo nadomestnih delov za fiat 750 in fiat 101.

SREDNJA RADOVNA — V spomin na dogodke pred 35 leti, ko so Nemci požgali vso vas, je bila v Srednji Radovni ob obzidju tedaj požgane hiše proslava. Nemci so tedaj zmetali v ogenj 24 vaščanov, starih od nekaj mesecev do 70 let.

SV. JURIJ PRI CELJU — Tukajšnji kmetijski kombinat je pripravil področno razstavo lisaste plemenske živine. Razstavljalo je 61 živinorejcev iz Sv. Jurija, Šmarja, Celja, Konjic in Laškega. Posebna ocenjevalna komisija je med starejšimi kravami ocenila za najboljšo „Zebo“, last rejca Alojza Vrbovskega iz Dolge gore, med najboljšimi pa „Leno“, last Ivana Žnidarja iz istega kraja. Ob razstavi so za presenečenje poskrbele kmečke žene, ki so napekle in nacvrle vrsto izvornih kmečkih dobrot. Bila je tudi povorka poljedelskih strojev.

TOLMIN — Ribiški čuvaj Frank Gorjan je potegnil iz Soče pri vasi Volarje 10 kilogramov težko in 110 centimetrov dolgo postrv. Gre za velikanko, kakršne tolminski ribiči — vseh je več kot 400 — še niso ulovili v vseh povojni letih, čeprav vedó, da v tolmunih Soče in jezera pri Mostu na Soči živijo še večje postrvi.

(dalje na strani 12)

pri množičnih občilih strokovnjaki, ki so obenem partijski funkcionarji. Zadnji čas gre še korak dalje in hoče, da prevzemajo funkcionarji tudi vodstvena mesta, za katera jim manjka strokovne usposobljenosti. Istočasno propagira, da naj določenih snovi ne obravnavajo posamični uredniki pod svojim imenom, marveč naj namesto tega vsakič podpiše članek kot odgovorni pisec kakšen kolektiv: v partiji se jasno nakazuje težnja v smeri poostre kontrole.

Neue Zürcher Zeitung, Zürich, 25. julija 1979, str. 3.

DEUTSCHE TAGESPOST: HVALNICE TITU IN PARTIJI

Med Zvezo nemških sindikatov in Zvezo jugoslovanskih sindikatov je prišlo do resnega nesporazuma. Zastopstvo Zveze jugoslovanskih državnih enotnih sindikatov je odpotovalo iz Hamburga slabe volje, ko se je Zveza nemških sindikatov uprla in ni hotela podpreti jugoslovanskega predloga, da naj bi prejemali otroci jugoslovanskih zdomcev v Zahodni Nemčiji pouk po jugoslovanskih učnih načrtih.

Seveda zavrnitev Zveze nemških sindikatov nič ne spremeni razmer, za katere svet komaj ve, da že dolgo dejansko veljajo jugoslovanski učni načrti za tako imenovani dopolnilni pouk, ki naj bi ga otroci iz Jugoslavije prejemali samo zato, da ne bi pozabili materinščine. Učitelje, ki jih s tem namenom zaposlujejo nemške učne oblasti in so plačevani iz nemškega davka, poišče vse od kraja Jugoslavija in jim naroča, da poučujejo zdomske otroke v duhu jugoslovanskega režima. Učitelji, ki po mnenju jugoslovanske državne stranke nimajo potrebne „moralno-politične usposobljenosti“, ker npr. hodijo v cerkev, so verni, niso nemškim šolskim oblastem niti „predloženi“. Učitelji in vzgojitelji, ki imajo vso strokovno usposobljenost, pa živijo kot nasprotniki jugoslovanskega režima v izseljenstvu, sploh ne prihajajo v poštev. Tako so otroci jugoslovanskih zdomcev v Zvezni republiki Nem-

čiji s pomočjo nemškega davka pri tako imenovanem pouku materinščine podvrženi strogemu komunističnemu režimu: svoje učitelje morajo celó, kot je v Jugoslaviji običajno, imenovati tovariš, da si večina zdomcev — kot večina jugoslovanske prebivalstva v domovini — ni komunistična. Mnogi starši bi rajši imeli verski pouk. Nekateri želijo, da hodijo njihovi otroci v šolo v Zvezni republiki Nemčiji, samo zato, da jih s tem odtegnejo komunističnemu vplivu pri pouku. A to jim ne uspe, ker se je Zvezna republika Nemčija doslej pokazala do vseh zahtev jugoslovanske strani kot izredno hlapčevska. Tako je bilo sedaj soglasno sklenjeno, da naj bodo celó otroci jugoslovanskih zdomcev v predšolski starosti, po jaslih in otroških vrtcih, izpostavljeni vplivu takšnih vzgojiteljev. Tako imenovani pouk materinega jezika uporabljajo ti učitelji predvsem za to, da jih učijo hvalnic Titu in partiji. To propagando, ki se je naučé otroci na pamet, pod vodstvom teh učiteljev recitirajo ali v zboru pojó pri prireditvah na čast Titu, partiji ali jugoslovanski ljudski armadi.

Ob takšnih prireditvah prihaja na dan, da imajo učitelji iz Jugoslavije v Zvezni republiki Nemčiji še drugo nalogo: skoraj vedno so tudi zunaj šole skupinski organizatorji zdomske mladine iz Jugoslavije. Učitelji imajo od Jugoslavije ukaz in opolnomočenje, kolikor moč vse otroke zbirati v organizaciji „mladih pionirjev“. To se zgodi, ko od otrok zahtevajo, da prisežejo zvestobo jugoslovanskemu režimu, in jim v znamenje sprejema v to komunistično otroško zvezo izročijo rdeče rutke in tako imenovane titovke.

Čeprav ta tuja otroška zveza povečuje totalitarni režim in ni seveda za to nikdar zaprosila v Zvezni republiki Nemčiji za dovoljenje, uganja ta ilegalna zveza zdomcev to naravnost pred očmi nemških oblasti, ki bi morale samoumevno čuti nad tem, da ne bi nihče izvajal nad vestjo zdomskih otrok nikakršnega pritiska.

Nemško javnost zavestno vodijo za nos glede narave tako imenovanega pouka materinščine in politične dejavnosti jugoslovanskih učiteljev, in to celó s sredstvi, ki so prav tako kazniva. Tako so se vršile slovesnosti ob „dnevu mladosti“, ko se praznuje Titov rojstni dan, pod značko mednarodnega združenja „SOS — otroška vas“: tako na stuttgartskem stadionu kot v Nürnbergu so porabili ta znak, ki so ga prišli na srajce zdomskih otrok.

Deutsche Tagespost, Hamburg, 29./30. junija 1979.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG:

DEMONSTRACIJA ZA VERO IN ZA DRUGAČNO DRUŽBO

Letošnji 2. september bo ostal v spominu kot velik dan katoliške Cerkve na Hrvaškem. Organizatorji cenijo na 300.000 ljudi, ki so to lepo nedeljo pod gorkim dalmatinskim soncem izpričali privrženost Cerkvi in hrvaški zgodovini. Zgrnili so se okrog oltarja na prostem blizu prvega hrvaškega škofskega mesta Nina, severno od Zadra, k veliki zaključni proslavi „Branimirovega leta“.

Seveda niso tega storili zaradi Branimira. Bila je demonstracija za vero, za drugačno pojmovanje družbe, kot je uradno, pa tudi za drugačno pojmovanje naroda. Skrajja obotavljajoči se poskus se je razrastle v največje pričevanje moči, ki ga je bila hrvaška Cerkev kdaj koli po vojni zmožna. Deset let po nenadnem koncu „hrvaške pomladi“ igra sedaj ona vlogo varuhinje narodnega izročila, ne da bi si tega pravzaprav želela. Gre le za to, tako vedno znova zagotavljajo, da se izrabi narodnost za ojačenje verskega življenja, ne pa obratno.

Režim je naredil to pot „lep obraz pri slabi igri“. To, da si Cerkev lastí narodno zgodovino, je za funkcionarje mučno, a ti so si 1971 in 1972 sami zaprli za daljši čas pot na to območje. Pri sprejemu

(domačih in tujih škofov) sta nastopila kot gostitelja predsednik hrvaške verske komisije Lalić in zadarski župan. Milica je hotela prepoved vožnje (prvi konec tedna vsakega meseca za avte z neparnimi številkami) izrabiti, da bi prirediteljem motila, a to je postalo kmalu bolj predmet sporov med oblastmi samimi. V nedeljo so se pokazali miličniki kar najlepše. V Dalmaciji je bilo že itak redko možno izvajati ostro politiko. Tudi za režim ne bi bilo nič kaj lahko, tako menijo v krogih prirediteljev, ko bi morali v času konference v Havani priznati, da je 300.000 ljudi priredilo „sovražno“ demonstracijo. Tako so dale oblasti iz praktičnih razlogov napol blagoslov. Seveda pa so bržčas ljudi, ki so bili v Ninu, ob njih vrnitvi v domače vasi in mesta skrbno zapisali v določene seznane.

Zagrebski nadškof Kuharić je v

(nadaljevanje na strani 12)

Eden vodilnih predstavnikov skupine Praxis, odstavljeni vseučiliški profesor filozof Svetozar Stojadinović dokazuje v jedrnatih preiskavi (v knjigi „Zgodovina in partijska zavesa“, izšli v nemščini lani pri založbi Hanser), da so bili vsi doslejšnji poskusi demokratične graditve družbenih ustrojev samoupravljanja od spodaj navzgor preprečeni in da zlasti niso zagotovljene državno-pravne razmere. Kot očitni vzrok za odsotnost demokracije navaja Stojadinović oblast ene same stranke, ki samoupravne nastavke spreminja in s tem maliči, in pa „razsvetljenca“ na vrhu, ki preveva vso partijo in določa vse dogajanje.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG,

Frankfurt, 26. septembra 1979, str. 11.

V stolpu gradu-samostana OLIMJE, blizu Podčetrtna, se nahaja ena najstarejših lekarn v Evropi s freskami.

TREBINJE — Med 144 avtorji, ki so poslali 1115 fotografij za trebinjski salon fotografije, je žirija prvo nagrado prisodila Marku Aljančiču iz Kranja, drugo Stjepanu Blaženu iz Pirana in tretjo Dragoljubu Tešiču iz Beograda.

TRŽIČ — Za „šušarsko nedeljo“ je tudi Društvo za varstvo in vzgojo ptic „Kalinka“ v Trziču pripravilo svoj prispevek. Imeli so že peto razstavo ptic pevk in papig, ki je bila še posebej zanimiva za mlade obiskovalce. Na razstavi so lahko ptice tudi kupili.

VELENJE — V REK Velenje so se odločili, da zemljišče, ki se je zaradi odkopa premoga pogreznilo, sedaj pa se teren počasi le umirja, namenijo za 200 kvadratnih metrov velike parcele, na katerih naj bi si rudarji postavili lesene počitniške hišice. V začetku je bilo bolj malo zanimanja med rudarji, sedaj pa lesene hišice rastejo kot gobe po dežju.

VELIKA POLANA — Tu so odprli novo šolsko poslopje, ki je nadomestilo staro, že razpadajočo osnovno šolo, v katero je hodil tudi pisatelj Miško Kranjec. Zato je razumljivo, da so ga domačini povabili na to slovesnost in mu izkazali čast, da je odprl sodobno šolo.

VISOKO — V Zadružnem domu na Visokem je bil občinski nastop folklornih skupin. Nastopilo je nad 200 folkloristov iz Podblice, Preddvora, iz kranjske „Save“ in „Iskre“, predstavila pa se je tudi domača mladinska in pionirska skupina. Prikazali so gorenjske, belokranjske in štajerske plesne.

VOGLJE — V krajevni skupnosti Voglje so v zadnjem času asfaltirali več kilometrov vaških stranskih poti in ceste, ki pelje do zaselka Tičar.

VRŠIČ — Na Vršiču je bila že deveta slikarska kolonija, ki jo je priredilo Planinsko društvo Jesenice. V koloniji je sodelovalo 14 slikarjev. Ustvarjena dela bodo razstavljali v novembru in decembru v hotelu „Prisank“ v Kranjski gori.

ZAGORJE — Zagorsko čebelarstvo društvo je praznovalo 60-letnico obstoja. Za obletnico so pripravili v Delavskem domu proslavo in priložnostno razstavo. Društvo se je ob tem pobratilo s čebelarji iz Šmihela na avstrijskem Koroškem.

pridigi pri maši izhajal iz dušno-pastirskega vidika: posameznik najde svojo vključitev v družini, na višji ravni pa v družbi in narodu. Hrvaški narod je našel z Branimirom svojo vključitev v večji družini rimskega krščanstva, ki ji hoče ostati večno zvest.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 8. septembra 1979, str. 4.

SLOVENSKA DRŽAVA:

RAZMIŠLJANJA OB ŽARI EDVARDA KARDELJA

Zaradi Kardeljevega vrhunskega položaja v času velikih ozemeljsko-političnih spreminjanj v zvezi z drugo svetovno vojno in zaradi iz te sovpadnosti izhajajočih Kardeljevih izrednih političnih možnosti bodo zgodovinarji morali njegovo vlogo meriti s stoletnim programom Zedinjene Slovenije in z letega prvobitnima uresničiteljima Janezom Evangelistom Krekom in Antonom Korošcem, brez katerih po prvi svetovni vojni Slovenije kot nove narodnopolitične enote, četudi močno okrnjene, ne bi bilo.

Tudi politično pristranski zgodovinar, ki bi razširjeni obseg Slovenije po drugi svetovni vojni želel pripisati Kardelju kot njegov dosežek, se bo moral vprašati in zamisliti, kolikšna in kakšna bi mogla biti Slovenija po drugi svetovni vojni, če Tito-Kardeljeva komunistična partija ne bi bila ugrabila izključne oblasti nad povojno Jugoslavijo.

Po že doseženi mednarodnopravni uveljavitvi leta 1918 bi Slovenija po drugi svetovni vojni vsekakor bila obnovljena, obenem z Jugoslavijo. Pri tem bi ji mogle biti prihranjene velike človeške žrtve in uničenje politične svobode, ki jih je povzročila partijska „osvoboditev“. Možno je tudi sklepati, da bi povojna Jugoslavija brez Tito-Kardeljevega, takrat izrazito stalinističnega režima in Sovjetom naklonjene usmeritve, dobila tudi Trst, Gorico in morda celo Koroško. Nedvomno pa bi povojna Slovenija v tem primeru bila deležna gospodarske obnovitvene podpore Marshallovega načrta, na-

mesto da je v Beogradu strnjeni partijski režim, ki se je bil iz ozira do Sovjetov odrekel Marshallovi pomoči, v prvem povojnem desetletju malo Slovenijo izmозgaval v prid južnim pokrajinam do tako skrajne mere, da je mednarodni strokovnjak in očividec o tem zapisal: „Z gotovostjo je mogoče reči, da ni v povojni dobi z izjemo sovjetskih kolonialnih predelov nobenega drugega primera, da bi bil neki narod tako množično izrabljen in oropan sadov svojih naporov, kot so bili Slovenci“ (V. Maier). Kardelj in partija nista te zgodovinske obsodbe niti poskusila ovreči.

Po pričevanju Josipa Vidmarja je Kardelj sam priznal, da je bil namen njegovega (predvojnega) izzivalnega razpravljanja o slovenskem vprašanju (s knjigo *Razvoj slovenskega narodnega vprašanja*) spodkopati močni vpliv slovite Vidmarjeve knjige *Kulturni problemi slovenstva* (1932), ki je med politično omahljivim slovenskim izobraženstvom okrepila pomen Koroščeve Slovenske deklaracije (1931), ko je le-ta sprožila val slovenske narodne odpornosti proti zedinjevalni diktaturi kralja Aleksandra (1929—1935). Študentsko krilo partije na ljubljanski univerzi je v najhujših začetnih letih te diktature redno prelamljalo dogovore s slovensko čutečo študentsko večino in v partijske namene zlorabljalo njene večletne demonstracije na univerzi. Zunaj univerze pa se je Kardelj trudil, da bi s peresnim bojem proti Korošč-Vidmarjevemu slovenskemu narodnopolitičnemu prerodu zajel njegov veter v partijska jadra. Tako je poskušala partija po dveh vzporednih tirih, enem na univerzi, drugem pa zunaj nje, oživiljeni slovenski narodnopolitični skupek vprašanj speljati iz slovenskih krščanskih in človečanskih korenin v močvirje varljive marksistične dialektike in v past leninistične politične taktike.

Po svojem marksističnem (leninistično-stalinističnem) svetovnem nazoru in sovjetski odvisnosti je bila predvojna partija odtujena ne le pametnosti v spoznavanju in po-

štenosti v delovanju, temveč tudi slovenskim koristim in čustvovanju. Zato je ostala številčno neznatna s komaj nekaj nad 200 člani. Tako zanjo ni bilo upanja, da bi se bila mogla pred vojno uveljaviti kot pomemben slovenski dejavnik v demokratskem tekmovanju. V razmerah Aleksandrove diktature (1929—1935) je videla partija svoje prvo predvojno upanje, da bi z zmedo in zvijačo izvila podtalno vodstvo slovenskega narodnega odpora iz zvezanih rok njegovih interniranih, zaprtih in nadziranih voditeljev. Kardelj je zamislil to taktiko partije, računajoč na prednost partijske mreže pri delovanju, izšolane v političnem varanju in izurjene v podtalnem uveljavljanju.

Po nemškem vpadu v Sovjetsko zvezo konec junija 1941 sta politična spretnost Tita, v Sloveniji pa podobna spretnost Kidriča, zastavili predvojno neuspešno kardeljevsko taktiko bolj zvito in drzno. Nič ni poznejše zgodovine tako preoblikovalo kot od partije prikrivano dejstvo, da ni bil njen dejanski cilj Slovenijo bogve kako „osvoboditi“, temveč da najprej z zvijačo, nasiljem, (okupatorjevimi) povračevalnimi ukrepi in zmedo že med vojno uniči v ljubljanskem zatočišču natrpano slovensko demokratsko silo za povojno obnovo. S to „osvobodilno“ taktiko je hotela partija zagotoviti povojno boljše vizičacijo Slovenije.

Kdo je bil predvsem odgovoren za kasnejši rododomorni pokol od Angležev razoroženih in vrnjenih slovenskih domobrancev maja 1945? Težko je dvomiti, da ne bi bilo v Kardeljevi moči tisto slovensko grozo in sramoto preprečiti ali pa se vsaj pozneje od nje omejiti, česar pa Kardelj vse do svoje smrti ni storil. Zato ostane v tej zvezi pričevanje Milanova Djilasa pomembno (*Wartime*, New York in London, 1977): „...slovenski domobranci so se prebili do Britancev v Avstriji; ti so jih izročili nam. Vsi, razen žensk in mladoletnikov pod osemnajstim letom, so bili pobiti, tako sem kasneje slišal od tistih, ki so sodelovali pri teh blaznih dejanjih po-

divjanega maščevanja. Če upoštevamo ustroj in zgradnjo oblasti, ne bi mogel dejanja takega obsega izvršiti nihče brez odobrenja z vrha.“ Da je bil Kardelj takrat v tistem „vrhu“, o tem bi bilo mogoče dvomiti le, če bi se pojavil verodostojen dokument, ki bi Kardelja s tistega „vrha“ izrecno izključil.

Da je bil Kardelj pripravljen tudi za množične likvidacije, o tem je že dolgo na razpolago mednarodno pričevanje: Fitzroy Maclean, medvojni šef britanske vojaške misije v Titovem štabu, je v knjigi *Escape to adventure (Pobeg v pustolovščino, Boston 1951)* Kardelja takole opisal: „Bilo je mnogo vprašanj, na katera sem si že dolgo želel odgovore. Kardelj je imel vse odgovore: zmeda, umor, ponarejevanja, prevara. Res je, take stvari so se pred komunizmom dogajale, lahko bi bile celo načrtovane sestavina komunistične politike. Kardelj je bil povsem pripravljen, ne le umreti, temveč likvidirati vsakogar, ki bi mu stal na poti... In

(nadaljevanje na strani 32)

Poljski režimski kritiki so razglasili ustanovitev stranke z imenom „Zveza neodvisne Poljske“. Ob 40-letnici začetka druge svetovne vojne se je zbralo pri grobu neznane- ga vojaka v Varšavi okrog 4000 ljudi. Tam je bila oznanjena ustanovitev stranke in prebrana so bila pravila organizacije. Cilj „prve neodvisne politične stranke, ki prvič po tridesetih letih javno deluje“, je rekel eden ustanovnih članov, je svoboda in neodvisnost Poljske. Pri prireditvi je bilo dalje čuti, da so pet članov te stranke že zaprli.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 3. septembra 1979, str. 1.

ovčar marko

Povest o lepi ljubezni med bajtarskim sinom in gruntarsko hčerjo

Gruntar Podlipnik je letos zaupal svoje ovce Jernejevemu vnuku Marku: tako pelje sedaj vsak dan Podlipnikovo čredo v gore namesto ostarelega Jerneja najmlajši ovčar Marko. Pri paši pomaga izkušeni pes Volkun.

Med kajžarskim Markom in gruntarsko Anico se jame plesti ljubezen, čeprav ni zaradi prevelike družbene razlike med njima nobenega upanja na morebitno kasnejšo poroko.

To, da je postal Marko Podlipnikov ovčar, ne gre v račune Rotiji in njenemu sinu Tevžu, saj se je on potegoval za to mesto. Zato začne Tevž Marku pri njegovem ovčarjenju nagajati: na vasi mu splaši ovce, v gorah namenoma sproži kamen v Markovo čredo.

V planinah napade medved eno od krav, ki bi jih moral pomagati pasti Tevž, pa ga ravno tedaj ni pri čredi, ker je šel sprožiti kamen v Markove ovce. Medvedu se požene od zadaj za vrat Volkun, od spredaj se mu približa z robilnico Marko, a šele razjarjen junec medveda prežene.

Marku pride v gore naproti mala sestra Manica.

„Kje pa je Rozalka?“

„Doma.“

„Kaj da te je pustila od doma?“

„Saj mi je rekla, da ne smem iti, pa sem ji ušla!“ Na jok ji je šlo.

„Kaj pa je vendar, Manica?“

„Skrbelo me je, ali vama je medved kaj naredil. Tebi in Volkunu.“

Marko se ji je zasmel: „Saj vidiš, da sva oba že zdrava!“

Bosa je stopicala Manica poleg brata in pripovedovala, da krava že odrta visi na Podlipnikovem skednju in da bodo Podlipnikov ata Zaborštnikovim še nocoj drugo dali, da bodo otroci imeli mleko, in da so koštruna tudi zaklali.

„No, Manica, le pojdi domov, da ne boš mokral!“ jo je odslovil Marko. „Tudi jaz bom kmalu prišel.“

Manica je pritekla domov.

„Kje si hodila?“ jo je osorno sprejela Rozalka.

Manica pa še dežnika ni utegnila zapreti. Smuknila je k oču za peč. „Oča! Oča! Oba sta zdrava, Marko in Volkun.“

Kako ne boš vesel otroka s takim srcem!

Pred Podlipnikovo hišo, pod širokim napuščem, od katerega je lil gost kap, je stala vrsta ljudi, ki se je pred vrati zgostila v gručo. Pogovor se je pletel venomer okrog medveda, ubite krave in Marka. Vsem se je dobro zdelo, da je Marko iz Krnic, iz njih domače vasi doma.

Nekajkrat se je odtrgal iz gruče smeh zaradi tretjineka, Rotijinega Tevža.

Otroci so neučakljivo pogledovali izza vogla na vas, dokler ni Cenek vesel oznanil: „Že poje! Naš zvonec poje! Marko žene v ovčjak.“

In otroke in ženske in tudi nekatere moške je premagalo, da so stopili izpred vrat na vogel.

Ančka si že okroglo uro ni upala iz kuhinje; bala se je pogledov in morda bi jo celo z besedo podražili. Sama ni vedela, kako je stala kar na lepem v hiši pri oknu in to prav takrat, ko je Marko v mokrem kožuhi in z robilnico pod pazduho prignel jarce, ki so se začudili gruči ljudi in obstali pred odprto leso.

Marko je ni prezrl. Prijazno sta se nasmehnila drug drugemu in

silno dobro se je obema zdelo, da tega nihče ni opazil.

Mar je bilo sedaj Marku za ljudi, ki so ga čakali! Saj ga je z veselimi obrazom pogledala skozi okno Ančka, Podlipnikova Ančka.

In ko so ga vaščani pozdravljali: „Marko, ti pa, ti! Pogum imaš! Kdo bi ti bil prisodil!“, jim je Marko sicer prijazno, pa samo mimogrede odzdravil, zaklical Volkunu, ki se je za hip zmedel, pognal v ovčjak in grede sklenil: „Če Bog da in če bo prilika nanesla, ubijem medveda, da ga bo Ančka vesela. Podlipnikova Ančka. Podlipnikova? Naj bo, čigar hoče, Ančka je Ančka, ubijem ji medveda!“

Ančka pa je pritekla vsa zaskrbljena v kuhinjo: „Mama, Marko je moker! Brž mu dajva kaj gorkega, da se ne prehladi!“

Podlipnica jo je s skrbjo pogledala. „Ančka, hitro odraščaš! Pa ne vem, če poganjaš v pravi vrh!“

Dekle je zardela in se takoj zasmilila mami. „Juhe mu nalij, meso je še pretrdi! Saj je on rešil kravo!“

Marko je otepal s klobuka in kuha mokrato. Takrat je stopil na prag Cena in prijel Marka za rami. „Čaj, da te ogledam! Živ si še! Cel tudi! Alo, ženske! V žehto s fantom!“

Marko ni vedel, kaj gospodar hoče. Cena pa je začel smrkat in ugotovil: „Pa, saj nimaš nič duha! Se je pa srenjski špan bal, kdo te bo pral, kadar boš medveda srečal.“

Glasi krohot, ki je veljal Podlipnikovega dvoru.

Sedaj je Marko razumel in se postavil: „Že to naj namočijo danes pri tisti hiši, kjer navezane nosilne rjuhe same z ganka padajo in kjer vse kure takrat zne-sejo, kadar jav prvič ženem jarce mimo hiše! Tevž! Kurja korajža pa vrabčeva moč!“

To je Podrobarjevega fanta, ki je tudi pasel radovednost, kar odneslo okrog vogla.

Za njim so se počasi razhajali tudi drugi.

Gospodar je peljal ovčarja v hišo in mimogrede ukazal v kuhinjo: „Ančka, prinesi mu juhe!“

Ančka se je oddahnila, ko je že držala skledo v rokah in jo je skr-

belo, če ne bo zardela v hiši vprí-
čo ata.

„Sedi in jej! Si zaslužil!“ Sam
ni sedel.

Marko pa se je spomnil Tevža:
„Vse bi bilo dobro, če bi ne bil
Rotijin neroda ali, ne vem, kako
bi mu rekel, koštrunu noge odbil.
Sram me je, da sem med vsemi
ovčarji prvega jarca zapasel jaz.“

„Ta koštrun ne šteje med zapa-
sene. Bi bil moral tako ali tako
enega zaklati. Cenek se je nekaj
usajal; ni še pozabil, da nisi nje-
govemu jarcu obesil velikega zvona.
Hotel sem mu dati drugega
koštruna, pa me je že Ančka pre-
hitela. Vidiš! Pravzaprav sem jaz
še za eno volno na dobičku.“

Tudi Marko je bil zadovoljen, ne
toliko zaradi jarca kakor zato, ker
mu gospodar ni z Ančko nič po-
nagajal.

Cena je odšel h konjem in k
vozovom. Marko pa je srebral juho
in zajemal kose pogače, ki mu jih
je nadrobila Ančka v skledo, in se
pri tem zavedel, da je z današnjim
dnem stopil za vselej v vrsto od-
raslih.

Ko mu je Ančka prinesla še me-
sa, ni bil prav nič v zadregi in jo
je nagovoril: „No, Ančka, kako ti
je?“

Dekle se mu je presrčno nasme-
jala: „Sedaj mi je dobro.“ Pa ji je
takoј šinil žalosten spomin na
obraz. „Popoldne sem mislila, da
bom od strahu umrla.“

„Kaj te je prestrašilo?“

„Črednik. Pol vasi je obletal in
venomer gonil: „Marko, medved,
krava!“ Vsi smo že mislili, da si
mrtev. Veš, da mi je bilo hudol!“

„Sirotla!“ Najrajši bi jo pobožal.

„Potem so šele izvlekli iz njega,
da si ti medveda, ne medved te-
be.“

„Sedaj ga nisem. Pa ga še bom,
če bo pravi!“

„Ančka!“ je poklicala mama, ki
se ji je zdel pogovor v hiši pre-
dolg.

„Že grem,“ se je obrnila Ančka
in še poprosila ovčarja: „Marko!
Predrzen nikar ne bodi!“

Volkun v veži je bil tudi deležen
kolin in se je veselo vzel na
Ančko, ko je stopila iz hiše.

Domov je prinesel Marko lep kos
mesa. Podlípница je bila dobrih

rok in Rozalko je posebno rada
imela in vse Primoževe.

Konje in vole so odgnali pastirji
čez Vrh v planino. Vozovi so peljali
na Jezérca planšaricam básngo:
lonce, skleda, pinje, škafe in po-
steljnino. Nazadnje so prignale
planšarice prašiče. Sedaj bo ostala
žival tri mesece v planinah.

Že več dni je Podlípnicu skrbe-
la Ančka, ker se je z besedami v
spanju izdala, da se boji jutra, ko
bo Marko gnal čez Vrh.

Pa „razumna in tiha žena se z
ničimer ne zamenjuje“.

Najela je še Primoževo Rozalko,
da bi ta ne videla bridkosti oča
Jerneja, ki po dolgih letih ne mo-
re več z jarci čez Vrh in komaj
še s palico pridejo iz hiše. In je
obe dekleti navsezgodaj poslala
pobirat kamenje na deteljščice.

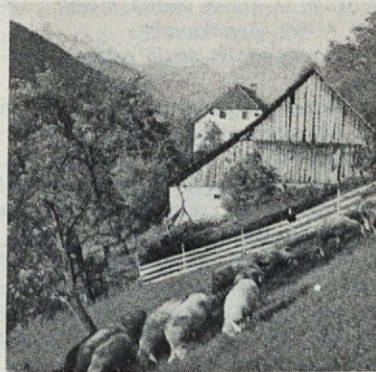
Ančka se je spomnila na ma-
mo, ki je šele sinoči, ko sta legali
spat, povedala, da bo morala nav-
sezgodaj na njivo. Kaj bo o nji, o
Ančki, mislil Marko, ko mu edino
ona, Ančka, ni voščila srečne pla-
nine? Še doma je ni bilo zjutraj.
Sinoči je pa prepozno zvedela.

Če bi Ančka vedela, kako Marko
kar ni mogel odgnati jarcev z
dvora, da je bilo celo Podlípnicu
žal, ker je bila poslala Ančko z
doma, in kako je še z vasi iskal
v Podlípnikovih oknih Ančko, bi ji
bilo še huje.

Ropotaje je padalo kamenje v
nečke. Obema dekletoma, Ančki in
Rozalki, pa so uhajale misli in
oči čez polje, čez vas in čez Reber
k Marku, ki je gnal čez Vrh naj-
večji trop v srenji, Marko, najmlaj-
ši ovčar.

Nič manj ni hodil v mislih z
njim, Markom, Jernej. Na vrtu je
sedel, na nizkem stolčku. Manica
je stikovala okrog dreves. Gladal
je v Péči, kjer je čez meli gnal
Marko z Volkunom. Pa stari niti
slutil ni, da Marko, mladeč, kaj
malo misli na jarce in da je Pri-
možev fant tako žalosten zaradi
Podlípnikovega deklíča, tako žalo-
sten, da se jezi na Ančko, ker
mu ni voščila srečne planine. Res!
Primožev Marko na Podlípnikovo
Ančko.

„Je že prav, Ančka! Ne bom po-
zabill!“

Domač in prijeten je svet pod
gorami.

Žal mu je bilo, da je Podlípnikov
ovčar, žal, da ni šel na Koroško
past.

Manica se je z očem vred zazrla
v Péči, Markove jarce je Volkun
poganjal skozi tesen pod križem.
Marko sam je pravkar stopil od
križa na nasprotno stran poti in
obstal na visoki skali.

„Traa-taaa!“

„Trobi,“ se je razveselila Mani-
ca.

„Slabo trobi,“ se je vznejevoljil
Jernej.

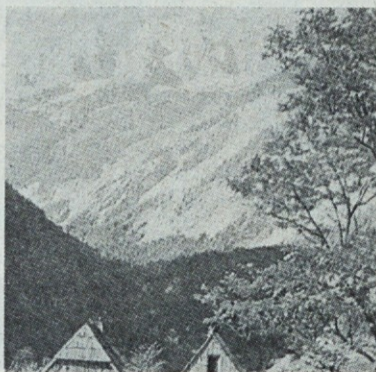
„Hooohooj!“ se je oglasila s po-
lja Rozalka.

„Hooj!“ se ji je pridružila na
vrtu Manica.

„Traa-taaa!“

Dekleti sta izsuli kamenje iz
nečk in obstali. Bolj iz otroške
preprostosti kakor zares je šinila

Pozna jesen je v JULIJSKIH ALPAH
najlepša.

Rozalki v glavo čudna misel: „Tebe kliče: Aančkaaa!“

„Hooohooooj!“ se je odzvala Ančka.

Marko je spoznal njen glas in še enkrat zatrobil: „Traataaa! Aančkaaaa!“

Marko je izginil s skale, odšel za tropom in sram ga je bilo, da se je bil jezil na Ančko.

S polja se je odzvalo še več hohojev in v nobenem ni bilo sovraštva. Zavist se je skrila in molčala, odkar je bil Marko vzdržal pred medvedom.

Dekletoma je bilo tako dobro. Jernej pa je skril glavo v dlani. Staremu ovčarju so same od sebe tekale solze. Tako hudo mu je bilo v življenju samo še tisto uro, ko so mu zabili rajnico v krsto. Z njo je živel kratka leta, z gorami pa nad pol stoletja. In nikoli več jih ne bo videl! Nikoli več!

Peto poglavje SLEČ ŽARI

Ovčarji so zaprli v ográde vsak svoj trop. Kakor šestero snežnih zametov so ležali jarci v nepokritih stajah, z zloženim kamenjem ograjenih. Črne živali med dróbnico so bile kakor temno kamenje, ki se je bilo privalilo s strmin v nižino na sneg.

Motiv z VRŠIČA; v ozadju Prednja glava Prisojnika, v daljavi Škrlatica.

Psi so poiskali po kočah svoja korita in pohlastali pripavljeno večerjo. Ovčarji so pricoklali k skali sredi med kočami in tamarji (planinski mi hlevi), po kateri se je spenjal in igralo nekaj kozličev.

Vsak večer so se tako sešli in skoraj vselej je kdo potožil, ali da mu je medved vrgel jarca ali da mu jih je volk klal ali da se mu je kakšen izgubil in ga ni več.

Radovednost je prignala tudi Tevža. Med ovčarje ni hotel stopiti, zaradi Marka; spodil je kozličke s skale in sam sedel nanjo.

Zadnji je prišel Jok, kateremu so hiteli povedati: „Marko je zopet do zadnjega jagnjeta vse prignal h kočam.“

„Prav,“ se je razveselil Jok. „Kakšen zlomek je vendar to, da imamo že vsi drugi več dni izgube, on pa noben dan nič?“

Jok je mirno razložil, kakor bi učil: „Nekaj je sreča, največ pa Volkun, ki vedno obrača trop proti vetru in ga takoj ustavi, če zavoha, da ni varno. Pa bo že še tudi Marko prišel na vrsto. Da bi le prevečkrat nel Kaj pa drugi?“

„Samo Podgošar, Blaž, pogreša troje jarcev.“

„Ti jih je volk zmetel?“

„Mi jih ni. V Plaznini so se nekam vtaknili. Nisem jih mogel izslediti, ko nimam psa, jutri zjutraj pa bo skoraj gotovo že prepozno.“

Jok je pomislil: „Škoda jih je. Res bo kmalu noč; pa saj bo jasna in nekaj lune bo tudi. Če bi Mar-

ko šel z Volkunom in bi še moje-ga Hrusta s sabo vzela, jih skoraj gotovo rešita.“

„Še mojega Ravsa vzemita,“ je še Poklukar ponudil.

„Bolj prav, da ne, ko se z Volkunom takoj skoljeta.“

„Pojdiva brž!“ je silil Marko.

„Večerjala bi še prej.“

„Kaj večerjal!“ je dejal Marko in tenko zažvižgal: „Volkun! Hrust! K men! Fi-lili!“

Psa sta vesela pritekla. Marko ju je grede, ko je odhajal, pobozal: „Priden, Volkun! Priden, Hrust!“

Pastirji so odšli vsak k svoji skledi mlečne kaše.

Tevžu se je upirala in je je skoraj pol vrgel v pomije. Zmaknil je cokle, snel nogavice in rekel, preden je odšel: „Noge me pečejo, jih grem v roso hladit.“

Komaj se je dobro znočilo in so pozaprlí koče, se je Tevž kakor lisjak prioprezal k Podlipnikovi jarčji staji, previdno odprl novo lesa, komaj za enega jarca na široko, in se je kakor maček splazil k dróbnici, ki se ni kaj prida vznemirila. Ujel je za volno jarca in ga pahnil skozi lesa iz ograde. In še drugega in še in še. Skrbno je pazil, da ni prijel nobene živali z zvoncec: „Ne bo jih zlepa dobil Marko, četudi ostanejo živi.“

Tiho, da ga nihče ni mogel slišati, je odgnal tropič proti Podjavu, se hitro vrnil in še slišal z ležišča, kako sta vsa zadovoljna prignala Marko in Blaž vse tri izgubljene jarce in jih zaprla v Podrobarjev tamar. Marko je odpe-ljal Hrusta k Blažnikovim jarcem, voščil tako noč in ukazal svojemu psu: „Volkun! Čuvati! Hop!“ Pes je skočil, kako skoraj vsak večer, čez ograjo v stajo. Za Markom pa so se koj nato zaprle duri Podlipnikove koče.

Škodoželjno se je nasmejal Tevž v okajene skodele: „Nimaš še nič izgub, ti edini. Bomo videli, kdo jih bo imel do nedelje največ.“

Pastirji in planšarice, vse je pospalo.

Planšarice so vedno prve vstajale; še pred svitom, da so do sonca pomolzle krave. Saj so po južini navadno zopet malo legle. Pastirji pa, ki čez dan pri tropih niso smeli prav nič zadremati, so radi malo dlje poležali.

Utrujen od prejšnjega dne je Marko tako trdo spal na trčji (= v prostoru pod streho nad napuščem), da ga je morala Brkovčeva Franca večkrat podrezati, preden ga je prebudila: „Marko! Marko! Marko! Zbudi se vendar!“

„Kaj pa je?“ je vprašal še v polspanju.

„Leso si sinoči pozabil zapreti.“

„Nisem je. Sama si jo odprla, pa me hočeš oplahiti. Mir mi daj, da bom spal, saj še ni dneva.“ Obrnil se je v paž (= lesen oboj stene) in hotel še malo zaspati.

Franca pa ni odnehala: „Marko! Vstani! Zdi se mi, da nekaj jarcev manjka.“

„Beži!“

„Res!“

Marko, ki je izprevidel, da ga domača planšarica nima za norca, je poskočil s trčje, kakor bi ga bil vrgel, nataknil cokle in planil iz kočje k staji. Obstal je pred na pol odprto leso, se sklonil k zemlji in se zagledal v sledove: „Seveda, da so šli jarci iz staje! Pa, ali vidiš, za vsemi jarcji je šel še človek, ki je bil bos?“

„Vidim.“

„Le čigava je ta noga! Joka pokliči!“

Franca se je urno obrnila. Marko pa je poiskal še nekaj odtisov bosih nog in dognal potlačene pete in da je na desni nogi palec podvihan, na levi pa mezinec podvit. Opomnil je na to Joka in Franco in ju prosil, naj si natančno zapomnita, da bosta lahko kdaj pričala, poklical Volkuna, ga zastavil na sled in se podvihal iskat izgubljene jarce. „Ne spuščajte tropa, dokler se sam ne vrnem,“ je še odredil in izginil v jutranji somrak.

Volkun ga je kaj kmalu privedel do pogrešanih jarcev, ki so celo pred svojim psom varuhom odskočili, tako so bili preplašeni. Ko je Marko z Volkunom preiskoval, če še kje tiči kaka žival, je naletel na čednega koštruna s pregriznjenim vratom. „Risa, ki sita spi samo kri,“ je takoj izprevidel ovčar. Od jarcev pa je držala tudi krvava sled v goščo.

Krave so bile še pri kočah, ko je Volkun prignal izgubljeni tropič pred stajo. Marko pa je privlekel na vlakci (= na skupaj zvezanih vejah), s trto zvezani, mrtvega

Tevž se je zvečer priplazil k Podlipnikovi staji in pahnil iz ograde jarca in še drugega in še in še ...

koštruna pred kočjo in odšel štet jarce. Manjkalo mu je samo eno lansko jagnje.

„Bal sem se hujšega,“ je povedal planšaricam, ki so radovedne čakale, koliko je škode.

„Še koštruna bi moral odreti, preden grem,“ se je domislil Marko.

„Kar ženi, ga bom že jaz,“ se je ponudila Mica.

„Kaj misliš, Marko, kdo ti je izpustil jarce?“ je vprašala Trlejeva Meta.

„Nič ne mislim, vem, in ve tudi veste, če niste slepe.“

„Pa kdo?“ je vprašala po vseh pogledala z modrimi očmi Frčejeva Rezka. „Res ne vem!“

„Če res ne veš, ti povem: Podvihani palec! Ali sedaj veš?“

Kakor bi zarežgetala kobila, se je zasmejala Mica in za njo še dekleta.

„Boljšega pritkljaja mu nisi mogel dati.“

Marko je odgnal svoj trop.

Pred kočjo pa je stopila Mica, napravila s dlanmi trobilo, poklicala črednika, ki je s Tevžem gnal krave na Bāsališče, in mu zakričala: „Lukaaa! Nič ni hudegaaa! Samo eno lansko jagnje manjkaaa! Pa še tisto je bilo grintavooo!“

„Oooo, ooo, ooo!“ se je odzval odmev.

„Da ne bo ‚Podvihani palec‘ mislil, kako je Marku skubljaj,“ je povedala Mica dekletom, nabrusila nož in se lotila koštruna.

Vsi so ga jedli zvečer in še drugi dan, tudi Tevž.

Tokrat je Gašper Poklukar prignal prvi h kočam, zaprl Ravsa in šel naproti Primoževemu Marku, ki je gnal s Požganja.

„Marko! O sveti Marjeti bo moje žene god. Rad bi ji kaj kupil,

pa nimam s čim. In otroci so tudi vajeni priboljška na ta dan.“

„Jaz ti ne morem pomagati.“

„Lahko mi.“

„Kako, ko nimam denarja?“

„Ti ga nič ni treba. V Bukovi peči,“ mu je zaupno pripovedoval Gašper, „imam ogledanega čednega gamsa, pa mu ne morem do živega. Vselej se mi umakne tako v skalo, da ga od nobene strani ne morem s kroglo doseči. Ti, ki si za vse pripraven, bi splezal za njim, mi ga potisnil zgoraj ven in — bum! Če se bo nazaj pritikal, ga boš pa spodaj ven privabil.“

Marku so zažarele oči: „Kdaj bi ga pa?“

„Koj nocoj! Kar za mano pridi!“

„Bom.“

Marko je zginil od koč in pod noč je počila na vrhu Bukove peči Poklukarjeva puška.

Pozno je prišel Marko domov in Franca, ki ni mogla pomiti z drugo posodo vred tudi Markove sklede, mu je nejevoljna očitala: „Le kje hodiš, da te ni večerjat?“

„Mar mi je nocoj kaša! Še vama je lahko žal, če sta se je preveč najedla, Franca! Jetrca nam boš naredila!“

„Kakšna?“ je vprašal Jok.

„Gamsova,“ se je pohvalil Marko.

„Kje si jih dobil?“ je izpraševal Jok, nič kaj vesel.

„Z Gašperjem sva povalila v Bukovi peči gamsa.“

„Prilegla se bodo. Marko, ti si pa fant!“ ga je pohvalila Franca.

„Le naredi jih, jaz jih ne bom jedel,“ je rekel Jok in se obrnil preč.

„Zakaj ne?“

„S Poklukarjem hodiš. Še piti začni z njimi!“

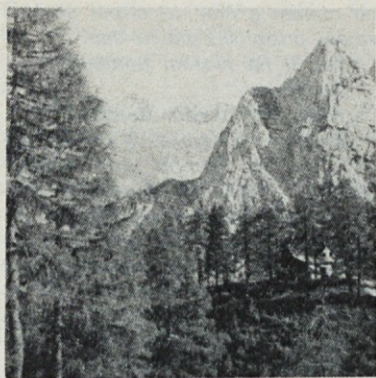
Ženi bi rad kupil ruto za god in otrokom priboljšek.“

„Verjemi mu!“

Marka je grabila jeza, ker se je nadejal, da ga Jok pohvali, ga je pa grajal. Pa komposteljski romar še ni dokončal. „Seveda! Do gamsov in srnjakov dobi slo, jarce ti bo pa zverjad odnašala! Kakšen ovčar neki boš?“

Marko je molčal; ni se maral prerekati s pobožnim možem.

Jok je pa odvrget „romarja“ in trdo govoril: „Le! Vedi pa: če bi z rokami iz trnovega grmovja tra-

Prelaz VRŠIČ leži v slemenu med Prisojnikom in Mojstrovko.

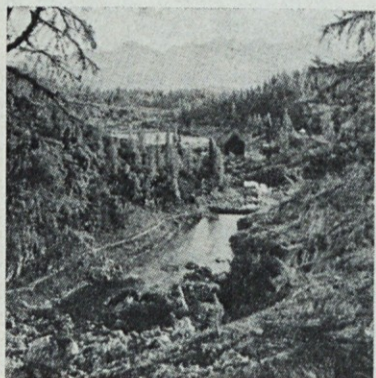
vo trgal in sušil in s tistim senom jarce redil, boš več mesa sne-del, kakor če leto in dan postopaš za gamsi in srnjaki. Le, le! Le vdaj se sli! Seveda! V Orlišču, na naj-bolj strmi skali visi tvoj parizar in najtežja vprega za predenj, s katero boš pripeljal sto centov blaga iz Trsta na Dunaj! Še nocoj splezaj ponj! Le, le, kar!"

Na trde besede se je tudi Marko opogumil in zadirčno jezikal: "Če mi nič ne privoščiš! Raztrgal je z rokami jetra, stopil na prag, po-žvižgal Volkunu in Hrustu in jih vrgel vsakemu pol.

"Čeprav si jih iz togote vrgel psoma, ni prav naredil. Zate je kaša."

"Sem že tvojega zmerjanja sit."
"Še kaše ti bo manjkalo, če boš z Gašperjem hodil."

DOM pri Triglavskih jezerih (1683 m).

Franca je zagrebla ogenj v pe-pel in legla. Ker ni marala, da bi ju opravljali, ju je opomnila: "Le vpijta! Po drugih kočah pa poslušajo."

Marko dolgo ni zaspal in je de-lal naklepe: "Še bom šel, še! Kaj mu mar! Kaj je mar moj oče? Pra-va reč, če je romal v Komposte-ljoi!"

Ko se je zjutraj precej pozno prebudil, je slišal pred kočo Fran-co: "Ne bo dobre volje. Ga je si-noči Jok precej trdo prijel, ker je šel s Poklukarjem na gamsa."

"Marko s Poklukarjem?"

"Ančka!" je sunilo Marka v srce, ko je spoznal Ančkino žalost v njem. Sram ga je bilo, da bi bil najrajši potegnil kožuh čez glavo in bi nikoli več ne vstal.

"Kaj boš do sonca spal, Mar-ko?" se je ponorčeval Cenek, ko je vstopil.

Marko je na videz premagal ža-lost: "O, dobro jutro, Cenek, pa si zgođen!"

"Se nama je mudilo."

Z rožastim škafo in pisanim svitkom v roki je vstopila Ančka: "Dobro jutro!"

"Bog daj!"

"Marko! Mama so ukazali, da še danes priženi domov na sol!" Ka-ko je pokazala, da je Podlipnikova! "Pojutrišnjem sem mislil."

"Danes, so ukazali."

"Bom gnal," je odgovoril tiho, da se je komaj slišalo. Ančke si ni upal pogledati.

Ančki se je zasmilil in z božajočim glasom je rekla: "Marko! Sinoči so prevedeli vašega oča."

Marku je zastala žlica v skledi. Planil je iz koče in spustil jarce. Ves zmeden je bil. Volkun ga je začudeno gledal. "Ooo! Da bi se v zemljo pogreznili!"

Na Bāsališčih je zaslišal vinje-nega Gašperja, ko je pel neumno pesem. Ognil se ga je in mislil: "Gamsa je v Moste nesel, prodal in pil. Muhovčevi jarci se danes ne bodo dosita napasli."

Še o pravem času je opazil Anč-ko, ki je nesla škafo mleka na gla-vi, in Cenka z džico smetane v roki. Skril se jima je. Na vrhu Črvince pa je zagledal, da tudi Jok žene domov na sol. Spoznal je njegovo dobroto in doumel žalost, ki mu jo je prizadel s svojo trmo.

Počakal ga je in prosil, naj mu ni-kar ne zameri.

"Je že dobro, Marko, samo da izprevidiš! Marsikaj se dogodi, ka-dar Za vrhom sleč žari."

Šesto poglavje

JAGODE ZORE

Vsa objokana in zasopla je pri-tekla Primoževa Rozalka k Podlip-niku in nalletela v veži na Anco, ki je pripravljala malico za na polje: "Mama! Oča so padli v hiši in jih ne morem sama spraviti v poste-ljo." Dekle je zajokalo.

Podlipnica je začutila z Rozalko: "Sirota! Ti bom šla koj pomagat." Ukazala je prestrašeni Ančki, naj napravi malico, in odšla z Rozalko k Primožu.

Jernej je ležal na golih tleh, le glavo je imel na blazini, ki mu jo je popravljala Manica in močila s solzami oča in blazino.

Podlipnica je takoj videla, da ni več daleč ura, ko se bo stari ov-čar ločil s tega sveta. Vzdignili sta ga z Rozalko v posteljo in Podlipnica je prav premišljevala, ka-ko bi namignila Jerneju, da se bo treba pripraviti, ko je sam sprego-voril: "Bog ti plačaj, Anca!... Po gospoda naj gre Manica!... Naj pridejo z Bogom in z vsem! Ne bom več dolgo."

"Po gospoda?" se je ustrašila Rozalka. "Manica ne more. Gos-pod vikar so danes v Radolci."

Dekleti sta znova glasno zajokali.

Podlipnica pa ju je mirila: "Ni-kar ne veka! Manica! Steci v Jarše in reci našemu Jožu, naj vse pusti in pride koj s konjem do-mov in koleselj naj pripravi, da bo šel v Radolco po gospoda!"

Rozalka se je vsa zmedena vrte-la po hiši: "Oh, mizo moram po-grniti, pa nimam ne prtov ne sveč-nikov ne križa. Nič nimamo. Ko bi bil vsaj Marko doma! Kako naj si pomagam z otrokom, z Manico?"

"Nič ne skrbil!" jo je tolažila An-ca. "Saj imamo pri nas vse. Mizo bova že medve z Ančko napravili. Marko bo pa jutri prignal na sol in bo tri dni ostal z jarci na Rebrji. Ti samo oču strezi! In če ti bo česa manjkalo, pošlji Manico k nam iskat!"

"Anca!" je pošepetal Jernej.

„Kaj bi rad, Jernej?“

„Dobra si. Ti že Bog povrne.“

„Jernej, pustiva tol Svoje življenje premisli!“

„Hooi,“ mu je zacvililo v grlu. „Imam dobro premišljeno. Še preveč.“

Nočilo se je že, ko je zacingljal na vasi zvonček.

„Z Bogom gredo.“

Od vseh strani so hiteli Krničani s prižganimi svečami k znamenju na vasi in pred hišo po blagoslov. Vse tri rožne vence so že odmolili v veži, pa še ni pozvonil rodinski vikar Ignacij Ostenik, da bi smeli še drugi stopiti v hišo.

„Le kaj se spoveduje tako dolgo Jernej?“

Jernej pa je hotel vedeti, kaj naj reče Marku, da bo držalo. Nobena beseda mu ni bila dovolj močna, da bi razboritega fanta, kakor je bil Marko, priklenila k dobremu za vse življenje.

In vikar Ignacij je pomiril Jerneja šele, ko mu je obljubil: „Bukve mu bom dal, oča, da bo lahko do smrti bral in da bo vse življenje imel zvestega tovariša, ki ga bo svaril pred nepoštenim. Joža, ki me bo peljal nazaj, jih prinese.“

„Sprejemem. Bukve bi držale. Pa kaj, ko fant brati ne zna!“

„Se bo pa naučil. Mu že pomorem.“

„Da se bo brati naučil in da bo iz božjih bukev bral, ki mu jih bom sam na smrtni postelji dal, to mi mora obljubiti.“

Zapel je zvonček in Jernej je prejel Boga in v sveto olje so ga dejali.

Marko ni odnehal, dokler ni odšla Rozalka, ki je bila počitka zelo potrebna, spat v kamro k Manici. Zaprl je za njo vrata, da bi je ne motila brleča leščerba. Sam je legel k peči na golo klop. Zaspal ni. Še kadar se mu je zadrževalo, se mu ni pretrgala nit skrbi.

Tiho, da bi ne prebudil oča, je sédel, oprl komolce ob kolena in podprl glavo kakor starec, ki ga je upgonilo trdo življenje.

Duše dim je predramil Marka iz premišljevanja. Narahlo, po prstih je šel useknit baklajočo leščerbo.

„Marko!“

„Kaj bi radi, oča? Vode?“

Jernej je odkimal in Marko je postavil lonček, v katerem je ponudil oču vode, nazaj na stol. Ujela sta se z očmi in razbrala iz njih drug drugega misli.

Jernej je zopet pogledal v plateno rjuho. „Hiša je tako tvoja. Njivo sem tudi tebi dal. Dekleti imata kót in, kar je mama prinesla atu, jima vse pusti: skrinjo, posteljo, obleko, vse! Če se bo pa katera možila, ji moraš napraviti novo skrinjo, novo mizo in posteljo; les samo. In vsaki sem izgovoril pet rajnišev (= renskih gol-dinarjev). Saj ne boš hud, Marko?“

„Oča, več jim bom dal, več.“ Marko se je premagoval, kar se je le mogel, pa so mu vendar za-trepetale ustrnice.

„Če boš imel,“ je mirno odgovoril Jernej.

Marko je obmolnil, se naslonil na končnico in zamižal. Jarcí, konji, vozovi in široka cesta so zaplesali v temi pred njim. Vsa dolga pot s samimi klanci; od ovčarja do vozarja in še naprej do gospodarja, pot, ki jo izmed tisoč komaj eden prehodi, drugi omaga-jo ali se ubijajo, kakor se je njegov rodni oče Primož.

Jernej pa je znova spregovoril: „Ne kakor brat. Kakor oče skrbi za Rozalko in Manico, posebno za Manico, in še mama jima poskušaj biti, čeprav si še sam potreben staršev.“

Marko je stopil k zglavju. Ne kakor mladeč, kakor mož je položil pred oča desnico. „Oča! Dokler bo ta gibala, jima ne bo hudega.“

Z obema rokama je prijel Jernej Markovo desnico. Pomolčal je in premislil, kako bo povedal fantu: „Samo z rokami, Marko, je težko služiti večim kruha. Roke in glava. Šele oboje kaj velja. Obljubi mi, da se boš brati in pisati naučil!“

Marko je molčal, ker sam ni verjel, da bi mogel izpolniti, kar je zahteval oča.

„Obljubi!“ je silil Jernej.

„Bi, ko bi vedel, kako naj se naučim.“

„Za prve začetke boš šel h gospodu vikarju na Rodine — tako sva se dogovorila z gospodom Ignacijem — potem se boš pa lahko sam bistril. Obljubi, Marko!“

„Obljubim!“

(dalje na strani 35)

predragi bralci!

Sedanji papež je zapisal v svoji prvi okrožnici ODREŠENIK ČLOVEKA tudi tele besede:

„Jezus Kristus se v vsaki dobi, prav tako tudi v naši, človeku približuje z istimi besedami: ‚Spoznali boste resnico in resnica vas bo osvobodila.‘ Te besede obsegajo temeljno zahtevo in so hkrati opozorilo: namreč zahtevo, da si pošten do resnice, kar je pogoj za pravo svobodo; hkrati pa tudi opomin, da se varujemo vsake navidezne svobode, vsake površne in enostranske svobode, vsake svobode končno, ki ne izhaja iz popolne resnice o človeku in svetu.“

„RESNICA VAS BO OSVOBODILA.“

● Te Kristusove besede so TEMELJNA ZAHTEVA, da si pošten do resnice; ta poštenost do resnice je POGOJ za svobodo. Prave svobode ni in ne more biti, kjer in dokler se resnica pači. V povojni matični Sloveniji se resnica o dogajanju v slovenski preteklosti, posebno še polpreteklosti, načrtno in dosledno pači.

● Te Kristusove besede so OPORIZILO pred vsakršno navidezno svobodo, to je takšno, ki ne izhaja iz popolne resnice o človeku in svetu. Materialistična resnica o človeku in svetu, ki je osnova tudi marksistične resnice o tem dvojem, nikakor ni popolna resnica o človeku in svetu: saj človek ni le stroj in želodec, obsojen na le nekajletno bivanje na zemlji. „Človek je več kot jed in več kot obleka,“ je rekel Kristus. Svoboda, ki izhaja iz marksistične resnice o človeku in svetu, je nujno le navidezna, površna in enostranska — po papeževih besedah.

Naš narod ima pravico do resnične svobode. Kot pogoj za to pa pravico do popolne resnice.

Lepo Vas pozdravljamo!

Uredniki

slovinci po evropi

anglija

P. Werenfried van Straaten je dobro poznano ime v Cerkvi in v svetu. Pred desetletji že je osnoval gibanje „Cerkve v stiski“, kjer z molitvijo in z gmotnimi sredstvi pomaga katoličanom onstran železne zavese. Tudi Slovenci smo mu hvaležni za marsikatero konkretno pomoč.

„Cerkve v stiski“ na Angleškem povabi kristjane na eno nedeljo v letu k skupni molitvi. Letos je bilo srečanje v londonski Westminsteri katedrali 23. septembra. Zbrala se je tisočglava množica. Največ je bilo Poljakov, saj jih samo v Londonu živi okrog 40 tisoč. Mnoge narodnosti so prišle na to srečanje v svojih lepih narodnih nošah. Tudi naše slovenske avbe so cvelele med njimi. Hvaležni smo dragim rojakom za njihovo solidarnost! Malce nenavadno je odmevala tja v običajni mestni ropot in vrvenje petdesetkratna prošnja k Materi božji: „... zdaj in ob naši smrtni uri“.

Sredi septembra so bratje Hrvatje praznovali 10-letnico svoje Misije na Angleškem. Naj na tem mestu izrazimo hvaležnost mnogih hrvaških družin msgr. Kunstlju, ki je edini dolga leta po zadnji vojni oskrboval tudi hrvaško skupnost! Le dobri Bog vé, kolikim Hrvatom in v kolikih zadevah je msgr. Kunstelj pomagal. Hrvaški skupnosti pa ponovno čestitamo k temu jubileju.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

Ker si je izseljenski duhovnik za Gornjo Avstrijo in Solnograško v

gorah zlomil nogo tako grdo, da bo več mesecev moral nositi mavce na nogi, je predsednik Slovenske škofovske komisije in narodni direktor škof dr. Lenič poslal namestnika, g. Antona Jakoša, duhovnika ljubljanske nadškofije. Na priporočilo referenta za tujce dr. Vincenca Balogha, ga je linška škofija takoj nastavila za čas, ko dosednji župnik ne bo mogel opravljati svoje službe.

G. Anton Jakoš je po rodu iz Št. Ruperta na Dolenjskem iz številne kmečke družine. Vojni časi so družini vzeli očeta, po vojni so se otroci raztepli tako, da jih je nekaj doma, nekaj v Združenih ameriških državah, nekaj pa v Argentini. Bil je več let župnik v Žužemberku na Dolenjskem, zadnje čase je upravljal versko skupnost pri Sv. Mihaelu na Barju. Dobil je dopust od škofa, da bi šel obiskat svojce v ZDA. Pa je zaradi potrebe obisk preložil in prišel med izseljence. Novemu duhovniku želimo vsi iz obeh škofij božji blagoslov in uspehov pri delu.

Prav zaradi 5-tedenskega ležanja izseljenskega duhovnika v bolnišnici so mnogi rojaki na Solnograškem in na Gornjeavstrijskem dobili septembrsko „Luč“ hkrati s oktobrsko. Naj to zamudo oprostijo! Enako tudi to, da ni bilo nobene poročila z njegovega področja!

LINZ — V farni cerkvi v Kleinmünchnu je linška škofija obhajala 30. septembra izseljensko nedeljo (Ausländer-Sonntag). Vse narodnosti, ki živé v škofiji zaradi dela ali pa kot begunci, so prišli k maši, ki jo je daroval ob somaševanju izseljenskih duhovnikov domači škof dr. Franc Zauner. Slovenci so prišli seveda deloma v narodnih nošah in se oglasili s petjem. Vse pesmi je spremljal na

orglah naš organist g. Zorè. Prošnji sta v narodni noši molila g. Martin in gdč. Majda Zorè.

Naš pregovor pravi, da nova metla dobro pometa. G. Anton je prinesel nove pobude od doma. Vpeljal je v Linzu tudi med tednom enkrat večerno mašo kar v Slovenskem centru. Po maši se potem razgovarjamo o verskih vprašanjih. Če beseda komu noče steti, si lahko jezik namoči, saj je pijača na razpolago. Misel je zelo posrečena in želimo le, da bi linški verniki ne izgubili idealizma ter smisla za žrtev in hodili vsaj nekateri redno k medtedenskem srečanju.

PREDARLSKA

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO

To društvo obstaja na Predarlskem sedaj dve leti in ima dve sekciji: planinsko in smučarsko. Smučarska sekcija prireja enkrat na leto tekmovanje ob udeležbi slovenskih tekmovalcev iz Nemčije in Švice ter pošilja tudi svoje tekmovalce na tekmovanja prijateljskih društev v inozemstvo. Planinska sekcija pa prireja družinske izlete na številne gore. Plezalci imajo svojo družino in 8. sept. 1979 jim je uspel naskok na bajni vrh Matterhorna (4478 m!) v Švici. O tem vrhunskem podvigu poročamo v naslednjem:

Ekspedicijo je vodil načelnik planinske sekcije, Jože. V navezi je imel še Štefana in Lada. Na žalost ni bilo zraven Toneta in Martina, ki sta pri prejšnjih poskusih že sodelovala. Pripomniti je treba, da so naši plezalci že trikrat poskusili priti na vrh, a so se vselej zaradi slabega vremena morali vrniti. To pot so izkoristili lepo vreme v začetku septembra in so res 8. sept. stopili na vrh Matterhorna. O tej ekspediciji poročamo na kratko in citiramo v izvlečku poročilo vodje Jožeta:

Pri cerkvi v Zermattu prvič zagledaš Matterhorn. Res je to edinstvena gora. Čisto osamljena se dviga v nebo, brez sosedov; kakor ozka piramida izgleda. Mogo-

*Hörnlihütte
(3298 m) —
začetek plezalne
ture na
Matterhorn.*

če jo prav to napravlja tako lepo in hkrati strašno.

Na Matterhorn se pride približno takole. Z žičnico se pripelješ do Schwarzsee v višino okoli 2800 m. Potem je treba vzeti pot pod noge in te čisto normalna planinska steza pripelje do Hörnlihütte v višini 3300 m. Tu je pa konec za navadnega zemljana. Le malo nad kočo se začne plezanje, predvsem po strmih grebenu in plezalci so navezani na vrvi ter se medsebojno varujejo tako, da le eden izmed njih pleza, ostala dva pa pazita, da ga obdržita na vrvi, če bi se kaj zgodilo.

S poti proti Hörnlihütte nam Jože poroča sledeče:

„Sonce ob tem letnem času obide vrh Matterhorna. Sredi popoldneva zaide in se proti večeru zopet

prikaže. Čudovite slike so vstajale pred nami. Meglice, ki so se podile okrog vrha, so čarale vedno nove prizore. Večkrat smo zamaknjeni obstali in občudovali to igro svetlobe in senc.“

Na Hörnlihütte so prespali, če se sme dremanje v prenapolnjenih prostorih tako imenovati. Ob 3. uri zjutraj pa so že krenili na pot, da bi lahko bili do večera nazaj. Le v siju žepnih svetilk so s težavo iskali oprijeme in stope. Seveda niso bili edini. Neka druga naveza jih je zapeljala v steno, tako da so zopet s težavo našli pravo pot. Ta označba pravzaprav ni pravilna, ker tu ni nobenih markiranih stez. Vsaka naveza mora zase pogruntati pravo smer ali pa se pustiti voditi od poklicnih vodnikov. O tem poroča Jože naslednje:

„Med tem časom nas je prehitelo že več navez, vse z gorskimi vodniki. Njim je bilo lažje, saj poznajo domala vsak kamen, vsak prijem in stop. Kar brez svetilk

hodijo po grebenu in dajejo navodilo njihovim varovancem, kateri plačajo za to gonjo proti vrhu S 3200.— za osebo. Eni izmed teh navez smo se prilepili na rep. Nekaj časa je šlo vse v redu in kar hitro smo napredovali.

Toda zopet se nam je zataknilo: težki nahrbtniki, višinski zrak, katerega smo vsi zelo občutili, nam niso dali, da bi hitro napredovali. Na našo srečo pa se je že počasi prebujal novi dan in ob dnevnemu svitu je postalo vse lažje. Hodili smo še v temi, a na obzorju so se že svetili prvi grebeni in vrhovi. Nepopisno doživetje! Stojiš in občuduješ to božjo naravo, te barve! Res vzdušje, katerega lahko doživi človek samo v gorah.

Treba je bilo naprej. Vrh Matterhorna je že žarel v prekrasni sončni barvi. Do Solvayhütte, ki je le zasilno zatočišče in so jo postavili na višini 4003 m, ni bilo večjih problemov. Paziti je bilo treba le na kamenje, da se ne sproži pod nogami in s tem ne ogroža plezalcev spodaj. Veliko smrtnih žrtev je že povzročilo to kamenje prav na tej gori.

Morali smo naprej. Vrh je bil še daleč, ura pa že 8 zjutraj. Takoj za kočo so nas stopinje v snegu zopet zapeljale na napačno smer; namesto na greben smo zašli v vzhodno steno. Kmalu smo se tega zavedeli in tudi vodnik, ki je plezal nad nami, nas je odločno

Štefan in Lado na vrhu; v ozadju Monte Rosa (4634 m).

Končno so le dospeli 4478 visoko.

opozoril na napačno smer. Nič, kar hitro ven iz te krušljive stene, preden kdo izdrsne. Nič prijeten ni bil ta izlet in zopet smo zamudili skoraj celo uro. Po grebenu je potem šlo vse v redu, na „rami“ pa se nam je zopet ustavilo. Tu postane teren precej nevaren in zelo izpostavljen. To pot je bilo tudi precej snega in z zavarovanjem smo zopet porabili veliko dragocenega časa.

Greben pod vrhom ni posebno težak, toda izpostavljenost je res čudovita. Tukaj se odpre tudi pogled v severno steno. Nič vabljiva ni videti in le redki so tisti zanesenjaki, ki se poizkusijo z njo. Nas je že navadna pot tako utrudila, da smo si morali zopet privoščiti kratek počitek in odložiti vse pretežke nahrbtnike. Pritrdili smo si dereze, ker smo prišli v led. Tudi nahrbtnike smo pustili na tem mestu in vzeli s seboj samo najnujnejšo obleko proti mrazu. Najtežji del poti se začne tukaj. V tem delu so zermatski vodniki napeli gori na hrbet debele vrvi, ki so nam pri vzponu in pozneje pri spustu zelo pomagale. Treba pa je kljub temu velike previdnosti in dosti moči v rokah. Kar hitro smo napredovali in točno opoldne smo bili na vrhu. Naša velika želja se je izpolnila. Vreme je bilo prekrasno, niti meglice ni bilo videti. Sitsnili smo si roke, občudovali velikane na obzorju in kljub utrujenosti bili zelo, zelo srečni. Še nekaj posnetkov za stara leta in nato zopet nazaj!“

Sestop tudi ni bil lahek. Bili so predeli, kjer skoro ni možnosti za zavarovanje in se je treba zanesti na siguren korak. Če človek tam zleti, se ustavi šele 1500 m nižje. V spodnjem delu je naše plezalce že zajela noč, pa so jim drugi s svetilkami kazali, kam morajo. Ob 20.30 so imeli zopet trdna tla koče Hörnlihütte pod seboj.

Naša ekspedicija je srečavala na poti Špance, Italijane, Angleže, Nemce, Japonce. Res, ves svet hodi na ta hrib, od Slovencev pa so bili naši plezalci tisti dan edini.

Drugi dan so v Zermattu obiskali pokopališče, kjer veliko ponesre-

čenih obiskovalcev Matterhorna počiva. Imenujejo ga „najlepša gora sveta“, „gora gorá“, „Zermatski lev“, pa tudi „gora grušča in padajočega kamenja“. Če vse to pomislimo, moramo našim planincem iz srca čestitati k odpravi, ki so jo v previdnem napredovanju z uspehom kronali.

Mi, navadni zemljani, se ne bomo povzpeli tja gor. Občudovali bomo vse, kar je božja roka ustvarila, občudovali najsmelejše vrhove ter bo vsak po svoji sposobnosti skušal s premagovanjem težav iskati osrečujoče užitke gorskega sveta.

belgija

LIMBURG-LIEGE

Veselite v žalosti: Nismo še poročali, da je ga. Ivanka Cverle imela nesrečo na cesti, a srečo v družini. Telesno poškodbo so hitro popravili zdravniki, veselje v družini pa je ostalo. Tiste dni je namreč sin Karel končaval svoje študije klasične filologije na univerzi v Leuvenu. Njegovo tezo za licenco so profesorji ocenili „z največjo odliko“; to tezo je Karel posvetil svoji materi, kot stoji z velikimi črkami napisano na prvi strani. In tega smo vsi veseli. Karel je hvaležen. In mama, ki je kot vdova obema sinovoma, g. Poldeutu, ki je psiholog, in g. Karlu omogočila univerzitetni študij, je to zaslužila. Iskreno čestitamo!

Smrt dobre matere: V Maaseiku je 8. 9. 1979 umrla ga. Jera Polavdar, rojena Ramšak. Rodila se je 28. 2. 1903 v Dolu pri Hrastniku. Pred več kot 50 leti se je nastanila v Belgiji. Poznali smo jo kot tiho, skromno in skrbno delavsko mater. Dolga leta je potrpežljivo stregla svojemu možu v njegovi bolezni.

Zadnjih 7 let pa je bila sama deležna ljubeče pozornosti hčerke Angele. Tudi v bolezni je bila tiha, skromna in hvaležna za vsako pozornost. Rojaki in prijatelji so jo v lepem številu spremljali na

zadnji zemeljski poti. Ohranili jo bomo v hvaležnem spominu. Hčerki Angeli, sinovoma Justu in Johanu izrekamo krščansko sočutje! Naj uživa srečo pri Bogu!

V naslednji številki bomo poročali o taborjenju in nastopih „Vesele mladine“.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Tokrat moramo zabeležiti več žalostnih novic:

Šele 66 let star je umrl 21. septembra t. l. g. Jože Pirc iz Ghlin-a, saj se je rodil leta 1913 v Črnem Vrhu nad Idrijo. Izredno veliko število rojakov in rojakinj se je udeležilo pogreba. Svojci vsem tem izrekajo zahvalo.

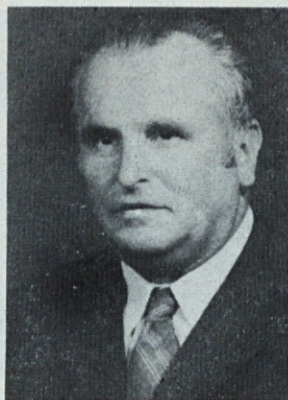
Nekaj dni kasneje, 27. septembra, je pa umrla najstarejša Slovenka v zapadni Belgiji, ga. Minka Šimenc iz Bruslja, ki se je rodila leta 1893 v Pristavi pri Mengšu (Slovenija) in je dočakala 86 let.

Nepričakovano je umrl 2. oktobra t. l. g. Avgust Baričič iz La Bouverie. Rodil se je leta 1907 v Vipavi.

Vse te priporočamo v molitev. Naj jim bo Bog milostljiv Sodnik! Svojcem naše sožalje!

Z večjim avtokarjem smo se rojaki in rojakinje iz Charleroi udeležili SLOVENSKEGA DNEVA v Eisdeni in sicer v soboto, 13. oktobra.

Pokojni Jože Pirc iz Ghlin-a (Belgija).

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo in praznik *ob petih popoldne* v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v CHATILLON, poleg Slovenskega doma, Impasse Hoche.

Telefon za Slovenski dom: (1) 253-64-43.

Škofov obisk: V nedeljo, 11. novembra, nas bo obiskal msgr. Delarue, škof iz Nanterre, v čigar škofijo spada Chatillon. Čim več nas bo pri maši, tem boljši vtis bo dobil o naši skupnosti.

Iz farne kronike: V nedeljo, 16. septembra, smo se *poslovili* od cerkve sv. Vincencija Pavelskega v Parizu, kjer smo se zbirali k nedeljski maši od 14. 12. 1969. Kar težko nam je bilo zapustiti lepo cerkev, kjer je tudi dostop bil za vse približno enako ugoden.

Naslednjo nedeljo, 23. 9., smo začeli z *redno mašo* v Chatillonu. Somaševalo je 10 duhovnikov, med njimi kancler nanterse škofije Père Dufourmentelle, krajevni francoski župnik in njegov pomočnik ter sedem slovenskih mašnikov. Ljudje so prišli res v lepem številu in naša pesem je mogočno odmevala v cerkvi, kjer se bomo odslej zbirali za svoje bogoslužje.

Kot je poudaril g. Čretnik v nagovoru, je „ta dan gotovo važen mejnik v zgodovini naše slovenske pariške skupnosti, toda samo mejnik, ker moramo z novimi silami in z novim navdušenjem nadaljevati svoje krščansko in slovensko poslanstvo v svetu“. Po maši smo goste povabili na večerjo, za katero je poskrbela gospa Gaberšček.

V nedeljo, 30. 9., je bil *začetek verouka in šole* v prostorih našega Doma. Po maši nam je pa naš misijonar Janko Kosmač s skioptičnimi slikami in z živo ter prepričljivo besedo prikazal svoje misijonarsko delo na Madagaskarju.

Poroka: 15. septembra sta v cerkvi v Auffargis potrdila svojo ljubezen Julien Retailleau in Michèle

le Dirou. Želimo jima vse najboljše na njuni skupni življenjski poti!

80-letnica zaslužnega Slovenca: 8. novembra bo praznoval svojo 80-letnico g. Doré Ogrizek, po rodu iz Planine pri Rakeku. Ko je leta 1928 prišel prvič v Francijo, je poznal križe in težave kot vsak slovenski izseljenec in je moral trdo delati, preden si je pridobil priznano mesto v francoski pariški družbi.

Ko je prišel „na zeleno vejo“, je ustanovil založbo ODE, kjer je v zbirki „Le monde en couleurs — Svet v barvah“ in v zbirki „Le guide à la page — Vodič, ki vse vé“ izdal preko 50 knjig o Parizu, o Franciji, o skoro vseh evropskih državah (med njimi tudi o Jugoslaviji) in o drugih državah po svetu. Njegove knjige so umetniško opremljene in strokovno na višku, zato so mnoge izšle tudi v drugih jezikih poleg francoščine.

Pri svojih velikih uspehih pa g. Ogrizek ni nikdar pozabil na svoje začetne težave in je zato velikodušno pomagal našim ljudem, ko so v letih po drugi svetovni vojni trumoma prihajali v Pariz. Marsikomu je omogočil študij, za mar-

sikoga je bil v tistih letih edina podpora in vedno je imel odprto srce in odprte roke za vsako slovensko stvar.

Ob njegovem jubileju mu najprej čestitamo k njegovim res lepim uspehom, se mu zahvaljujemo za vso pomoč, s katero je podpiral vse slovenske zadeve, obenem pa mu želimo prijetno življenjsko jesen in zlasti, da bi srečno ustvaril in izpeljal svoje načrte, ki jih kuje s še vedno mladostno navdušenostjo.

MELUN

Skupna maša bo v nedeljo, 11. novembra, ob devetih dopoldne v poljski cerkvi v Dammarie.

LA MACHINE (Nièvre)

Zopet je *smrtna kosa* neizprosno posegla med naše rojake. 16. 8. je po kratki bolezni, ki si jo je nakopal, ko je skrbno pomagal urejati svoj dom, umrl Ciril Potočnik. Rojen je bil 1898, leta v Zagorju pri Planini, v Francijo je prišel na delo leta 1926, bil najprej v Merlebachu, od leta 1929 dalje pa v La Machine, kjer si je z gospo Evo ustanovil svojo družino.

Ob poroki Bojana Gutmaherja, Loiret, Francija (16. junija 1979).

Bil je dober delavec, skrben družinski oče, družaben in do vsakega prijazen; vkljub svoji orjaški postavi je imel nežno srce, ki ga tudi težave, ki jih nujno prinaša starost, niso zamorile. Gospé Evi in hčerki Kristini izrekamo svoje sožalje, za njega smo pa še posebej molili pri naši maši v septembru, ki je bila darovana za pokoj njegove duše.

Skupno mašo bomo imeli v nedeljo, 18. novembra, ob 11.15, h kateri so vsi rojaki prijazno vabljeni.

VAUJOURS (Seine-Saint-Denis)

14. septembra so številni prijatelji in znanci spremili na zadnji zemeljski poti Marijo Broda, rojeno Horvat. Pokojna je bila ro-

Pokojna Marija Broda, roj. Horvat, Vaujours pri Parizu.

jena 1. 10. 1921 v Trnju v Prekmurju. V Francijo je prišla leta 1940, kjer se je leta 1949 v Lize-ray (Indre) poročila z Vladislavom Broda. Delala je v raznih krajih širom Francije, nazadnje v šoli v Vaujours, kjer ji je neizprosna bolezen pretrgala nit življenja 11. 9. Njenemu možu Vladislavu in vsem sorodnikom izrekamo svoje iskreno sožalje; pokojne Marije pa se spomnimo v svojih molitvah!

SLOVENSKI DOM V PARIZU

Dela v dvorani počasi napredujejo. Hoté ali nehoté se pač moramo vdati v pregovor, da se tudi

počasi daleč pride... Stranske stene so obzidane, vzdana glavnina in zasilna vrata in nad stropom je vložena steklena volna, pri čemer so prostovoljci s svojim delom veliko doprinesli. Radi bi namreč, da bi pred zimo prostor bil vsaj zaprt.

Velik problem je bil, kaj in kako narediti okrog žleba, ki je v notranjosti dvorane na stični liniji med obema strehama, ki ju je prejšnji lastnik gradil eno za drugo. Pa tudi ta kočljivi problem so po navodilih g. Turšiča odlično izpeljali Milan, Marjan, Jože in Rudi, medtem ko je Lojze z Osvaldom in Tonetom postavil na čelni strani stekla, tako da bodoča dvorana dobiva polagoma lepše in končno lice.

Drenikova gospa pa je z možem poskrbela, da delavci niso bili lačni, z gospo Tončko Šimčevo pa so popoldne z združenimi močmi (ob nasvetih g. župnika, ki jih je jemal iz tiskanih navodil) spravili v pogon novi pralni stroj, čigar potreba je bila v hiši že zelo vidna...

V hiši, kakor v bodoči dvorani je dela še dosti; kako hitro bomo mogli naprej, zavisi od finančnih možnosti in sredstev ter od delovnih rok.

Darove za Slovenski dom v Parizu pošiljajte na poštni čekovni račun:

C. C. P. PARIS 19285 04 F
MISSION CATHOLIQUE
SLOVENE
3, Impasse Hoche
92320 CHATILLON

ali bančne čke na isti naslov ali pa izročite svoj dar našim poverjenikom.

PAS-DE-CALAIS in NORD

Z novim šolskim letom smo pričeli tudi novo veroučno leto. Naj bi otroci s pomočjo staršev in veroučiteljev rastle v spoznanju verskih resnic!

Verouk je ob torkih ob 18. uri v Bruay-en-Artois; ob sredah dopoldne ob 10. uri v Mericourt; ob 14. uri v Lievinu; ob 17. uri v

Tourcoing; v Arrasu ob ponedeljkoh ob 18. uri.

Otroška maša je ob sobotah v Lievinu ob 17. uri.

Romanje na Loretto je zelo lepo uspelo, zlasti maša je bila zelo lepo obiskana. Zahvaljujemo se g. Jožetu Flisu iz Pariza za njegovo pomoč in zlasti združenim pevskim zborom pod vodstvom Andreja Jan Petra in Antona Rebola. Na veselo svidenje drugo leto!

V Mericourtu so bili krščeni: Gaele Alfreda Tina Denise Buchard, Jaqueline Šimundza, Letitia Delpouve, Muriel Raymonde Nicole Paque, Fabien Pierre Patrice Albajara, Christof Pierre André Duhez in Christof Marc Konieszny.

Zakrament sv. zakona so si dali: Jean Michel Lewandowski in Jeaninne Demšar 9. junija. V Roubaix pa 8. sept. Guy Striczewski in Corine Maes.

Vsem naše iskrene čestitke in božji blagoslov!

V Lillu je 11. avgusta odšla v večnost v visoki starosti 80 let ga. Marija Ajdnik, rojena v Radečah. Pokojnica se je najprej s svojo družino naselila v Bruay-en-Artois, nato so se preselili v Wingles, kjer ji je 1. 1957 umrl mož Franc in nato 1. 1970 še sin Stanislav. Pogreb je bil ob lepi udeležbi 10. avgusta v Wingles. Zapušča dve hčerki z družinami.

Pokojnica je bila veliko let bolehnna, pa je vse težave prenašala z izredno potrpežljivostjo. Naj se v Bogu odpočije od svojega truda! Družini in prijateljem naše sožalje!

OB LUKSEMBURGU

Pri Jožetu Peterneleu na Aumetzu so imeli „ohcet“; poročila se je njegova hčerka Fabijana s Parizanom; bo torej Parizanka, toda ne bo pozabila, da je zrastle med Slovenci na Aumetzu.

Gospa Požlep je še vedno bolna in še vedno v Jarny v skrbni oskrbi gospe Justike Winkel.

Slovenci na Aumetzu so zopet imeli „trgatveni ples“. Dvorana je vsako leto nabito polna in imajo uspeh tako rekoč zagotovljen. Znajo ubrati pravo struno in ljudje

pridejo, zlasti mladina. Kdo ne pozna Slovencev v okolici? To predvsem po njihovi zaslugi.

V Aumetzu smo morali *spremeniti* uro in kraj naše *nedeljske maše*; je v bodoče v zgornji kapeli in ne več v kripti in ob 9. uri *dopoldne* vsako nedeljo. Tudi božična bo ob vsaj uri in ne opolnoči.

Rojaki, pridite! Ne bo vas zeblo. Segreli se boste ob novonapravljeni kurjavi in ob gorkoti božje besede in slovenskega petja.

Gospa Martina Bremec, poročena Bidigner, se je z družino iz Algrange *preselila* v Briey.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Nismo več mi gospodarji časa, ampak čas nas drži v kleščah. Vsem se nekam mudi, pa sami ne vemo kam. Nihče več dovolj hitro ne hodi, nobeno kolo, noben motor, nobeno vozilo in noben zrakoplov nas ne vozi z zaželeno hitrostjo. Drvimo naprej v daljave in nekaj iščemo, pa sami ne vemo kaj. In glej! Če se srečno vrnemo domov, vemo, kaj smo iskali drugod in najdemo to domo. To je zadovoljnost.

Šport je nekaj pametnega in koristnega, a kaj pomaga, ko se tako rad prelevi v hlastanje za rekordi! Prepozno športniki spoznajo; da so si z nepravimi tekmači uničili zdravje in s tem večkrat celo življenje. Omejena je zdaj hitrost vozil na cestah, pri športu je pa vse dovoljeno — gledalcem na ljubo. Zakaj? Kako dolgo še?

Novice: Poročil se je Filip, sin pridnega rudarja v pokoju Francea Grinčarjevega. Za ženo si je izbral dobro dekle poljske narodnosti.

Tudi Gornikova mati in oče nista več sama. Sin je pripeljal v lepo in okusno obnovljeno hišo nevesto.

Želimo obema paroma dosti sreče.

Končati pa moramo z žalostno novico. Gospa Žagarjeva, ki je že toliko trpela v življenju, je izgubila hčer Micko, ki zapušča moža in otroke. Stari mami in družini naj velja naše iskreno sožalje!

VZHODNA LOTARINGIJA

V novembru nas naša pot vodi na pokopališče: z rožami v rokah, v črni obleki hitijo z drugimi našimi rojaki na grobove — nekateri prinašajo blagoslovljeno vodo, drugi točijo v žalosti solze, ko stojé ali klečijo pri svojih dragih rajnih.

Število naših rajnih je veliko: v Creutzwaldu čez 200, v Merlebachu še več, v Stiringu čez 150, v Cité Jeanne d'Arc čez 50. Daleč naokrog so pokopališča, kjer počivajo naši rojaki. Od 3000 rojakov, ko sem prišel 1935 v te kraje, jih štejem z neprestanimi spremembami danes le še 1500. Rudniki so me poslali iskat delavcev — pripeljal sem jih 700, ki so vpisani še v mojo kartoteko.

Novi grobovi v mesecu oktobru: Alojzij Mirnik, 56 let star. — Pred njim je umrla dobra mati Marija Hren, roj. Slapnik. — V Morsbachu pa je 14. 9. v družini Knez umrla naša dobra mati in zavedna Slovenka Matilda Žerjal, stara 92 let. — Z isto ljubeznijo so pokopali sorodniki mater Pavlo Primc, za katero je vzorno skrbela hčerka Pavla Didier, naša navdušena misijonarka, ki pošilja mesec za mesecem velike pakete potrebnim v oddaljene kraje. — 4. 10. pa je odšel po plačilo v večnost v Creutzwald dobro znani oče Križman Anton, priljubljeni voznik premoaga. Skrbna družina je storila vse, da mu napravi veselje: prepeljali so ga zadnji večer, da je lepo previden stopil pred našega Odršenika.

Tu izražam še enkrat vsem našim rajnim svojo zahvalo za vse dobrote in večno plačilo v boljšem svetu.

V naši cerkvi Hospice Ste Elisabeth pa smo se v soboto zvečer, 6. 10., zbrali k *poročni maši* Scheidt-Kern, hčerke matere Koncilijs. Vso srečo na skupni življenjski poti!

V mesecu novembru bomo zopet radi prišli k *slovenski maši*, kot sledi:

Na Vse svete in vsako nedeljo ob 10. uri sv. maša v Merlebachu, Hospice Ste Elisabeth, v župni

cerkvi pa vsak petek in vsako soboto ob 7.15.

V Habsterdicku: razen 1. 11. vsak četrtek v novembru ob 9.30 uri.

V Creutzwald: 6. 11.; Creutzwald-Neuland ob 14. uri; 20. 11. ob 14. uri Creutzwald-Cité Maroc.

Vse druge maše bodo pravočasno oznanjene.

Ponovno prosim: Sporočite mi vse *bolnike*; če bom odsoten, napišite listek in ga dajte v nabiralnik pri vratih!

H koncu se še enkrat prav lepo zahvalim rojakom, posebno g. Šinkovcu, dirigentu „Slomška“, kateremu vsi želimo skorajšnjega zdravlja. Enako prisrčna zahvala vsem raznašalcem „Naše luči“!

Vse lepo pozdravlja vaš

Stanko iz Merlebacha.

nemčija

MOERS (OBERHAUSEN)

Dopisnik tele rubrike sem pevske zbor „Slovenski cvet“ prenetil na vaji v Moersu. Pred pevci sem se zvil v radovedni vprašanji in kar ustrelil z vprašanji vanje:

„Kdo ste? Kaj ste? Kakšni ste? Kje ste? Zakaj ste?“ Vseprek so mi odgovarjali.

Kdo smo? — „Mi smo mi!“ Nas je po pravem več pevcev, toda redno nas prihaja na pevske vaje samo 15, 6 moških in 9 ženskih glasov, kar je veliko za naše razmere tukaj, če pomislite da prihajamo od daleč. Poprečno smo stari 35 let. Drugače smo sami „toti“ Štajerci, le ena je Dolenjka in ena Korošica. Imenujemo se „Slovenski cvet“, ker imamo pri nastopih slovenski šopek na prsih. Radi bi si dodali ime koroškega skladatelja Pavla Kernjaka, ker se čutimo globoko povezane s koroškim narodnostnim vprašanjem. Pa se ga še bojimo vprašati, ker še nismo slavni zbor.

Kaj smo? — Nismo kulturni klub niti cerkveni pevske zbor niti kaj podobnega. Nas ne združuje (ali

„Slovenski cvet“ iz Moersa na letošnji slovenski birmi v Hildnu skupaj s škofom Stanislavom Leničem.

Pevski zbor „Slovenski cvet“ iz Moersa na letošnjem binkoštnem srečanju v Neussu.

duši) nikaka ideologija ali organizacija. Smo skupina prijateljev, ki ljubijo našo slovensko pesem. Smo kakor družina, katere člani komaj pričakajo, da se zopet vidijo.

Kakšni smo? — Zelo nam je prijetno ravno zato, ker nismo tako strogo organizirani in je dosti širine in svobode med nami. Pridemo na vajo, si povemo šale in novice. Vedno kdo od nas prinese pokusit kako dobro domače pecivo in pijačo. Tedensko vajo po mili volji premikamo, kakor imamo čas. Nobenega strogega okvira, nobenega pritiska! Prepevamo tiste najbolj znane slovenske, ki so nam in našim poslušalcem vedno nove, lepe in se jih nikoli ne preobješ: „Luna sije“, „Vsi so prihajali“, „Rož-Podjuna-Zila“ itd. Imamo tudi drugače srečo, da smo skupaj prišli prav posrečeni tipi. Glasbeni vodja je naša Danica, zelo zahtevna in tenkočutna pri vajah. Tajniške posle in „disciplinsko sodišče“ predstavlja naša Nada. Odločna in vesela, tip, ki mu nikoli nihče ničesar ne more zameriti. Imamo našo nadarjeno ljudsko pesnico in napovedovalko Faniko. Imamo naše ga Stanka, humorista. Kar reče,

temu se moraš nasmejati. Vsi ostali smo sicer zelo zahtevni in odgovorni. Kdo npr. zamudi vajo, mora plačati kazen v hranilnik „prášičku“.

Kje smo? — Povsod nas je dosti! Pojemo v cerkvi, kamor nas povabijo člani, ki hodijo k maši. Letos smo peli pri birmi v Hildnu in pri prvem obhajilu v Gütersloh. Lani smo nastopili 29. nov. za praznik republike v Kamp-Lintfortu, letos v Belgiji za 50-letnico Društva sv. Barbare. Predlani nas je p. Fidelis povabil na Prešernov dan v Zürich. Dvakrat smo nastopili na binkoštnem srečanju v Neussu. Prav nazadnje smo bili pri Slovencih v Neustadtu v Schwarzwald. Pri nastopih nas ne potre, če je v dvorani čisto malo publike. Najhuje je, če nas sploh nočejo poslušati, ker med našim prepevanjem klepetajo, jedo in pijejo. Nekoliko smo se potolažili, ko so nam povedali, da so naši ljubi rojaki pred nekaj leti ravno tako brezobzirno počeli med nastopom Slovenskega okteta iz Ljubljane in to prav v Kolpingovem domu v Altenessnu.

Zakaj smo nastali? — Junija 1977, ko smo bili na pikniku pri Banovih v Linfortu, smo bili tako všeč drug drugemu, da smo se skupaj zaljubili v slovensko pesem in si rekli: „Taki, fejšť ljudje, kakor smo mi, morajo še priti skupaj!“ Tako smo nastali.

In „naši ljubi otroci“? — Naši

najmlajši z nami doma prepevajo, hodijo na izlete in gostovanja. Npr. naša 9-letna Petra komaj čaka, da odraste. Itak že sedaj zna vse glasove na pamet, ker zvesto spremlja svojo mamico na pevske vaje.

In „užaljeni“ soprog? — Naši soprogi so ponosni na nas. Radi sodelujejo pri naših izletih. Radi pa tudi namesto nas doma varujejo otroke. Tudi poedini nemški soprogi so nam zelo naklonjeni. Vsi namreč prihajamo iz lepo urejenih zakonov in prinašamo v sebi harmonijo že od doma. Ta notranja glasba, ta harmonija našega življenja daje šele pravi zven našemu petju. Ali ni to lepo?

Poslovil sem se in nadvse zadovoljen odšel. Iz vprašanja sem se iztegnil v velik klicaj. Kaj takega še nisem čul. Morda sem res odkril cvet naših dobrih slovenskih ljudi — „Slovenski cvet“!

FRANKFURT

Dopusti so minili, počasi se naša skupnost spet zbira. Posebnih novic sicer ni. Začeli smo spet z veroukom. Veseli ugotavljamo, da so vsi ostali zvesti in prišli tudi novi, tako da je skupina prav lepa. Seveda jih še nekaj manjka. Lepo bi bilo, če bi vsi naši starši

izrabili to priliko in tako svojim otrokom dali neprecenljivi zaklad vere in tudi obogatitev domačega jezika.

Pri sv. maši smo uvedli majhno novost. Ministrantom so se pridružile tudi *deklice!* Tako je božje ljudstvo polnopravno in dostojno zastopano pri oltarju. Upajmo, da bo takšno sodelovanje še bolj povezovalo našo skupnost!

Po maši pridno *vadimo nove pesmi*, saj nam nova pesmarica ponuja dovolj materiala, da obogatimo naš pevski zaklad.

DARMSTADT

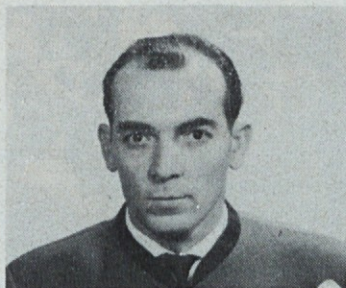
Tudi tukaj naši ministranti pridno in zvesto sodelujejo. Ker tu ni cerkvnika, so to službo prevzeli ministranti v veliko župnikovo zadovoljstvo in veselje ministrantov. Pohvaliti jih moramo, da vestno pripravijo in pospravijo. Prav tako pridno sodelujejo pri verouku.

PIRMASENS

Marca letos je nenadoma — začela ga je kap — umrl Franc Jodl, oče 5 otrok. Rojen je bil pri Sv. Lovrencu na Pohorju 27. 7. 1932. Po odsluženju vojske je odšel v Avstrijo, od tam pa v Nemčijo v Münchweiler/Rodalb (okolica Pirmasensa). Pokojni je bil dober družinski oče, tako da je njegova

prenagla smrt za številno družino velik udarec.

Ko je brat zvedel za nenadno smrt, je neutolažljivo jokal, a njegova komaj 4-letna hčerka ga je tolažila: „Ne jokaj, saj ga bo Bog

Pokojni Franc Jodl iz Münchweiler-a.

spet obudil, kakor nas vse!“ — Tako je otrok pomagal ob tej težki uri bolje razumeti skrivnost smrti.

STUTTGAART-okolica

Polna dvorana veselja: Za „Vinsko trgatvo“ v nedeljo, 23. septembra, je bila dvorana Neckarhalle v Esslingenu zopet nabito polna veselih slovenskih ljudi.

Po pozdravu gostov je udeležencem zapel dobrodošlico moški zbor „Domači zvon“ iz Stuttgarta in mladinski ansambel je v zasedbi dvanajstih članov živahno zaigral na harmonike, kitare in flavte slovensko, češko, avstrijsko, nemško in francosko melodijo. Po-

tem je igral za ples kvintet „Veselih fantov“ v Avsenikovi zasedbi. To je bilo vriskanja in gibanja na plesišču! Tombola je celo uro držala dvorano v napetosti. Ni bilo mogoče drugače, saj je šlo za tri lepe glavne dobitke: televizor, šivalni stroj in kasetni rekorder.

Petja na prireditvi tudi ni manjkalo, ne pri omizjih in ne skupnega za celo dvorano. Pri slovenski prireditvi ne sme biti drugače, če naj rojaki ohranijo svoj obraz! No, lepo je bilo na „Vinski trgatvi“, ki bo odjeknila do Afrike in Južne Amerike, saj so organizatorji namenili tretjino dohodkov za slovenske misijonarje po svetu. Tako je vsak udeleženec napravil hkrati tudi dobro delo.

Posrečeni družabni večer: Že večkrat smo poročali, da se Slovenci v okraju Hohenlohe občasno zbirajo v Forchtenbergu, kjer na pobočjih sanjajo vinogradi.

V soboto, 29. septembra, so bili zopet na mestu in lepó je bilo na „Mali vinski trgatvi“. Ob misli, da so gorice na Štajerskem, Dolenjskem in Primorskem zopet oživele, se je izza omizij dvigala pesem za

V Ptullingu v Nemčiji je lep Slovenski center. Rojakom je na razpolago nova cerkev in tudi v farni dvoranici so dobrodošli. Slovenski župnik, gospod Demšar, stanuje tik farnega centra. — H krstnemu slavlju Sladič Sabinke in Hlebaina Andrejke se je zbrala lepa skupina sorodnikov.

Naši ministranti in ministrantke v Frankfurtu vestno vršijo svojo vzvišeno službo pri oltarju.

Po nedeljski maši v Stuttgartu je lepo malo pokramljati.

pesmijo. Celo Gorenjci so poprijeli, čeprav jim je bil prisoten le spomin na sadjevec.

Žalost v Öhringenu: Maroltovo družino v Öhringenu je zadela velika nesreča. Sin Jožef, star šele 22 let, se je med obiskom v do-

movini konec septembra pri prometu smrtno ponesrečil.

Pokojni je bil rojen v Mramorovem na Notranjskem. Fant je prišel pred leti s svojimi starši v Nemčijo in se tukaj izučil za mehanika. Ravnokar je odslužil vojake in napravil lepe načrte za bodočnost. Nenadna smrt mu je vse načrte prekržala ter starše, sestro in brate napolnila z veliko žalostjo. Naj jih Bog, iz katerega

K maši v Schwaikheimu v Nemčiji prihajajo starši skupaj z otroki. Je važno in potrebno, da otroci doživljajo tudi slovenska verska srečanja. Z župnikom se otroci dobro razumejo.

prihaja in h kateremu se vrača vsako življenje, potolaži na svoj način! Vsi, ki družino poznamo, pa ji izrekamo iskreno sožalje!

H krstom čestitamo: V Stuttgartu Bencek Gabrijelu in Hildi k hčerkici Andreji, v Mittelstadtu Sladič Matiji in Jožici k hčerkici Sabinki ter v Pfullingenu Hlebaina Hubertu in Jelki k hčerkici Andrejki.

Bomo dali Reziki prav? — Rojakinja nam je poslala naslednje pismo:

„Sem že dolgo naročnica „Naše luči“ in živim deset let v Nemčiji. O svojem problemu že dolgo razmišljam. Sem namreč članica Rdečega križa in pomagam pri krvodajalskih akcijah. Že vsa leta opažam, da se teh akcij udeleži zelo malo tujih delavcev, od 100 morda samo eden ali kvečjemu dva.

To vidijo in kritizirajo Nemci, ker vedó, da imajo delavci-zdomci povsod iste pravice, da jih mnogo leži v bolnišnicah in prav tako dobijo pomoč po prometnih nesrečah. Bolnišnicam pa primanjkuje krvnih konzerv in bi bilo zelo lepo, če bi kako pozvali tudi Slovence, da bi prispevali svojo kri. Nihče ne vé, če nekoč ne bo potreboval sam tozadevne pomoči.“

Dragi rojaki, vzemite si gornje besede naše rojakinje k srcu in se pridno udeležujte pri teh krvodajalskih akcijah!

MÜNCHEN

Vinska trgatav se je to pot vršila v drugi dvorani kot zadnja leta — prejšnjo so porušili — in sicer v Löwenbräukellerju na Stiglmaierplatzu: reči je treba, da smo se v njej počutili izredno udobno, skoraj malo kot gospodje, kar v našem zdomskem bivanju ni vedno, zato pa toliko lepše, kadar je. Dvorana je malo manjša kot prejšnja, okusno pobarvana, z barvnimi okni, mize razporejene za male skupine, pogrnjene v intimni barvi, tla razčlenjena v obkrajne dvignjene odre... Nič čudnega ni, če je bilo razpoloženje nekako mirno veselo, prav odgovarjajoče salon-

skemu prostoru. Ta vinska trgatve je bila med našimi dolgoletnimi trgovskimi ena najlepših.

Kvintet g. Lojzka Landekarja je igral veselo, doživeto, vibrano — to je bila splošna sodba udeležencev. Poleg celovečernega odličnega muziciranja nam je kvintet pripravil četrte ure pred koncem trgovske sam vrh večera, ko je na domiselni način odigral Tišino: trobentač g. Hans se je postavil na nasprotni konec dvorane, daleč od ostalega kvinteta; ob spremljavi le-tega je brezhibno odigral svoj solo; dvorana je nagradila kvintet za to točko z nezadržanim ploskanjem, pa tudi sicer ni bila s priznanjem skopa.

Pri veselih tekmah so se trije moški pomerili v pitju iz kozarca, ki se ga niso smeli dotakniti z rokami; tri ženske v „gojitvi kač“, to je trganju papirja v trak; trije pari pa v napihovanju balonov. Veliko veselja so nam pripravili.

Srečolov je bil dobro založen, kot običajno: tristo dobitkov je razdelil, med njimi tri glavne — prenosni barvni televizor (v Maribor), posteljnino (v Stojnce pri Ptuj), košaro z jedili in pijačami (v Brežice na štajerski plati).

Med udeleženci so bili tudi nekateri naši ljudje od doma: niso se mogli dovolj načuditi, da je možno v zdomstvu pripraviti takšno srečanje rojakov, tako veselo, domače, spontano, brez sleherne politizacije, vsiljevanja česarkoli. Pa tudi stari znanci smo se počutili zelo lepo.

Na pustovanje se bomo zbrali v isti dvorani 25. januarja — žal, je to nedelja, a za soboto ni bilo več možno dobiti dvorane na razpolago.

Sicer pa teče življenje naše župnije naprej v že ustaljenem ritmu. Najsvetlejši točki tega življenja sta pač nedeljska maša in tečaj za otroke. Medtem ko je tečaj letos tako poln, da šolskih otrok ne moremo več sprejeti, bi bilo možno nedeljsko mašo z nekaj dobre volje še bolj napolniti. A za lase ni mogoče nikogar vleči k slovenski maši (še v nebesa ne bo Bog ni-

Skupina Slovencev po maši v Rosenheimu na Bavarskem.

kogar vlekel za lase). Čez vse je treba spoštovati svobodo ljudi. Le zdi se nam, da je odstotek nedeljnikov pri naši maši premajhen.

nizozemska

ZLATI JUBILEJ „ZVONA“

V nedeljo, 7. okt. t. l., je „Zvon“ slavil svoj zlati jubilej. Ob 9.30 je bila v župni cerkvi v Heerlerheide zahvalna služba božja, pri kateri je „Zvon“ pod vodstvom prof. Jozefa Willemsa izvajal Tomčevo Marijino mašo. V nabitvo polni cerkvi so bile številne slovenske in nizozemske delegacije.

Na to slovesnost se je „Zvon“ dolge mesece prav skrbno pripravil. Izdal je posebno brošuro s kratkim opisom „Zvonove“ 50-letne zgodovine, ki je obenem zgodovina slovenskih izseljencev v Holandiji. To brošuro sta imela na skrbi gospod Franc Drenovec in njegova soproga ga. Zofka. Iskrena hvala za njuno potrpežljivo delo! Kako je bilo zbrano ljudstvo prevzeto od prelepega petja, je dokazalo dolgo ploskanje na koncu maše.

Takoj po maši je bil sprejem v bližnji dvorani. Pri vходу so se udeleženci podpisali v posebno spominsko knjigo. Spredaj so bili za mizo predstavniki „Zvona“ s predsednikom g. Francem Jančičem in zborovodjem g. Jozefom Willemsom na čelu.

Sledili so pozdravi predstavi-

kov ustanov, organizacij in društev. V imenu Izseljenske matice sta pozdravila njen podpredsednik g. Pavle Bojc in urednik „Rodne grude“ g. Jože Prešeren. Od slovenske skupnosti v Italiji je spregovoril g. dr. Zorko Harej. G. Viktor Prašnik iz Gorice pa je zastopal Slovensko katoliško prosvetno zvezo. Čestitali so predstavniki Slov. društev sv. Barbare g. Jožko Resnik in g. Franc Selič za Hoensbroek, g. Stanko Kropivšek in g. Stanko Reberšek za Lindenheuvel. Folklorno plesno skupino sta zastopala g. Slavko Strman in ga Mici Čebin. Iz Belgije so čestitali: g. Jože Globevnik in g. Vili Rogelj v imenu društva „Slomšek“, g. Gustelj Tanjšek in g. Alojz Rak v imenu Društva sv. Barbare ter ga. Ana Varzsak in g. Polde Cverle v imenu „Vesele mladine“. „Slomškov“ zbor je čestital tudi s pesmijo „Pozdravljam te, Savinjski dol“ pod vodstvom g. Viliija Roglja.

S holandske strani so čestitali dekan mesta Heerlen in vsi okoliški župniki. Občino Heerlen je zastopal županov namestnik. Čestitali so še zastopnik mestne policije, zastopnik industrije, zastopnik Centra za tuje delavce g. Ashman s svojo soprogo in še številna druga zastopstva. Pred koncem sprejema je prinesel čestitke in darilo tudi jugoslovanski ambasador v Haagu g. Miloš Šumandija. — Sprejema se je udeležilo okrog 1000 oseb.

Telegramski pozdrav ljubljanskega nadškofa dr. Pogačnika in ško-

Heerlerheide: Naš dobro znani pevski zbor „Zvon“ ob svojem zlatem jubileju.

fa dr. Leniča pa je slov. duhovnik prebral že v cerkvi, enako tudi pismena voščila g. dr. Zdešarja iz Münchna in g. L. Rota iz Londona.

Okrog 14.30 so sodelavci in gostje bili bogato pogoščeni. Po okrepčilu se je spontano oglasila slovenska pesem, pri kateri so sodelovali tudi Holandci.

„Zvonu“ čestitamo tudi mi, mu izrekamo zahvalo in kličemo: NA MNOGA LET!

Smrt dobre žene: 15. sept. je ga. **Minka Resnik** mirno zaspala v Gospodu na njenem domu v Hoensbroeku. Se letos bi s svojim

Pokojna Minka Resnik iz Hoensbroeka.

možem praznovala zlato poroko.

Go. Minko smo vsi dobro poznali. V svoji mladosti je bila dobra igralka. Med drugimi vlogami je igrala tudi Miklovo Zalo. Ljubila je rože in živali. Pred njenimi okni so se često ustavljali ljudje in občudovali rože. Rada je kuhala in bila zelo gostoljubna. Med vojsko je več lačnih otrok za več mesecev sprejela v svojo hišo.

S svojim možem g. Jožkom je vzgojila dve zapaščeni deklici, Olgo in Fino, ter ju dobro pripravljeno poslala v življenje. Slovenski duhovniki so v njeni hiši vedno našli gostoljubno streho. Ni se torej praznih rok pojavila pred večnim Sodnikom. Dočakala je 78 let. Na zadnji zemeljski poti so jo spremljali številni rojaki in prijatelji. „Zvon“ je za slovensko skupnost zaslužni ženi lepo zapel v cerkvi in na pokopališču.

Mnogi bomo s hvaležnostjo mislili nanjo. Naj jo dobri Bog nagradi za vsa njena dobra dela! V imenu njenega moža g. Jožka se zahvaljujemo za obiske v bolnišnici in za izraze sočustvovanja ob njeni smrti. G. Jožku izražamo iskreno krščansko sožalje.

švedska

Najbrž si težko predstavljamo, kako je v preteklosti v tej redko naseljeni deželi prebivalec Skandinavije preko nepreglednih go-

zdov in prostranih jezer iskal pot do sočloveka.

Danes živi tu večina ljudi v velikih mestih in so drug drugemu blizu, vendar zgleda, da tudi današnji rod nosi v sebi dediščino osamljenosti svojih prednikov in je zato obsojen na naporno iskanje medsebojnih stikov. Ko smo prišli med nje, smo se tudi mi pridružili temu napornemu iskanju poti do soseda — naporu, ki ni vsak dan kronan z uspehom.

Tehnika nas je v veliki meri približala drug drugemu. Pošta čudovito deluje. Toda prav zato smo vsak dan naravnost zasuti s celo košaro reklam, iz katere je težko izbrati pošto, ki je namenjena nam osebno. Včasih se med to odvečno šaro, ki po najkrajši poti roma v koš za odpadke, znajde morda tudi težko pričakovano pismo, razna vabila, morda tudi sporočilo, kdaj in kje se dobimo pri maši. Prav zaradi obilne pošte hodijo pisma kdaj počasneje, kot bi bilo pričakovati. To vedó v Halmstadu in Helsingborgu, ko so obvestilo o maši prejeli z veliko zamudo in zato prepozno.

Veliko nam v tej deželi pomeni telefon. Skoraj vsaka družina ga ima.

Nobeno tehnično sredstvo pa ne more nadomestiti pristnih osebnih stikov in srečanj, zato radi pridemo skupaj. Vsak kraj ima svoje prireditve. Zdaj v mesecu vinotoku je bilo več vinskih „trgatev“.

Tudi k mašam se zbiramo v velikem številu, seveda ne v vseh krajih enako pridno. Priznati pa je treba, da je veliko takšnih, ki se ne menijo dosti za to, koliko kilometrov in milij — kot rečejo Švedi — našteje njihov kilometrski števec na poti v cerkev.

Tretjo nedeljo v septembru je bila v Malmö kar lepa udeležba. Navadili smo se že, da se v cerkvi usedemo čimbolj skupaj. Nova pesmarica „Hvalimo Gospoda“ pa nam je pomagala, da smo lažje zapeli in glasneje molili, zato smo se počutili zares eno občestvo.

Tudi v Olofströmu smo bili četrto nedeljo v septembru prijetno

presenečeni. Prej je bil tam nekajkrat slabši odziv, tokrat pa nas je bila iz različnih krajev v okolici kar lepa skupina.

Teden dni kasneje — 29. septembra — se je v glavnem ista skupina zbrala v Hästvedi na poroki Janka Klepa in Antonije Oberš. V Hästvedi živijo Antonijini starši in drugi sorodniki, zato sta za poroko, ki je bila med mašo, izbrala vaško cerkev sv. Ane, ki tako s svojo lepo poslikano notranjščino kakor tudi s tipičnim zvonikom s stopničasto streho v stilu danske gotike priča o bogati kulturi 12. stoletja. Na pristni slovenski ohceti je skrbel za veselo vzdušje ansambel VIKIS, ki skrbi za sloves slovenske pesmi tako v tem kraju kakor tudi po vsej Švedski.

V Malmö je bila na soboto, 15. septembra, *krščena* Marija, hči Stjepana Butine in Jožice, rojene Kramar.

V Halmstadu pa smo se 30. septembra zbrali v večjem številu k maši, med katero je bila *krščena* Klavdija, hči Draga Vrzela in Danice, rojene Trelc.

Poročencema in krščenkama želimo, da bi vedno in povsod doživljali tisto osrečujočo skupnost s Kristusom, v katero so se vključili po zakramentih.

švica

Slovenci, ki smo raztreseni po širnem svetu in daleč proč od svoje matere, vedno bolj čutimo potrebo po varstvu nebeške Matere. Nekomu moramo potožiti, kar nas teži, nam jemlje pogum in nam včasih dela dneve težke in samotne. Zato se nismo ustrašili mrzlega in deževnega vremena ter v zelo velikem številu šli 23. septembra v *Einsiedeln* na naše vsakoletno *slovensko romanje*. Pridružili so se nam tudi Slovenci iz Predarlške in Nemčije. Saj je tako lepo, „ko bratu sega v roko zdaj brat“. Takrat ne čutiš mraza in dežja.

Že dopoldne okoli desete ure

je bilo v večji meri slišati domačo slovensko govorico pred baziliko. Nekateri so želeli opraviti tudi pobožnost križevega pota. Ni jim bilo pretežko hoditi po hribu od postaje do postaje, saj k romanju spada tudi malo pokore. Posebnost letošnjega romanja so bili naši *birmanci* — bilo jih je kar 10 — in pa narodne noše, brez katerih si našega romanja ne moremo več zamisliti!

Letos nas je obiskal prvič *koprski škof, dr. Janez Jenko*. Prišel je že par dni pred romanjem in je obiskal tukajšnje škofo. On je vodil ob 12. uri slovesno mašo ob sodelovanju številnih slovenskih duhovnikov. Pred mašo ga je v imenu slovenske župnije pozdravil Edi, Andrejka v narodni noši pa mu je izročila slovenski šopek. Naše pesmi so donele lepše kot ob navadnih nedeljah. Tudi škof nas je spodbujal v pridigi, naj ohranimo svojo vero in jezik — dediščino, ki so nam jo dali naši starši na pot v tujino.

Slovesnost v cerkvi smo zaklju-

čili s petimi litanijami Matere božje in se tako poslovili od Marije.

Slabo vreme nam ni moglo pokvariti razpoloženja niti popoldan, ko smo se zbrali v hotelu pri kosilu. Le škoda, da nismo imeli dovolj prostora, da bi nas lahko bilo čimveč skupaj. Najprej smo se morali pokrepčati, nato razgovoriti, zatem pa je spet zadonela slovenska narodna pesem.

Prijatelji iz sosednih držav: Hvala vam, da z nami delite svoje veselje in se nam leto za letom pridružujete v molitvi in pesmi! Še pridite!

Te dni se vrača v domovino p. Placid, ki je bil na trimesečnem tečaju francoskega jezika v Fribourgu. V tem času je večkrat maševal za svoje rojake. Vsi, ki so ga spoznali, so ga vzljubili in mu želijo srečno pot ter veliko božjega blagoslova pri njegovem misijonskem delu v daljni Afriki!

Še to naj omenim: na prvo nedeljo v decembru nas bo spet obiskal *Miklavž* v Zürichu. Pridite, morda tudi vam kaj prinese!

slovenci ob meji

GORIŠKA — V Gorici je umrla šolska sestra Ahacija Kacin, ki je svoje življenje kot sestra preživela v Tomaju in v Gorici v službi zatiranih Slovencev. — Slovenska župnija v Gorici je dobila novega kaplana, Marijana Markežiča, ki je bil doslej kaplan v Kopru. — Mladinski zbor iz Štandreža je 14 dni taboril v Zabnicah. — Slovenski strežniki iz goriške nadškofije so napravili skupen izlet v Boljunec pri Trstu. — Nadškof Cocolin je s farani goriških župnij poromal 23. sept. na Sveto goro. Maša in petje sta bila v obeh jezikih. — Goriški in tržaški Slovenci so skupaj poromali k Materi božji na otok Barbano pri Gradežu. Obiskali so tudi Gradež in baziliko sv. Evfemije, ki obhaja letos 1400-letnico obstoja.

TRŽAŠKA — Slov. Vincencijeva konferenca je organizirala počitniško kolonijo v Conegliansu v Karniji. Udeležilo se je 60 dečkov in nato 70 deklic. — V začetku septembra je tržaška Cerkev priredila skupno romanje v Rim. Med 3000 romarji je bilo skoraj 500 Slovencev. V avdienci je papež nagovoril tudi slovenske vernike v slovenščini. — Nad 2000 slov. vernikov se je udeležilo 9. sept. marijanskega shoda na Opčinah. Maševal je tržaški škof Belomi. — Krajevni odbor Slovenske skupnosti v Dolini pri Trstu je organiziral „Naš praznik“. Tri dni je trajal ta kulturni in zabavni praznik. — Bolniki, invalidi in ostareli so se srečali 23. sept. v kapeli bl. Leopolda Mandiča pri Domju. — Ob začetku novega šolskega leta je slovenskim dijakom s profesorji govoril tržaški škof Belomi. Po maši je škof obiskal tudi šolo.

SLOVENSKA BENEČIJA — Na rožnovensko nedeljo so se zaključila romanja na Sv. Višarje. Največ romarjev je prišlo iz Sloveni-

RAZMIŠLJANJA OB ŽARI KARDELJA

(nadaljevanje s strani 13)

gledal me je nepremično in prijazno skozi svoja očala."

Ker je slovensko OF in partizanstvo nadzoroval Kardelj kot vrhovni politkomisar Jugopartije s stalinistično izključnostjo, je bila vsaka skupna in nepretrgana slovenska narodna politika v drugi svetovni vojni in po njej onemogočena. Zato kardeljevska rdeče-bela dialektika niti ob koncu vojne ni spoznala slovenske zgodovinske nujnosti za povezavo vseh takrat oboroženih slovenskih sil kot edine možnosti za učinkovito zasedbo obrobne zamejstva — po zgledu generala Majstra (po prvi svetovni vojni). Zakaj ne? Ni druge razlage kot ta, da je bil njihov prvenstveni cilj postaviti v povojni Jugoslaviji izključni partijski režim, brez ozira na potrebe Slovenije. Tako je bila

izgubljena poslednja zgodovinska priložnost za uresničenje Zedinjene Slovenije.

Ker slovenska Koroška, Kanalska dolina, Režija, Benečija, Gorica in Trst niso bili pravočasno zasedeni, preden so jih Angleži zasedli za Avstrijo in Italijo, jih Kardelj tudi pozneje na mirovni konferenci ni mogel dobiti za Jugoslavijo. Tam so pustili partijsko Jugoslavijo na cedilu tako Titovi medvojni zahodni podporniki kot Tito-Kardeljevi predvojni sovjetski vzgojitelji in vzorniki.

Ne vem, koliko nasilno vzetih slovenskih življenj v razdobju 1941—1945 je imel Kardelj na svoji vesti. Močna domneva pa je, da je bil po svojem vrhunskem partijskem položaju, ob koncu tega razdobja pa tudi vladnem, Kardelj politično odgovoren ali vsaj soodgovoren za umore tisočev Slovencev. Tudi z narodnopolitičnega vi-

dika (Zedinjena Slovenija, režim v povojni Sloveniji in Jugoslaviji) je bil Kardelj izredni vpliv med vojno in v prvih letih po njej Sloveniji neprimerno bolj v škodo kot v korist.

Ciril Žebot

Slovenska država, Toronto, julij 1979, str. 3 in 4.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG:

DJILAS IZDAL OPOZICIONALNI LIST

Jugoslovanski režimski kritik Milovan Djilas je skupno s tremi drugimi rojaki izdal v Beogradu 200 strani obsegajočo razmnoženo revijo z naslovom *Ura (Satnik)*. Revija je sicer leposlovna, lahko jo je pa imeti za začetek opozicije proti vladajočemu režimu v Jugoslaviji.

Poleg Djilasa so sodelavci revije na Zahodu živeči pisatelj Mihajlo Mihajlov, 1971 iz KP izstopil Momčilo Selić in pa Dragoljub

je; priromala je tudi skupina mladih Slovencev iz Argentine ter dve skupini iz reške nadškofije. — V Ravenci v Režiji se je 23. in 24. sept. vršilo mednarodno zborovanje, ki ga je organiziral Institut za srednjo in vzhodno Evropo na Columbijski univerzi v New Yorku.

KOROŠKA — Na Koroškem so 7. oktobra volili nov deželni zbor. Poleg običajnih strank je nastopila tudi KEL (Koroška enotna lista), ki so jo podprli predvsem Slovenci okrog Narodnega sveta koroških Slovencev. Na žalost je Zveza slovenskih organizacij priporočila, naj njeni člani volijo socialistične kandidate. KEL je dobila 4279 glasov. Kdaj bodo naši rojaki razumeli, da je le v „slogi moč“? — Dva Slovencev iz SRS sta 18. sept. položila bombo, ki se je predčasno vnela in uničila Muzej obrambnega boja v Velikovcu. Koroški Slovenci se vprašujejo, kdo stoji za? — Športno društvo „Zahomec“ je praznovalo srebrni jubilej. Bolj kot društvo so znani „orli iz Zahomca“: Hanzej Millonig, Hans Wallner in Karel Schnabl, ki so segli v vrh svetovne skakalne elite. Pred 25 leti so Franc in Hanzej Millonig, Franc Schnabl in Franc Zwitter zgradili prvo 30-metrsko skakalni-

co zraven vasi. — Septembra je v šmihelski cerkvi gostoval komorni zbor „Anton Förster“ iz Ljubljane. Najprej je med mašo pel in nato priredil koncert. — V začetku septembra se je vršil v Pliberku znani sejem. Ob odprtju sejma je mestni svetnik Stanko Vauti pozdravil tudi v slovenščini. — Slovence v Poduni je razočarala odločitev velikovškega župana, da zaradi nevarnosti nemirov ne more dati na razpolago mestne dvorane za nastop makedonske otroške folklorne skupine, ki pa je na Dunaju nastopila kot gost UNO.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA — Na prvo nedeljo v septembru je novi canberrski nadškof obiskal Slovence v Canberri. Po koncelebrirani maši so se sestali z nadškofom v Slovenskem domu. — Slovenska mladina iz Sydneya je organizirala 40-urni post in denar, ki bi bil dan za hrano v tem času, namenila lačnim otrokom. Nabrali so 651 avstralskih dolarjev. — Izseljenski duhovnik p. Lovrenc Anžel, ki je

štiri leta deloval v Sydneyu, je bil imenovan za župnika na fari sv. Frančiška v Šiški (Ljubljana). — Mladinski koncert zadnje nedelje v avgustu, ki so ga priredili v Kewu, je lepo uspel, kljub temu da je bil letos omejen na državo Viktorijo. — Prva septembrska nedelja je bil praznik očetov, tretja nedelja pa je bila posvečena ostarelim. Vse nabirke so bile namenjene Domu počitka, za katerega je zemljišče že kupljeno. — 30. septembra je v Merrylandsu (Sydney) 12 otrok prvič pristopilo k sv. obhajilu. — 23. septembra so v Sydneyu praznovali izseljensko nedeljo. Ob somaševanju izseljenskih duhovnikov je maševal novoposvečeni škof za zapadni del mesta, kamor spada tudi slovenska župnija. — Vse univerze v Sydneyu so priznale slovenščino kot maturitetni predmet. — Za novega izseljenskega duhovnika v Sydneyu je bil imenovan frančiškan p. Janez Tretnjak, doma iz Št. Ilje pod Turjakom. Je star 36 let in je bil posvečen v duhovnika leta 1976.

ARGENTINA — Na Pristavi so 5. avgusta obhajali vseslovenski dan otroka. Zaradi lepega vremena je bila udeležba velika in višek je dosegel dan, ko so otroci prepe-

Ignjatović, ki je bil 1974 obsojen na tri leta in pol pogojnega zapora, ker je kritiziral jugoslovanski socializem kot obliko stalinizma. Vsi štirje pisce so prispevali v revijo članke, ki niso bili doslej v Jugoslaviji tiskani, ker jim je objavljanje prepovedano.

Süddeutsche Zeitung, München, 26. septembra 1979, str. 7.

V RUSIJI PET MILIJONOV ZAPORNIKOV

Sovjetski fizik in režimski kritik Jurij Orlov je zapisal v poročilu, objavljenem v belgijskem časopisu *Libre Belgique*, da je trenutno v sovjetskih kazenskih taboriščih pet milijonov ljudi. On sam preživlja večletno kazen v taborišču Perm (Ural). Njegovo Poročilo o zaporih v ZSSR je bilo pritihoapljeno v Belgijo iz taborišča.

Süddeutsche Zeitung, München, 15. septembra 1979, str. 10.

Nova carinska določila v Jugoslaviji

Od 1. septembra dalje veljajo v Jugoslaviji nove carinske določbe. Te so za različne jugoslovanske državljanke različne:

● **TISTI, KI ŽIVIJO DOMA**, lahko prinesejo čez mejo brez carine blaga za 1500 dinarjev, ne sme pa vrednost posameznega izdelka preseči 500 dinarjev; lahko uvozijo tudi do enega litra žganja in deset zavočkov cigaret, oboje je pa všteto v omenjenih 1500 dinarjev.

● **TISTI, KI ŽIVIJO DOMA**, lahko dobe iz tujine brez carine pošiljko do 400 dinarjev vrednosti, zdravil pa do 1500 dinarjev.

● **ZDOMCI**, ki prihajajo na časni dopust domov, lahko prinesejo s seboj blaga do 5000 dinar-

jev vrednosti, če ga nesejo zase ali kot darilo za svojce; ne smejo pa bori to tehnični aparati (npr. televizi-
zori).

● **ZDOMCI**, ki se po več kot dveh letih za stalno vračajo domov, lahko uvozijo brez carine za 30.000 dinarjev pohištva in za 50.000 dinarjev gospodinjskih aparatov.

● **ZDOMCI**, ki se po več kot štirih letih vračajo za stalno domov, lahko uvozijo brez carine za 100.000 dinarjev predmetov za svoje gospodinjstvo.

● **Le ZDOMCI** izpred druge svetovne vojne, ki se za stalno vračajo domov, lahko uvozijo brez carine avte.

● **ZDOMCI**, ki se po več kot desetih letih vračajo za stalno do-

vali okrog kresa. — 1. septembra je bil v Slovenski hiši v Buenos Airesu prirejen že dvanajstič „Dan Zveze slov. mater in žena“ pod vodilom „Za četrti in peti rod“. — V „Slovenski vasi“ v Lanusu gradijo „Dom sv. Vincencija“ za one-mogle. Stavba je sedaj pod streho. Vodile ga bodo slovenske Marijine sestre. — 16. septembra so v „Slomškovem domu“ praznovali 30-letnico slovenske skupnosti v Ramos Mejia. Pri ljudskem slavlju je igral orkester „Triglav“. — SKD (Slovenska kršćanska demokracija) je priredila v Slovenski hiši v Buenos Airesu od 24. — 28. septembra tečaj za izčiščenje političnih pojmov. — Slovensko gledališče v Buenos Airesu je 15. sept. nastopilo s 5 šaljivimi enodejankami. — V septembru je obiskoval slovenska središča v velikem Buenos Airesu in tam predaval g. Vinko Zalezel iz Vogrč na Koroškem. — Bariloška zima je to leto bila slaba. Kljub temu so priredili „v dežju“ praznik snega. Slovenci so ponazorili Planiško skalnico. — Na mednarodnem smučarskem tednu v Bariločah je zmagal v slalomu Bojan Križaj, v veleslalomu pa Škofjeločan Boris Strel.

KANADA — Skupina 90 Slovencev iz Toronta je obiskala glavno mesto ZDA Washington in poromala v Marijino svetišče, kjer je tudi kapela Marije Pomočnice z Brezij. — Zadruga „Lipa“, ki hoče zgraditi Dom ostarelih, je kupilo zemljišče za 330.000 dolarjev. Zemljišče je oddaljeno le 3 km od slovenske župnije v New Torontu. — V Hamiltonu so obhajali 40-letnico duhovništva izseljenkega duhovnika, salezijanca Karla Ceglarja. Slovesnosti je prisostvoval tudi hamiltonski škof. — V Sudburyju so rojaki priredili „Slovenski dan“, pri katerem je največ sodelovala mladina. — Višek praznovanja srebnega jubileja župnije „Marija Pomagaj“ v Torontu je bila prireditev „Katoliškega dne“. — Dosedanji župnik na tej fari g. Anton Zrnc je bil prestavljen v župnijo Marije Brezmadežne. Na njegovo mesto je bil imenovan g. Jože Mejač.

ZDA — Konec junija je šel v pokoj urednik „Ameriške Domovine“, g. prof. Vinko Lipovec. Skozi 30 let je urejeval ta časopis po krščanskih in demokratičnih načelih. — S 16. julijem je postal novi urednik tega lista g. dr. Rudolf M. Susel, dosedanji profesor na univerzi v Arizoni. Rojen je bil

leta 1940 v St. Clairski naselbini v Clevelandu. — Slovenci v južni Kaliforniji so ustanovili posebno društvo, ki naj bi ohranjalo slovensko dediščino njihovih očetov. Društvo bo povezano z Ligo slovenskih Amerikancev. — Oltarna društva so organizirala v avgustu romanje na slovenske Brezje v Lemont. — Ob koncu vojne so ameriški Slovenci imeli 4 dnevnike: „Enakopravnost“ in „Prosveta“ sta bila levičarska, „Narodni glas“, ki je izhajal v New Yorku, je bil nevtralen. Zaradi pomanjkanja naročnikov so listi nehali izhajati. Ostala je le „Ameriška Domovina“, ki sedaj izhaja trikrat tedensko. — 1. in 2. sept. so se vršili v Clevelandu „Baragovi dnevi“. — Slovenski dom na Holmes Ave. v Clevelandu je obhajal 60-letnico obstoja in delovanja. — Poleg novega župnika g. Božnarja je svetovidska župnija dobila tudi novega kaplana, novomašnika Janeza Kumšeta. — Dosedanji škofov kaplan, Slovenec Franc Kosem, je postal škofijski kancler v Clevelandu. — Le dva meseca in pol je užival pokoj župnik pri Sv. Lovrencu v Clevelandu g. Jožef Varga. 14. sept. ga je Bog poklical k sebi. Doma je bil iz Bogojine v Prekmurju.

mov in doma začenjajo svojo obrt, smejo brez carine uvoziti aparate in stroje za 800.000 dinarjev, če le posamezni stroj ali aparat ne preseže vrednosti 300.000 dinarjev; določilo velja tudi za motorna vozila, če se bo zdomec ukvarjal doma z avtoprevozništvom.

● ZDOMCI, ki so bili v tujini manj kot deset let, nimajo te ugodnosti za avtoprevozništvu. Lahko pa uvozijo „dveletni“ zdomci brez carine stroje in aparate za 80.000 dinarjev, „štiriletni“ pa za 140.000 dinarjev.

Evangelij o človekovih pravicah

V ljubljanski DRUŽINI (14. okt. 79) je prof. dr. Štefan Steiner pod tem naslovom napisal komentar, v katerem dokazuje, kako je boj Cerkve za človekove pravice oznanilo evangelija in torej ne morebitni cerkveni boj za oblast. Bralcu komentarja ni skraja niti jasno, čemu to dokazovanje neke samoposebi umevne stvari. Nekje v komentarju je potem le stavek, ki da zaslutiti, čemu ta komentar. Tam stoji: „Zavzemanje Cerkve za človekove pravice ne more biti neka opozicija demokratični državni oblasti. Ne more in ne sme biti — če naj se izrazimo z besedami Mitje Ribičiča, predsednika SZDL Slovenije — ‚samovoljno‘ licitiranje ‚s težnjo, dobiti izgubljeno oblast in privilegije v družbi‘, ni in ne sme biti ustvarjanje ‚politične platforme‘ za neko državno oblast po cerkvenih željah.“

Da bi Ribičič dajal nam, katoličanom, navodila, za kaj v družbi se smemo in za kaj v družbi se ne smemo potegovati, tega si kratko in malo ne pustimo. Do spoznanja svojih pravic in opravi v družbi smo že sami prišli, iz spoznavanja sebe in svojega poslanstva.

Da naj bi boj Cerkve za človekove pravice ne smel biti „ustvarjanje ‚politične platforme‘ za neko državno oblast po cerkvenih željah“, no, tu se je prof. Steinerju

zapisalo vsaj dvoumno, če že ne nápak. Odvisno je od tega, kaj pomeni izraz „politična platforma“.

Če pomeni to neko konkretno politično stranko, kateri naj bi Cerkev z bojem za človekove pravice botrovala in pripravljala pot, potem s trditvijo prof. Steinerja soglašamo. Če pa to pomeni prostor svobode, demokracije, brez posiljevanja ene same stranke, potem s prof. Steinerjem ne soglašamo. Kakšen drug namen namreč naj ima vse cerkveno govorjenje o človekovih pravicah, če ne tega, da bi bil povsod po svetu ustvarjen takšen prostor svobode, takšna „politična platforma“, v kateri bi lahko svobodno izvoljena demokratična državna oblast, torej državna oblast po cerkvenih željah? Sicer je pa isto možno izvesti iz trditve prof. Steinerja: „Zavzemanje Cerkve za človekove pravice ne more biti neka opozicija demokratični državni oblasti.“ Demokratični gotovo ne. Nedemokratični pa celó mora biti.

Ob slovenskem romanju v Rim v drugi polovici oktobra je napisal ljubljanski nadškof Pogačnik v DRUŽINI uvodnik, v katerem je nanizal uvod in pet programatičnih točk tega romanja, ki pa lahko veljajo za nekatere smernice celotnega življenja slovenske Cerkve v tem času. Te točke so v povzetku sledeče:

Uvod: To romanje je zahvalno romanje za ureditev metropolije v Sloveniji, „v kateri smo se lani z obnovitvijo in priključitvijo koprške škofije prvič v zgodovini zbrali vsi verni katoliški Slovenci v enotni cerkveni pokrajini“.

1. Romarsko geslo je: Zvestoba Kristusu v Cerkvi. Kristus, središče zgodovine, živi v vsej Cerkvi, v vsakem njenem udu. Na poseben način pa deluje v papežu, ki ga je „postavil za skalo, trden, enoten in neuničljiv temelj svoje Cer-

(nadaljevanje s strani 9)

njegovih lastnih žuljih in solzah.

Duhovniki niso bili in nismo angeli. Vendar je treba resnici na ljubo ponoviti besedo razgledanega slovenskega marksisista: Kaj bi ostalo od slovenske zgodovine, če bi iz nje črtali to, kar so dobrega naredili duhovniki?

Opomba: V letošnji novomašni številki DRUŽINE je slovenski tržaški pisatelj Lojze Rebulina napisal čudovito pismo slovenskemu novomašniku 1979. To pismo je javno napadel mariborski škof Grmič, češ da se je slovenski duhovnik lahko v preteklosti na toliko področjih udeleževal le na tujih žuljih za vsakdanji kruh in solzah. Gornji prispevek v DRUŽINI (Ljubljana, 30. sept. 1979) je najbrž hotel poseči v to dogajanje.

Program slovenske Cerkve

kve, ki je peklenska vrata ne bodo premagala“.

2. Z romanjem bodo romarji tudi utrdili svojo vero in svoj krščanski ponos in s tem odgovorili na izziv današnjega časa, na izziv praktičnega materializma in potrošništva.

3. Romanje naj poživljuje ljubezen, ki jo je oznanil Kristus in jo oznanja Cerkev, da jo bodo romarji sposobni dati vsem bratom in sestram v domovini, saj je Kristus prišel, da človeka „osvobaja sleherne sužnosti ljudem, stvarjem in ideologijam“ in Cerkev „nastopa proti vsakemu rasnemu, razrednemu ali ideološkemu sovraštvu“.

4. Slovenska Cerkev ob tej priložnosti prosi odpuščanja za vse, kar je kdaj zagrešila, pa tudi sama velikodušno odpušča, kar so ji drugi prizadejali hudega.

5. Romanje naj bo končno prošnja k Bogu, da bi Cerkev na Slovenskem vztrajala v zvestobi Kristusu in Cerkvi.

OTROCI

Vzgoja otrok ni preprosta zadeva, kajti vsak otrok je drugačen, vsak se odziva po svoje. Pogosto najdemo pot šele po mnogih iskanjih in zmotah. Mati, ki hoče dobro opraviti svoje vzgojno poslanstvo, mora imeti goro potrpežljivosti in pravi zaklad nežnosti. Predvsem mora otrok že od mladih nog čuti, da se mati zanima zanj. So namreč tudi izrojene matere, celo več jih je, kot si mislimo.

Ni dovolj, če otroke le „hranimo“, jim zdravimo kašelj, skrbimo za zdravo prebavo — treba je zasledovati tudi razvoj njihove duše. Predvsem je treba skrbeti, da jim ne vcepimo občutka manjvrednosti. Naj vas spomnim na nekega dvanajstletnega dečka, ki je silno trpel, ker je slišal očeta, ko je dejal: „Kako grd je ta fant!“

Narobe pa je tudi govoriti o fantu ali dekletu: „Kako je razumen, kako plemenit, kako lep!“ Kaj lahko se zgodi, da boste ustvarili smešno lutko in mladega domišljavca. Mnogo mladih zvezd in „malih čudežev“ se je v kasnejših letih

spremenilo v puste stare gospodične in nadležne poprečneže.

„V SMRTI SMO VSI ENAKI“

Blizu Salerna v južni Italiji živi v skromni hišici devetdesetletna Lucia Apicella. Vaščani jo kličejo „mamma Lucia“. Osivela ženica je nosilka visokih odlikovanj: italijanskega reda republike, nemškega vojnega križa, več zlatih medalj raznih dobrodelnih združenj, plakete častne meščanke Rima, spominskih medalj Pija XII. in Janeza XXIII. pa še vrste drugih odličij.

Ko so se pred 36 leti zavezniki izkrcali v Italiji in so divjale srdite bitke za vsak pedenj zemlje, je Lucia hodila po okoliških hribih in pobirala trupla padlih vojakov, brez ozira na to, kakšno uniformo so nosili in kateremu narodu so pripadali. Nosila jih je v vaško mrtvašnico, jim oskrbela krste in spodoben pokop. Čeprav je bila revna, je vse plačevala iz svojega žepa. Zgodilo se je, da je za nekaj preprostih krst prodala svojo posteljnino. Nad osemsto padlih je pobrala in pokopala. Doživljala je tudi izbruhe

Franc Rodé

Resnično krščanstvo pri nas danes in jutri

Predavanje z lanskega bogoslovnega tečaja v Ljubljani, ki ni smelo biti doma tiskano. Izdala Družba sv. Mohorja v Celovcu. — Cena šil. 15.—

sovraštva. V krajevem časopisu je nekdo zapisal, da bi jo bilo treba ustreliti, ker pobira tudi trupla padlih Nemcev. Mirno je odvrnila: „V smrti smo vsi enaki.“

OVČAR MARKO

(nadaljevanje s strani 19)

„Vem, da boš držal besedo.“ Jernej je segel pod blazino in prinesel izpod nje staro židano ruto, v katero je bilo zavito nekaj trdega. „Vzemi in spravi v svojo posteljo, Marko! Nekaj denarja je notri, da boš imel za prvo silo. In pa bukke so, iz katerih se boš brati naučil in v katerih je močnost za ta in za oni svet. Beri iz njih! Zato sem te silil, da se nauči brati. Na!“

Marko se je branil sprejeti židano ruto, v kateri so bile — tako je že od otroških let mislil — skrite vse skrivnosti Primoževe hiše.

„Saj to hočem,“ je silil Jernej, „da prevzameš skrb za vso hišo in, Marko, reši me posvetnih skrbi!“

Marko je spravil omot do jutra v omarico.

„Marko!“

„Očca?“

„Delaj, kakor boš izprevidel, da je prav! Vendar Jokovih nasvetov ne zametuj! Saj ni hud nate, čeprav sta se sporekla... Marko! Še nekaj bi te prosil, če ti ne bo pretežko.“

„No, kar, očca!“

„Kadar se bo Volkun postaral, ga nikar ne ubijaj! Pusti mu doživeti! Saj star pes skoraj nič ne sne.“

„Bodite brez skrbi! Že zavoljo Manice bi ga ne smel in sam bi ga tudi ne mogel.“

„Prav.“

Zjutraj, ko je Rozalka že kuhala pri ognjišču in je bil Marko že opravljen, da bi šel k Podlipniku solit jarce, ga je oča še enkrat poklical: „Marko! Če ne boš hud... Saj ne ti ne Ančka ne moreta za to, če se rada vidita, pa vendar, pomisli, da bi bilo bolj

prav, če bi drug na drugega pozabila.“

„Bog daj, da bi!“

Jerneju se je razjasnil obraz. „Marko, če imaš pa že toliko močnosti, potem me prav nič več ne skrbi umreti.“

Marko je odšel. Jernej pa je premišljeval, kako bo povedal Gospodu Bogu, ko stopi pred njegovo obličje, da vse ve in vse prav ve. Tako se je zamislil, da ni slišal ne voz, ki so ropotali na vasi, ne ptičev, ki so peli na vrtu, še Manice ne, ko je vstala in odprla hišna vrata.

Čudno! Volkun je pritekel od jarcev, se spel na posteljo in pritisnil mrzli smrček k licu starega ovčarja in ga predramil iz zamišljenosti. Jernej ga je pobožal po glavi: „Volkun!“

Na vasi je zapel Podlipnikov veliki zvonec. Pes se je odtrgal od postelje in stekel k tropu.

bo še

mali oglasi

● **PREVAJALSKA PISARNA** v Münchnu uredi uradne prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč: Dipl. filolog **JOSEPH ARECH**, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, telefon (089) - 14 13 702.

● **PREVAJAM** iz slovenščine v nemščino in obratno. Vse prevode sodno overovim. Prevode opravi hitro in poceni: **MONIKA ZIBELNIK**, Franz-Albert-Str. 12, 8000 München 50, tel. 812 30 59 — zvečer.

● **SLOVENKA**, 42/170, samska, živeča v Zahodni Nemčiji, želi spoznati sebi primernega moškega za skupno življenjsko pot. Slika zaželeno. — Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pošto pristojbino, navedeno v barvnem pasu te strani spodaj! (Št. 9)

● **Potujete v RIM?** Dobrodošli v hotelu **BLED**, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik **Vinko Levstik**.

● **Dragi rojaki!** Za Vašo **SELITEV** v domovino se vam toplo priporočamo. Obrnite se naslov: **Gebr. HORZEN**,

Möbeltransporte, Biesenstr. 30, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. Telefon 02103-44 5 62. Informacije dobite pismeno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● **ENOSTANOVANJSKO HIŠO** ob glavni cesti Maribor-Ptuj, z vodovodom in centralno kurjavo, in HIŠO z gospodarskim poslopjem (vodovod) in garažo, primerno za vsako obrt, ugodno prodam. — Pojasnila daje: **Kristina Ornik**, Loka 51, YU-62205 Starše pri Mariboru, Jugoslavija.

● **DVOSTANOVANJSKO HIŠO** z velikim vrtom, takoj vseljivo, ugodno prodam. — Za pojasnila se obrnite na: **Silvo Štokelj**, Ulica Ivana Kosovela 17, YU-65270 Ajdovščina, Jugoslavija.

● **NEDOKONČANA HIŠA** v Opatjem Selu (Kras) ugodno naprodaj. — Pojasnila daje: **Lado Pahor**, 4 rue Cros de Capeu, F-06000 Nice, France (Francija).

● **ENOSTANOVANJSKO HIŠO** na lepem kraju v Mežici ugodno prodam. — Pojasnila daje: **Čilka Praprotnik**, Fužinarska pot 5, YU-62392 Mežica, Jugoslavija.

● **Nedograjeno večjo ENOSTANOVANJSKO HIŠO** v Miklavžu pri Mariboru ob Ptujski cesti ugodno prodam. Plačilo v devizah. — Pojasnila daje: **Mirko Pehar**, Haubersbrunner Str. 41, D-7060 Miedelsbach-Schorn-dorf, BRD.

● V središču Rogaške Slatine ugodno naprodaj **DVONADSTROPNA HIŠA** (9 sob, centralna kurjava) z velikim vrtom v izmeri 16.000 m². — Ponudbe pošljite na: **Albin, Helena Jezovšek**, Römerstr. 4, D-7300 Esslingen-Liebersbronn, BRD (telefon 0711-376507).

pozor!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: **Slovenija-Jugoslavija**.

MALE OGLASE sprejeme uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred našo slednjo številko. Oglase smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šillingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

Slovenske radijske oddaje

RADIO KÖLN:

Vsak dan od 15.30 do 16.00, ob nedeljah tudi od 9.00 do 9.35 (vedno na kratkih valovih 41 in 49 m).

Na sporedu so dnevne novice, politične razlage, razgovori, zanimivosti iz kulturnega in gospodarskega življenja, občasno tudi duhovne misli.

Poleg tega imajo Slovenci v ZR Nemčiji možnost, da pošljejo prek kölnskega radia domov voščila, pozdrave in glasbo po želji. Naslov: **Radio Deutsche Welle (Südosteuropa-Redaktion)**, Postfach 100444, D-5000 Köln 1, BRD.

RADIO VATIKAN:

Vsak dan ob 19.00 (na kratkih valovih 31,10, 41,38 in 48,47 m in na srednjem valu 196 m). — Oddaje obsegajo novice iz življenja Cerkve, verske misli in premišljanja itd.

RADIO LONDON:

Vsak dan od 12.00 do 12.15 (na kratkih valovih 16, 19 in 25 m) in od 19.00 do 19.30 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m), ob nedeljah pa od 16.30 do 17.00 (na kratkih valovih 19, 25 in 31 m).

oznanila

4

NOVEMBER

1979.

V BRUXELLES (kapela Pères Oblats, rue de la Poudrière 62) bo slovenska služba božja, ki se bo darovala za pok. Staneta Krhlikar.

Začetek ob 10 uri dopoldne. Ljudsko petje.

11

NOVEMBER

1979.

V GILLY-HAIES (kapela č sester, rue des Sept Actions), bo slovenska služba božja, ki se bo darovala za pok. Filipa Murovec iz Châtelineau.

Začetek ob 16 uri. Ljudsko petje.

18

NOVEMBER

1979.

V QUAREGNON (kapela Maison Ouvrière, rue J.Destrée 274), bo slovenska služba božja, ki se bo darovala za pok. Ivanko in Ludvika Felc iz Quaregnon.

Začetek ob 11 uri dopoldne. Ljudsko petje.

25

NOVEMBER

1979.

V CHARLEROI, Montignies-sur-Sambre, v kapeli Hôme St.Joseph, chée.de Namur 2 A, bo slovenska služba božja, ki se bo darovala za pok. Elizabeto Strmšek.

Začetek ob 11 uri dopoldne. Ljudsko petje.

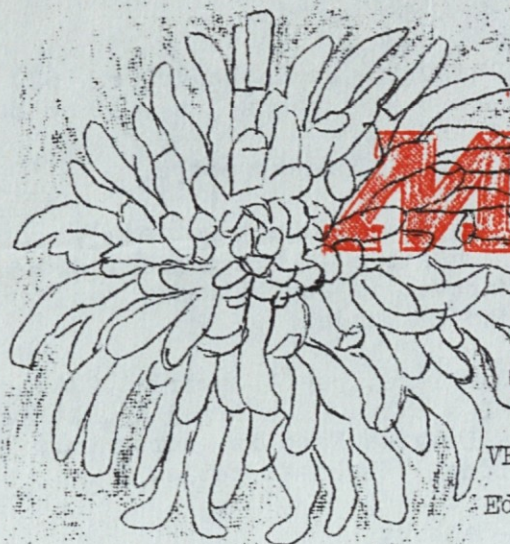
+ + + +

Nedeljska MAŠA je nekaj posebnega: je občestveni evharistični shod. Ves teden je zajet vanjo. Od nje odnasamo moč in blagoslov za naslednjih šest dni.

obvestila

1. PEVSKE VAJE ZA CERKVENO PETJE bodo dvakrat in sicer 17 in 24 novembra, obakrat sobota, ob 18 uri v Ecole des Soeurs v Charleroi-Nord.
2. MOHORJEVE KNJIGE 1980. Izšle bodo tele knjige: Koledar za leto 1980, Mauserjeva povest SIN MRTVEGA, Zadnji vitez Heldenstamm, II del in HUDIČEV ADVOKAT. Tudi Pratika 1980. Ob pravem času boste sprejeli naročilnice.
3. SEZNAM ROJAKOV IN ROJAKINJ, ki so umrli v zapadni Belgiji od 1. novembra 1978 do danes: Jože Blazinsek iz Farcienes (+ 26.12.1978), Štefanja Žagar roj. Gerhar iz Châtelineau (+ 5.1.1979), Vicentina Jagodnik roj. Florio iz Boussu (+ 19.3.1979), Franc Mlinar iz Hautrage (+ 9.5.1979), Friderik Bogataj iz Ville-sur-Haine (+ 1.6.1979), Jože Pirc iz Ghlin-a (+ 21.9.1979), Minka Šimenc iz Bruslja (+ 27.9.1979) in Avgust Baričič iz La Bouverie (+ 2.10.1979).
"Bog po usmiljen z vami, kakor ste se vi usmilili mrtvih" (Rut.4.6).
4. MALA KRONIKA: Nepričakovano je 2. oktobra t.l. umrl g. Avgust Baričič iz La Bouverie, ki se je rodil leta 1907 v Gradišču pri Vipavi (Slovenija): docaka je 72 let. Pokopali so ga 5. oktobra in slabo je odjeknilo med njegovimi znanci in prijatelji, ker svojci niso dali vedeti, kdaj bo pogreb! Tako so se ga udeležili le oni iz La Bouverie. Pok. Avgust je bil vesele narave, zaveden Slovenec, ljubitelj naše besede in pesmi. Rad je prihajal na naše prireditve v Gilly. Naj počiva v miru! - Umrli je tudi ga. Fernanda Vermeulen iz Mont-sur-Marchienne, tašca go. Pavle Vermeulen; pogreba - 3. oktobra - se je udeležilo tudi več rojakov in rojakinj. Naj počiva v miru! - Z velikim AVTOKARJEM, 50 sedežev, smo se 13. oktobra zapeljali v Eisden na 19. slovenski dan. Zelo lepo smo se tam imeli, saj je tako milo igral ansambel Oto Lesjaka iz Nemcije... - Iz domovine je pršla žalostna vest, da je v Poljčanah umrla 30. oktobra t.l. ga. Jožefa Majšler, mati go. Ančke Rust iz Gilly. Svojcem naše sozaljje, njo pa Bogu priporočimo v naših molitvah! /se nadaljuje/.
5. URADNE URE so ob petkih, od 14 do 17 ure. Druge dneve po dogovoru. Telefonsko me morete dobiti velikokrat od 12 do 14 ure in vedno zvečer po 20 uri.

NOVEMBER							1979
N.	P.	T.	S.	Č.	P.	S.	
4	5	6	7	8	9	10	
11	12	13	14	15	16	17	
18	19	20	21	22	23	24	
25	26	27	28	29	30		

MED NAMI

Listopad
NOVEMBER

VESTNIK SLOVENSKE KATOLIŠKE MISIJE V ZAHODNI BELGIJI

Ed.resp. Izdajatelj :

Kazimir GABERC, avenue L. Empain 19
tel. 071 - 36 77 54

Marcinelle

6001 CHARLEROI (Belgique)
C.C.P. N° 000-0848694-41

Molitev

Sem,
ker sem bil,
in vsakdo
me bo mogel
pozabiti.

In vendar
moram reči:
sem
in bil sem
in bom,
in zato sem več
od pozabljenja,
neizmerno več
od zanikanja,
neskončno več
od nič.

Vse je večno,
kar nastane,
ROJSTVO JE MOČNEJŠE
OD SMRTI,
vztrajnejše
od obupa in samote,
silnejše
od hrupa in greha,
slovesnejše
od zavrženosti.
NIKOLI
NE BOM PRENEHAL BITI.
Nikoli.
Amen.

(Edvard Kocbek, Zbrane pesmi I.)

"Kar otrok
lahko stori
sam, naj
naredi sam"

(Montaigne)

Naše stoletje se imenuje stoletje
o t r o k a . Vodilno geslo vse moderne vzgoje
se glasi: "VSE ZA OTROKA!".

Zato pravijo, da je treba otroku
v nežnih letih čim bolj ustreči, da doživlja
uspehe, zadoščenje svojim gonom in ima tako ve-
selje do življenja in dela.

Čeprav je to geslo "vse za otroka"
v jedru pravilno, vendar ga ne smemo razumeti
dobesedno. Če namreč delamo VSE za otroka, po-
tem otroku nič ne preostane. Nehote smo mu vze-
li iz rok njegovo lastno dejavnost in pobudo za
delo. Odveč mu je lastna pobuda. Najhuje pri tem
pa je, da otrok dobi vtis, kakor da je vse naše
prizadevanje zanj le naš lastni interes, naša
korist, ne njegova. Tako začne nehote kljubovati.
To vidimo že pri malih otrocih, ko nočejo jesti.
A to je samo pri tistih, kjer imajo odrasli pre-
tirano skrb za svojega malčka. Edino zdravilen
in učinkovit je odgovor: "Ko bo lačen, bo že je-
del". Ko smo "vse storili za otroka", smo preveč
storili!

rezervirano za smeh

„Moja mama vedno pravi, da ima z mano same sitnosti.“

„Moja pravi meni isto.“

„Čudno, kako so vse mame enake!“

„Zakaj ima žirafa tako dolg vrat?“

„Ker ji je glava tako visoko zrasla.“

„Le kako ti je uspelo, da si postal milijonar?“

„Težko je šlo. Najprej sem kupil eno jabolko in ga prodal dvakrat dražje. Potem sem kupil dve jabolki in ju tudi prodal dvakrat dražje. Tako sem nadaljeval. Potem mi je umrl stric in mi zapustil milijon.“

Pri mehaniku.

„Ali bi mi lahko hupo popravili tako, da bi tulila še enkrat močnejše kot doslej?“

„Zakaj pa?“

„Ker so zavore pokvarjene.“

Peter je dvignil denar v banki.

„Preštejte še sami!“ mu je rekel uradnik in mu ponudil tisoč dinarjev.

Peter je štel do 687, potem pa denar spravil v žep.

„Kaj ne boste štel do konca?“

Če je bilo doslej vse v redu, bo tudi do konca!“

„Ali bi jokala, dragica, če bi jaz umrl?“

„Seveda bi!“ Saj veš, da jokam za vsako neumnost!“

„Ta vaša juha je danes še slabša, kot je bila prejšnji teden!“

„Ni mogoče, saj je ista.“

V lekarni.

„Pred enim tednom ste mi prodali obliž za odpravo revmatizma.“

„Ja, in?“

„Sedaj bi pa rad kakšno stvar za odpravo obliža.“

„Če bi ti našel zlato uro, ali bi jo vrnil lastniku?“

„Če hočem biti pošten — ne.“

„Vsak torek prihajaš iz službe pijan. To se mora spremeniti!“

„Dobro. Kaj ko bi bilo to v petkih?“

Nogometaša se stepeta. Sodnik ju loči in vpraša: „Kdo je začel?“

„On,“ pokaže prvi na drugega, „ker je prvi udaril nazaj.“

Med vinskima bratcema.

„Ali si že zajtrkoval?“

„Še nobene kapljice.“

„Tinka, ali kaj dosežeš pri svojem možu s solzami?“

„Oh, nič! Če začnem jokati, pravi: ‚Vse, samo vode ne!‘ in gre v gostilno.“

Tajnica vpraša šefa: „Kako naj naslovim pismo? ‚Spoštovani gospod?‘“

„To barabo? Ne, ne! Napišite: ‚Dragi kolega!‘“

„Kaj pa sploh znate?“ so vprašali v cirkusu novega artista.

„Ženske žagam na pol.“

„Pa je to težko?“

„Niti ne, tega sem se naučil že zmlada.“

„Ali imate še kakšnega brata ali sestro?“

„Ja, šest polsester.“

Žena možu: „Če boš letos spet pozabil na moj god, potem si dobro zapomni, da tega dolgo ne boš pozabil!“

„Včeraj sem razrezal gumc pri avtu: zapeljal sem bil čez steklenico.“

„Kaj je nisi videl?“

„Ne, mož, čez katerega sem peljal, jo je imel v žepu.“

Nič, kar ni mojega, mi ni tuje.

Dekle fantu: „Ko sem mami pokazala prstan, ki si mi ga kupil, mi je rekla, da naj te kar vzamem, ker se takoj vidi, da nisi zapravljevec.“

yu-smeh

VSE LETO SE NAČRTO DOGOVARJAMO, KAJ BO MO STORILI Z LANSKIM SNEGOM.

Kompletna delavska kontrola je šla v akcijo k našemu direktorju: betonirajo mu ploščo zidanice.

NEKATERI NAŠI LJUDJE SO NA POTI V BOLJŠO PRIHODNOST ŽE PRIŠLI DO NEMČIJE.

Deformirani Slovenec: prevelika usta — premajhna glava.

NE ZUPAM VELIKIM NAČRTOM, KI SO SPOČETI V MAJHNIH GLAVAH.

Toliko denarja smo zapravili za kažipote, da nam ga je zmanjkalo za potli.

Po Pavlihu

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Rot, 62 Offley Road, London S. W. 9 (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 83 56).
Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz. (Tel. 03124 - 23 59).
P. Janko Bohak OFM, Canisianum, 6020 Innsbruck (Tel. 0522 - 22 9 59)
Ivan Tomažič, Albertgasse 48 („Korotan“), 1080 Wien VIII.
Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).
Janez Zagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.
(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).
Slovenski dušnopastirski urad. Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.
(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisden, 3630 Maasmechelen.
Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.
(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1/361-80-68).
Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1/253-64-43).
Stanislav Kavalár, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.
Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz.
Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.
Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice.

ITALIJA

Jure Rode, Collegio Pio Latino, Via Aurelia Antica 408, 00165 Roma.

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).
Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus, (Tel. 030-785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030-784 84 34).
Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).
Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 0208 - 64 09 76 ali 64 11 72).
Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).
Mirko Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611-63 65 48).
Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).
Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).
Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).
Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).
Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).
Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.
(Tel. 0821 - 9 79 13).
P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).
Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).
Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisden, 3630 Maasmechelen, Belgie.

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

SVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Tel. 01/50 31 32).
P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).